

Grip op Gemeenschappelijke Regelingen

Eindrapport
Rekenkamercommissies Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan en
Waterland

GEMEENTE EDAM-VOLENDAM

Gemeente
Oostzaan
Buiten gewoon

INHOUD

HOOFDSTUK 1	SAMENVATTING	1
1.1	Onderzoek naar grip op gemeenschappelijk regelingen	1
1.2	Conclusies	2
1.3	Aanbevelingen	2
HOOFDSTUK 2	EEN ONDERZOEK IN VIER GEMEENTEN NAAR STURING OP GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN	5
2.1	Doelstelling en vraagstelling van het onderzoek	5
2.2	Onderzoeksopzet	8
HOOFDSTUK 3	WAT ZIJN GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN?	11
3.1	Gemeenschappelijke regelingen, samenwerkingsverbanden en verbonden partijen	11
3.2	De Wet gemeenschappelijke regelingen	13
3.3	De veiligheidsregio en de GGD zijn wettelijk opgelegde samenwerkingen	16
3.4	De veiligheidsregio kent een specifieke wettelijke regeling	16
3.5	Keuzes zijn wenselijk tussen samenwerken, inkopen, subsidiëren of zelf doen	17
HOOFDSTUK 4	KNELPUNTEN VAN DEMOCRATISCHE CONTROLE VOLGENS DE LITERATUUR	19
HOOFDSTUK 5	DUIDING VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN UIT DIT ONDERZOEK	21
5.1	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland	21
5.2	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zaanstreek-Waterland	22
5.3	Stadsregio Amsterdam	23
5.4	Recreatieschap (Twiske en Landschap Waterland)	24
5.5	Werkvoorziening Zaanstreek-Waterland (BaanStede)	25
HOOFDSTUK 6	BEVINDINGEN VANUIT DE LOKALE PRAKTIJK	27
6.1	Algemene bevindingen en introductie van de beleidscyclus	27
6.2	Bevindingen met betrekking tot beleid	28
6.3	Bevindingen met betrekking tot de organisatie	29
6.4	Bevindingen met betrekking tot uitvoering en resultaten	30

6.5	Bevindingen met betrekking tot toetsing en evaluatie	33
HOOFDSTUK 7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	35
7.1	Beleid	35
7.2	Organisatie	36
7.3	Uitvoering en resultaten	37
7.4	Toetsing en evaluatie	38
BESTUURLIJKE REACTIES		39
NAWOORD VAN DE REKENKAMERCOMMISSIES		47
	Edam-Volendam	47
	Landsmeer	47
	Oostzaan	48
	Waterland	49
BIJLAGE 1	UITGEBREIDE DOCUMENTENANALYSE	50
BIJLAGE 2	DUIDING GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN	75
BIJLAGE 3	FINANCIEEL OVERZICHT GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN	81
BIJLAGE 4	LIJST VAN BESTUDEERDE DOCUMENTEN	83
BIJLAGE 5	LIJST VAN GEÏNTERVIEWDEN	89
BIJLAGE 6	VOORBEELD STROOMSCHEMA VOOR KEUZE SAMENWERKING	92

Hoofdstuk 1

Samenvatting

1.1 Onderzoek naar grip op gemeenschappelijke regelingen

Door de gezamenlijke Rekenkamercommissies van Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan en Waterland is een onderzoek uitgevoerd naar (be)sturing van gemeenschappelijke regelingen. De centrale vraagstelling van dit onderzoek luidde:

Stelt de informatie die het college verstrekt de raad in staat om te bepalen of de deelname aan een gemeenschappelijke regeling bijdraagt aan het realiseren van gemeentelijke doelen en kan de raad zijn kaderstellende en controlerende rol op de juiste wijze vervullen?

Anders gezegd: Kan de raad 'grip houden' op de gemeenschappelijke regelingen en daarmee op de uitvoering van de taken die de gemeente laat verrichten door die gemeenschappelijke regelingen?

In dit onderzoek is specifiek gekeken naar hoe de vier gemeenten sturing en invloed uitoefenen op de volgende vijf gemeenschappelijke regelingen:

1. Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW).
2. Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zaanstreek-Waterland (GGD).
3. Stadsregio Amsterdam (SrA).
4. Recreatieschap (Twiske en Landschap Waterland).
5. Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland (BaanStede).

In hoofdstuk 5 van dit rapport is een nadere duiding van de onderzochte gemeenschappelijke regelingen gegeven.

Om het beleid en de uitvoering van de gemeenten ten aanzien van de hierboven genoemde gemeenschappelijke regelingen te kunnen toetsen, zijn een elftal hoofdvragen geformuleerd en is een normenkader gehanteerd. Deze zijn, evenals een uitgebreidere beschrijving van de onderzoeksopzet, in hoofdstuk 2 van dit rapport opgenomen.

In hoofdstuk 3 en 4 van dit rapport is een beschrijving gegeven van gemeenschappelijke regelingen in het algemeen, vanuit onder andere de Wet gemeenschappelijke regelingen (de Wgr). Ook zijn hier enkele knelpunten vanuit de literatuur benoemd.

Om de bevindingen ten aanzien van de hoofdvragen en het normenkader stelselmatig weer te geven, zijn de vier fasen van de beleidscyclus aangehouden:

1. Beleid
2. Organisatie
3. Uitvoering en resultaten
4. Toetsing en evaluatie

De bevindingen staan in hoofdstuk 6 van dit rapport beschreven.

1.2 Conclusies

Uit de bevindingen zijn een aantal conclusies getrokken. Deze staan in hoofdstuk 7 uitgebreider beschreven, maar worden hier kort weergegeven:

Beleid

- Het beleid ten aanzien van verbonden partijen in het algemeen en van gemeenschappelijke regelingen in het bijzonder is in de vier gemeenten onvoldoende expliciet uitgewerkt. Slechts één gemeente beschikt over een kaderstellende notitie met betrekking tot gemeenschappelijke regelingen.
- De gemeenten hebben geen goed beeld van de sturingsmogelijkheden die men heeft c.q. wenst in te zetten bij de betreffende gemeenschappelijke regelingen.
- Met betrekking tot het inhoudelijke beleid hebben de gemeenten over het algemeen wel het gevoel dat de onderzochte gemeenschappelijke regelingen bijdragen aan het gemeentelijke beleid. Dit is voordat men toetrad tot de gemeenschappelijke regeling echter vaak niet expliciet afgewogen en wordt tussentijds ook niet geëvalueerd.

Organisatie

- Alternatieven voor het aansluiten bij of instellen van een gemeenschappelijke regeling worden door de vier gemeenten vaak onvoldoende gezien of onderzocht.
- Een businesscase voor deelname aan een gemeenschappelijke regeling, waarbij vooraf de wat-vraag (wat willen bereiken?), de governance, de risico's en financiën (de hoe-vraag) scherp in beeld zijn gebracht, wordt door de vier gemeenten niet uitgevoerd.

Uitvoering en resultaten

- Binnen de gemeenten bestaat vaak geen eenduidig beeld over de mate waarin en de wijze waarop men wil sturen op de uitvoering en resultaten van de gemeenschappelijke regeling.
- Sturing op de uitvoering en resultaten van gemeenschappelijke regelingen gebeurt vaak via de zienswijzeprocedure bij de begroting en jaarrekening. Overige sturingsmogelijkheden worden slechts beperkt benut, ook omdat men zich niet altijd bewust is van de mogelijkheden hiervan.

Toetsing en evaluatie

- Toetsing en evaluatie van de gemeenschappelijke regelingen gebeurt, afgezien van de jaarlijkse bespreking van de jaarrekening, nauwelijks. Over het nut hiervan zijn de meningen verdeeld.

1.3 Aanbevelingen

Vanuit de conclusies zijn ook enkele aanbevelingen geformuleerd, die eveneens in hoofdstuk 7 weergegeven zijn. Deze hebben als doel om te komen tot een versterking van de keuze voor en de sturing en beheersing van gemeenschappelijke regelingen.

Beleid

1. Stel een Nota Verbonden Partijen op, waarin ten minste de volgende punten zijn opgenomen:
 - Definiëring van (verschillende soorten van) verbonden partijen.
 - Wettelijk kader.
 - Gemeentelijk afwegingskader voor deelname aan een verbonden partij.
 - Kadern voor deelname in en sturing op verbonden partijen, inclusief kadern voor risicomangement van verbonden partijen en kadern voor informatievoorziening vanuit verbonden partijen.
 - De wijze waarop de raad door het college en de eventuele raadsvertegenwoordiger(s) in een bestuur van een verbonden partij in staat wordt gesteld om tijdig keuzes te maken voor sturen en bijsturen en de wijze waarop het college zorgt voor ondersteuning van de raad en eventuele raadsvertegenwoordigers.
2. Zorg dat raadsleden goed geïnformeerd zijn over hun sturingsmogelijkheden op gemeenschappelijke regelingen (Waar gaat men wel en niet over? Hoe kan men invloed uitoefenen?). Gebruik hiervoor, naast de Nota Verbonden Partijen, het introductieprogramma van de nieuwe raadsleden als natuurlijk moment, maar laat dit ook regelmatig terugkeren.

Organisatie

3. Stel voorafgaand aan deelname aan een gemeenschappelijke regeling en ter onderbouwing van de keuze voor of tegen toetreding een businesscase op, waarin in ieder geval de volgende punten zijn opgenomen:
 - Doelstellingen voor het betreffende beleidsterrein.
 - Governance.
 - Mogelijkheden tot uittreden.
 - Risico's.
 - Financiën.
 - Afweging van mogelijke samenwerkingsvormen (waaronder de gemeenschappelijke regeling) en overige mogelijkheden tot het bereiken van de doelstellingen, inclusief aanwijzing van het beste alternatief.
4. Creëer altijd een heldere mogelijkheid om te kunnen uittreden indien de samenwerking niet meer voldoende rendeert.

Uitvoering en resultaten

5. Maak periodiek heldere keuzes waarop (en of) je wilt sturen:
 - Waarop kun je invloed uitoefenen? Met andere woorden: welke keuzemomenten zitten er in het beleid van de gemeenschappelijke regeling en op welke wijze kan de gemeente hierop sturen?
 - Wat zijn de belangrijkste speerpunten vanuit de gemeente? Met andere woorden: op welke punten wil de gemeente invloed op het beleid van de gemeenschappelijke regeling uitoefenen?
6. Ruim tijd in voor het opdrachtgeverschap (vooral ook ambtelijk). Ook al is een taak in een gemeenschappelijke regeling 'op afstand' geplaatst, dit neemt niet weg dat zowel bestuurders als ambtenaren tijd moeten hebben om invulling te kunnen geven aan het opdrachtgeverschap.

7. Kies voor burgemeester en/of wethouders als afgevaardigden in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling en niet voor raadsleden. Burgemeesters en wethouders zijn immers ook als collegelid bekend met het besturen. Voor raadsleden, die in de gemeenteraad een andere functie hebben, is het besturen vaak een taak waar zij geen ervaring mee hebben.
8. Benut waar mogelijk de 'informele' sturingsmogelijkheden van de raad, via college en ambtelijke organisatie:
 - Afstemming en gezamenlijk optrekken met andere gemeenten die parallelle belangen hebben, waar nodig in wisselende coalities, binnen het algemeen en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regelingen.
 - Ambtelijke afstemming tussen de gemeentelijke organisatie en ambtelijke organisatie van de gemeenschappelijke regeling.
 - 'Lobby' buiten de formele vergaderingen om.

Toetsing en evaluatie

9. Evalueer regelmatig of de gemeenschappelijke regeling nog aan het beleid van de gemeente voldoet en stuur hierop bij. Doe dit kernachtig en zonder al teveel (onnodige) ambtelijke en bestuurlijke inzet. Het gaat hierbij om drie verschillende toetsen:
 - Toetsing van het functioneren van de gemeenschappelijke regeling aan het beleid van de gemeenten ten aanzien van verbonden partijen (monitoring van werking van de organisatie). Deze toets zou eenmaal per raadsperiode of minstens eenmaal per zes jaar moeten plaatsvinden.
 - Toetsing van het functioneren van de gemeenschappelijke regeling aan de beleidsdoelstellingen van de gemeente (monitoring van werking van beleid). Deze toets zou elk jaar of minimaal eens per twee jaar moeten plaatsvinden.
 - Toetsing of het bestaande beleid (ten aanzien van verbonden partijen en vakinhoudelijk beleid) nog wel voldoet c.q. gewenst is (evaluatie van beleid). Deze toets zou eenmaal per raadsperiode of minstens eenmaal per zes jaar moeten plaatsvinden.
10. Geef heldere signalen aan de gemeenschappelijke regeling en aan de andere deelnemers over de tevredenheid betreffende het functioneren van de gemeenschappelijke regeling. Vraag deze helderheid ook periodiek van de andere deelnemers.

Hoofdstuk 2

Een onderzoek in vier gemeenten naar sturing op gemeenschappelijke regelingen

Het onderzoek naar grip op gemeenschappelijke regelingen is een gezamenlijk onderzoek, uitgevoerd door de Rekenkamercommissies van de gemeenten Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan en Waterland.

2.1 Doelstelling en vraagstelling van het onderzoek

Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is inzicht te verstrekken in:

- de wijze waarop de gemeenteraden zich verzekeren van de juiste informatie aangaande gemeenschappelijke regelingen;
- de wijze waarop de gemeenteraden controleren in hoeverre de beoogde doelstellingen en resultaten van de deelname aan een gemeenschappelijke regeling worden gerealiseerd;
- de wijze waarop de gemeenteraden kaders stellen voor het beleid dat moet leiden tot die beoogde resultaten;
- het vraagstuk of de gemeenteraden met de beschikbare informatie daadwerkelijk in staat zijn hun kaderstellende en controlerende rol te vervullen.

Vraagstelling

Vanuit deze doelstelling is de volgende centrale vraagstelling geformuleerd:

Stelt de informatie die het college verstrekt, de raad in staat om te bepalen of de deelname aan een gemeenschappelijke regeling bijdraagt aan het realiseren van gemeentelijke doelen? Kan de raad zijn kaderstellende en controlerende rol op een juiste wijze vervullen?

Anders gezegd: Kan de raad 'grip houden' op de gemeenschappelijke regelingen en daarmee de uitvoering van de taken die de gemeente laat verrichten door die gemeenschappelijke regelingen?

Deze centrale vraagstelling is uitgewerkt in dertig onderzoeksvragen om meer verdieping en verduidelijking te krijgen bij de centrale vraagstelling en de lokale situatie bij de onderzochte gemeenten. Deze onderzoeksvragen zijn gebruikt in de interviews tijdens het onderzoek.

De onderzoeksvragen zijn geclusterd naar de volgende onderwerpen:

1. Beleidskaders die de gemeenten hebben voor de (be)sturing van gemeenschappelijke regelingen in het algemeen.
2. Beleidskaders die de gemeenten hebben voor enkele specifieke gemeenschappelijke regelingen per gemeenschappelijke regeling.
3. Uitvoering van sturing en controle voor enkele specifiek gemeenschappelijke regelingen.

4. Specifieke onderwerpen die in enkele casestudies uitgewerkt worden.

1. Beleidskaders die de gemeenten hebben voor de (be)sturing van gemeenschappelijke regelingen in het algemeen

- Bestaat er een algemeen beleidskader van de raden en/of colleges op het aangaan, onderhouden en beëindigen van gemeenschappelijke regelingen?
- Welk algemeen beleidskader hanteren de deelnemende gemeenten voor de aansturing van en controle op gemeenschappelijke regelingen?
- Zijn de doelen en instrumenten van de algemene beleidskaders duidelijk en consistent geformuleerd?
- Is het duidelijk welke externe en interne gemeentelijke rollen kunnen en moeten worden onderscheiden bij het sturen en beheersen van gemeenschappelijke regelingen?
- Hoe is de rolverdeling tussen raad en college in de kaderstelling van en controle op gemeenschappelijke regelingen?
- Zijn er aanwijzingen dat de raad en het college bij het kijken naar gemeenschappelijke regelingen als instrument van beleid en beheer leren van ervaringen met afzonderlijke verbonden partijen of vergelijkbare relaties, zoals subsidierelaties en garantieverleningen?

2. Beleidskaders die de gemeenten hebben voor enkele specifieke gemeenschappelijke regelingen per gemeenschappelijke regeling

- Zijn er door de deelnemende gemeenten inhoudelijke en financiële kaders voor onbepaalde tijd gesteld bij de gemeenschappelijke regelingen? Zo ja, welke?
- In hoeverre heeft de raad kaders gesteld aan de relatie tussen de gemeente en de gemeenschappelijke regelingen over het beschermen van haar eigendom, de drie W-vragen over de relatie (Wat willen we bereiken? Wat gaan we daarvoor doen? Wat gaat dat kosten?) en kwaliteitsborging van die aspecten (intern binnen de gemeente toezicht houden, leren en rapporteren aan de raad)?
- Zijn deze kaders specifiek, toetsbaar en tijdgebonden geformuleerd en naar verwachting haalbaar?
- Hoe wordt het toezicht ten aanzien van de gemeenschappelijke regelingen geregeld door de deelnemende gemeenten?
- Zijn deze kaders geoperationaliseerd en geactualiseerd naar kader per kalenderjaar?
- Zijn de externe en interne rollen vertaald naar verantwoordelijkheden en bevoegdheden van besluitvormende organen en organisatieonderdelen van de gemeentelijke organisatie?
- Welke (financiële) risico's lopen de deelnemende gemeenten met de gemeenschappelijke regelingen en hoe zijn deze afgedekt?
- Worden begrotingswijzigingen van de gemeenschappelijke regelingen voorgelegd aan de gemeenteraden en besproken?
- Op welke wijze behartigen de vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten hun belangen binnen het bestuur van de gemeenschappelijke regelingen?

3. Uitvoering van sturing en controle op enkele specifiek gemeenschappelijke regelingen

- Hoe geeft het college invulling aan de relatie met een gemeenschappelijke regeling:
 - Welke afspraken zijn er met de gemeenschappelijke regeling gemaakt op het gebied van de realisatie van doelstellingen?
 - Op welke wijze wordt door de gemeenschappelijke regeling verantwoording afgelegd over het realiseren van doelstellingen?
 - Op welke wijze wordt door de gemeenschappelijke regeling verantwoording afgelegd over het afdekken van risico's en andere beheersmaatregelen?
- Welke informatie ontvangen de raden van de deelnemende gemeenten ten aanzien van vragen als: waarom is er gekozen voor het aangaan van de relatie, gemeentelijk belang, zeggenschap, governancestructuur (is er een businesscase en een beste alternatief?) en mogelijkheden voor beëindigen van de relatie dan wel mogelijkheden voor potentiële andere partijen om toe te treden?
- Welke informatie ontvangen de raden van de deelnemende gemeenten ten aanzien van het realiseren van de doelstellingen door de gemeenschappelijke regeling?
- Op welke wijze krijgen de raden verantwoordingsinformatie per gemeenschappelijke regeling en is deze informatievoorziening adequaat?
- Is deze (in de voorgaande twee vragen genoemde) informatie toereikend om het realiseren van de doelstellingen door gemeenschappelijke regeling periodiek te kunnen beoordelen?
- Heeft de gemeenschappelijke regeling bij het vaststellen van de eigen begroting in voldoende mate rekening gehouden met de zienswijze van de raden van de deelnemende gemeenten?
- Zijn de raden in staat om deze kaders voldoende aan te wenden?
- Hebben de gemeenteraden zicht op de planning-en-controlcyclus van de gemeenschappelijke regeling en krijgen de raden zicht op welke wijze de begroting van de gemeenschappelijke regeling bijdraagt aan de afgesproken doelstellingen?
- Wordt de samenwerking met de gemeenschappelijke regeling periodiek geëvalueerd en zijn de gemeenteraden in positie om deelname aan de gemeenschappelijke regeling te beëindigen?
- Wat levert deelname aan een gemeenschappelijke regeling de lokale gemeenschap op en toetsen de deelnemende raden de resultaten van de deelname aan de eigen gemeentelijke doelstellingen?
- Hanteren de deelnemende gemeenten een risico-analyse (op strategisch, tactisch en operationeel niveau)? Welke informatie ontvangt de raad hierover?

4. Specifieke onderwerpen die in enkele casestudies uitgewerkt worden

- Hoe verloopt het beïnvloedingsproces per gemeente op het werkveld van de gemeenschappelijke regeling (beleidsformulering, inbreng lokale wensen en verantwoording, toezicht) en hoe wordt dit uitgevoerd?
- Biedt het college de raad inzicht in de aard van de gemeenschappelijke regeling en de mate waarin inzicht in de resultaten, de interne organisatie en het intern

functioneren van die partij van belang zijn voor de gemeente en voor de raad? Geeft het college aan welke de relevante factoren zijn die de raad moet kennen en volgen?

- Zijn de kaders voor de relatie tussen de gemeente en de gemeenschappelijke regeling logisch en volledig doorvertaald naar kaders die worden gesteld aan de resultaten van de gemeenschappelijke regeling?

2.2 Onderzoeksopzet

In het onderzoek wordt specifiek gekeken naar vijf gemeenschappelijke regelingen. Dit zijn:

1. Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW).
2. Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zaanstreek-Waterland (GGD).
3. Stadsregio Amsterdam (SrA).
4. Recreatieschap (Twiske en Landschap Waterland).
5. Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland (BaanStede).

Deze vijf gemeenschappelijke regelingen zijn door de gezamenlijke Rekenkamercommissies geselecteerd op basis van het criterium dat alle vier betrokken gemeenten deelnemen aan de regelingen. Vervolgens zijn hieruit de regelingen die qua omvang het grootst zijn geselecteerd.

Het onderzoek bestaat uit verschillende stappen:

1. Normenkader

In hoofdstuk 6 worden de normen geëxpliciteerd die gehanteerd zijn voor het beoordelen van de gemeentelijke praktijk. Deze normen leiden op die plaats tot het formuleren van bevindingen en vervolgens in hoofdstuk 7 tot conclusies en aanbevelingen.

De normen zijn ingedeeld volgens de fasen van de beleidscyclus. Daarnaast is ook gekeken naar de normen die de betrokken gemeenten zelf hebben geformuleerd ten aanzien van sturing op gemeenschappelijke regelingen. De vergelijking tussen beide groepen normen is hieronder weergegeven.

BMC-normen	Gemeentelijke normen
Beleid	
<ul style="list-style-type: none"> • Het beleid van de gemeenten ten aanzien van verbonden partijen (waaronder gemeenschappelijke regelingen) dient geformuleerd te zijn (bijvoorbeeld in een Nota Verbonden Partijen). 	
<ul style="list-style-type: none"> • Het beleid van de gemeenten ten aanzien van het betreffende beleidsterrein (zowel vierjaarlijks als jaarlijks) dient beschreven te zijn. 	<ul style="list-style-type: none"> • De beleidsvoornemens vanuit de gemeente aangaande de gemeenschappelijke regeling zijn beschreven.
<ul style="list-style-type: none"> • Bij een bestaande GR dient beschreven te zijn in hoeverre het beleid van de GR ten aanzien van het betreffende beleidsterrein (zowel vierjaarlijks als jaarlijks) aansluit bij 	<ul style="list-style-type: none"> • De doelstelling van de gemeenschappelijke regeling is beschreven in relatie tot de maatschappelijke effecten die de gemeente wil bereiken.

het gemeentelijk beleid.	<ul style="list-style-type: none"> • Het bestuurlijk belang van de gemeente in de gemeenschappelijke regeling is weergegeven. • De koppeling tussen de visie van de gemeente en de visie van de gemeenschappelijke regeling is beschreven.
Organisatie	
<ul style="list-style-type: none"> • Er moet een goede afweging vooraf worden gemaakt op basis van een businesscase met een inhoud die voldoet aan minimale eisen. 	<ul style="list-style-type: none"> • De omvang van het financiële belang van de gemeente in de gemeenschappelijke regeling is weergegeven. • De verwachte ontwikkelingen aangaande de gemeenschappelijke regeling zijn in kaart gebracht. • De mogelijke risico's voor de gemeenten aangaande de gemeenschappelijke regeling zijn benoemd. • Per gemeenschappelijk regeling zijn de andere deelnemers benoemd.
Uitvoering en resultaten	
<ul style="list-style-type: none"> • De raad moet vaststellen hoe men de informatievoorziening vanuit de gemeenschappelijke regelingen wenst en hoe men daarbij door het college ondersteund wenst te worden. 	
Toetsing en evaluatie	
<ul style="list-style-type: none"> • Evalueren is nodig op drie niveaus (te weten de drie niveaus van beleid die onder de eerste normen zijn beschreven). 	
<ul style="list-style-type: none"> • Evalueren kan en moet kernachtig gebeuren, zonder zware inzet van ambtelijke en bestuurlijke inzet. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Vooraf moet worden vastgesteld met welke frequentie welke toets plaatsvindt. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Bij het aangaan van een GR moet expliciet worden geregeld hoe kan worden uitgetreden en op basis van welke voorwaarden. 	

2. Documentenanalyse

Op basis van de beleidskaders en andere documenten die bij de vier gemeenten aanwezig zijn, is de vraagstelling voor het onderzoek beantwoord en is een beeld gevormd van de (be)sturing op gemeenschappelijke regelingen bij de vier gemeenten. De uitkomsten van de documentenanalyse zijn terug te vinden in bijlage 1.

3. Interviews

In enkele (groeps)interviews is het beeld van de (be)sturing van de gemeenschappelijke regelingen verder verdiept. Het gaat per gemeente om drie interviews:

- Een groepsinterview met een afvaardiging van de raad.
- Een groepsinterview met het college.
- Een groepsinterview met het management van de ambtelijke organisatie.

4. Rapportage

Op basis van de documentenanalyse en de interviews is een conceptrapport opgesteld. Dit is na bespreking met de Rekenkamercommissies teruggelegd bij de ambtelijke organisaties van de gemeenten voor ambtelijk wederhoor. Vervolgens is het rapport ook teruggelegd bij de colleges voor bestuurlijk wederhoor. Als afronding wordt het eindrapport gepresenteerd aan de raden van de vier gemeenten.

Hoofdstuk 3

Wat zijn gemeenschappelijke regelingen?

Alvorens in te gaan op de concrete praktijk van de onderzochte vier gemeenten en de vijf gemeenschappelijke regelingen, wordt in dit hoofdstuk eerst een beschrijving gegeven van wat gemeenschappelijke regelingen eigenlijk zijn. Dit hoofdstuk is gebaseerd op theorie, met name de Wet gemeenschappelijke regelingen, en algemene ervaringen vanuit de praktijk.

3.1 Gemeenschappelijke regelingen, samenwerkingsverbanden en verbonden partijen

Het begrip gemeenschappelijke regeling heeft een nauwe relatie met de begrippen *samenwerkingsverbanden* en *verbonden partijen*. Er zijn echter ook belangrijke verschillen.

Gemeenschappelijke regelingen zijn samenwerkingsverbanden op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen

Een gemeenschappelijke regeling is een samenwerkingsverband tussen organisaties.

Meer specifiek gaat het om een samenwerkingsverband tussen een overheid (een gemeente, provincie of waterschap) en andere overheden en/of privaatrechtelijke organisaties (bedrijven of maatschappelijke instellingen), gebaseerd op de Wet gemeenschappelijke regelingen. Hierna spreken we, voor het leesgemak, alleen over samenwerking tussen gemeenten.

Veel gemeenschappelijke regelingen zijn een ‘verbonden partij’

De programmabegroting kent een verplichte paragraaf over ‘verbonden partijen’. Het begrip ‘verbonden partij’ houdt in: een organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Meer concreet moet het gaan om het hebben van zeggenschap (bestuurlijk belang) en om het verstrekt hebben van geldbedragen of garanties op betalingen die leiden tot financiële verliezen voor de gemeente, in geval van een faillissement (geldbedrag) of dreigend faillissement (garantie) van de organisatie waarin zij deelneemt.

Gemeenschappelijke regelingen zijn organisaties waarin de gemeente zeggenschap heeft (bestuurlijk belang), maar het zijn niet in alle gevallen organisaties waarin de gemeente een financieel belang heeft. Afwezigheid van het financiële belang is aan de orde indien de samenwerking geen financiële component heeft of indien dat wel het geval is maar de gemeente toch geen financiële verliezen leidt in geval het mis gaat met de organisatie.

Veel gemeenschappelijke regelingen voldoen wel aan de definitie van het begrip ‘verbonden partij’.

Andersom hoeven verbonden partijen geen gemeenschappelijke regelingen te zijn. Samenwerkingsverbanden kunnen ook zijn gebaseerd op het Burgerlijk Wetboek (privaatrecht) in plaats van de Wet gemeenschappelijke regelingen (publiekrecht) of op publiekrecht in het algemeen, zonder specifieke verwijzing naar de Wet gemeenschappelijke regelingen. Voorbeelden van privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden zijn: stichtingen en verenigingen. Een voorbeeld van een publiekrechtelijk samenwerkingsverband zonder specifiek te zijn gebaseerd op de Wet gemeenschappelijke regelingen is een bestuursovereenkomst (ook wel convenant genoemd).

Belangrijk is het onderscheid tussen samenwerkingsverbanden met en zonder rechtspersoonlijkheid

Een samenwerkingsverband dat rechtspersoonlijkheid bezit kan zelfstandig deelnemen aan het maatschappelijk verkeer. Het kan personeel in dienst nemen en contracten aangaan met derden. Een samenwerkingsverband zonder rechtspersoonlijkheid kan dat niet. In dat geval moeten alle privaatrechtelijke rechtshandelingen worden verricht door de organisaties die deelnemen in het samenwerkingsverband.

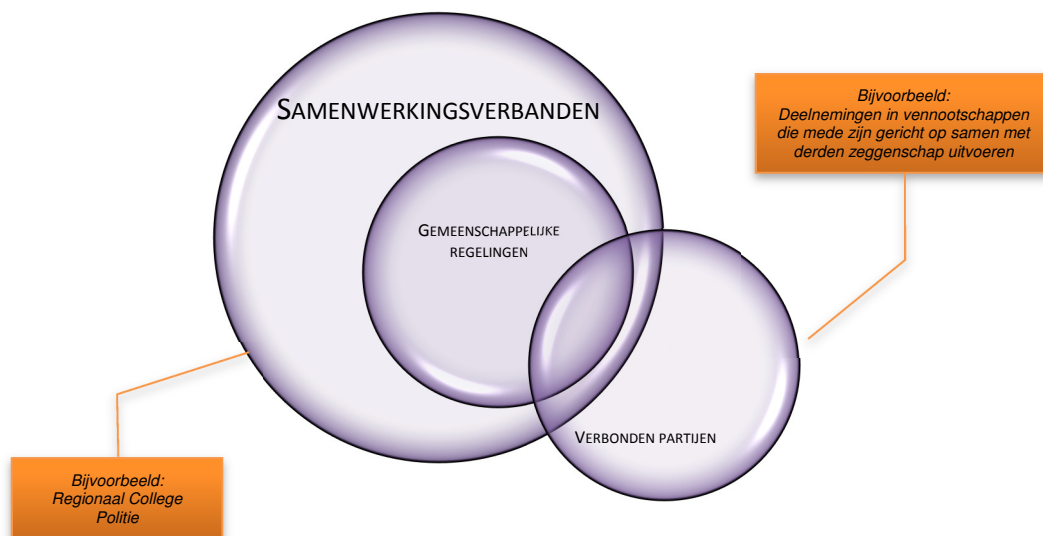
De juridische vormen in een schema zien helpt om ze 'vast te houden'

Voor samenwerkingsrelaties zijn dus de onderstaande juridische vormen mogelijk. De **vet** weergegeven varianten zijn gemeenschappelijke regelingen, op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr):

	Privaatrecht	Publiekrecht
Met rechtspersoonlijkheid	stichting vereniging	openbaar lichaam
Zonder rechtspersoonlijkheid	overeenkomst (contract)	gemeenschappelijk orgaan regeling zonder meer bestuursovereenkomst (convenant)

Soorten samenwerkingsverbanden in een schema zien helpt ook

Het verband dat in deze paragraaf is omschreven tussen de begrippen 'samenwerkingsverband', 'gemeenschappelijke regeling' en verbonden partij' kan als volgt worden gevisualiseerd (en aangevuld):

3.2 De Wet gemeenschappelijke regelingen

In de Wet gemeenschappelijke regelingen staat het wettelijk kader voor Gemeenschappelijke Regelingen beschreven. Hieronder worden enkele hoofdlijnen en belangrijke aandachtspunten uit de wet geschetst. We beginnen echter met een opmerking over de toegankelijkheid van de wet.

De Wet gemeenschappelijke regelingen is lastig leesbaar

De Wet gemeenschappelijke regelingen is weinig toegankelijk geschreven. Snel inzicht krijgen in de mogelijkheden en de verplichtingen die de wet biedt, is er niet bij. Dat bepaalt mede een deel van knelpunten die raadsleden en anderen ervaren bij dit onderwerp.

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de mogelijkheden en verplichtingen van deze wet, zonder dat daarbij gestreefd wordt naar volledigheid en juridisch correcte formuleringen. Voor wie precies wil weten hoe het zit, wordt verwezen naar de tekst van de wet, ook al zal dat enig 'puzzelen' met zich mee kunnen brengen.

De Wet gemeenschappelijke regelingen biedt mogelijkheden voor de bevoegdheid tot instellen van een regeling

Gemeenschappelijke regelingen kunnen worden ingesteld door drie organen van de gemeente (samen met hetzelfde orgaan in de andere gemeente of gemeenten die deelnemen in de regeling):

- De raad
- Het college
- De burgemeester

De raad moet toestemming verlenen in geval het college of de burgemeester het instellende orgaan is.

De Wet gemeenschappelijke regelingen biedt mogelijkheden voor verschillende basisvormen

De Wet gemeenschappelijke regelingen biedt een keuzemogelijkheid voor twee basisvormen voor een gemeenschappelijke regeling:

- Een openbaar lichaam (samenwerking met rechtspersoonlijkheid: een overlegstructuur met een eigen organisatie).
- Een gemeenschappelijk orgaan (samenwerking zonder rechtspersoonlijkheid: een overlegstructuur zonder eigen organisatie).

Daarnaast zijn nog twee bijzondere vormen mogelijk:

- Een 'regeling zonder meer' (lichte regeling, zonder vaste overlegstructuur).
- Een centrumgemeentenconstructie (een openbaar lichaam of een gemeenschappelijk orgaan dat gebruikmaakt van een van deelnemende gemeenten als uitvoerende organisatie of een rechtstreekse overdracht van bevoegdheden).

Een 'regeling zonder meer' wordt niet genoemd in de Wet gemeenschappelijke regelingen maar wordt ook niet uitgesloten. In feite gaat het hierbij om een lichte vorm van afspraken, waarbij de formele verplichtingen die de Wet kent niet van toepassing zijn.

Een centrumgemeentenconstructie maakt gebruik van de rechtspersoonlijkheid van een van de deelnemende gemeenten (de zogenaamde centrumgemeente). Het is een afzonderlijke basisvorm, indien gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om geen openbaar lichaam of gemeenschappelijk orgaan in te stellen, maar rechtstreeks bevoegdheden over te hevelen naar de centrumgemeente. Deze basisvorm is echter eigenlijk geen vorm van samenwerken. Een centrumgemeentenconstructie kan echter ook een variant zijn van een openbaar lichaam of een gemeenschappelijk orgaan, namelijk indien daarnaast bepaalde bevoegdheden worden uitgevoerd door bestuursorganen of ambtenaren van de centrumgemeente. Kortom de centrumgemeentenconstructie is altijd een gemeenschappelijke regeling, maar vormt feitelijk geen zelfstandige vorm van samenwerken.

De Wet kent alleen een monistische bestuursvorm voor gemeenschappelijke regelingen

De wetgever heeft tot nu toe gevonden dat het niet wenselijk is om bij gemeenschappelijke regelingen te werken met een duale bestuursvorm, omdat sprake is van verlengd lokaal bestuur. Ontvlechten van het lidmaatschap van het algemeen en het dagelijks bestuur zou leiden tot het benadrukken van de eigen positie van het samenwerkingsverband, hetgeen niet wenselijk wordt geacht. Ook privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden, zoals stichtingen, kennen een monistisch bestuur. Wel is geregeld dat een aantal financiële bepalingen van de Gemeentewet die bij de dualisering van het gemeentebestuur zijn ingevoerd (artikelen 186 tot en met 213) van toepassing zijn op gemeenschappelijke regelingen.

De Wet gemeenschappelijke regelingen biedt verplichtingen

De Wet gemeenschappelijke regelingen biedt een scala aan verplichtingen, in de zin van een hele reeks van zaken die verplicht moeten worden geregeld bij het aangaan van de regeling (en opgenomen in het instellingsdocument). Zonder volledig te zijn, noemen we hieronder een aantal belangrijke onderwerpen:

- a. Het bestaan van een algemeen en een dagelijks bestuur en de samenstelling van beide besturen.
Het algemeen bestuur bestaat, indien de regeling wordt ingesteld door de raden, uit raads- en/of collegeleden, gekozen door de raad. Het algemeen bestuur bestaat, indien de regeling wordt ingesteld door de colleges, uit collegeleden, gekozen door het college. Gemeentesecretarissen kunnen alleen lid zijn van het algemeen bestuur indien de regeling uitsluitend strekt tot behartiging van opleiding en vorming van ambtenaren. Het dagelijks bestuur heeft dezelfde voorzitter als het algemeen bestuur en bestaat daarnaast uit minimaal twee leden van het algemeen bestuur.
- b. Het vaststellen van het stemgewicht van de leden van het algemeen bestuur.
- c. Het belang waartoe de regeling dient.
- d. De bevoegdheden die de deelnemende gemeenten overdragen.
- e. De wijze van aanpassing van de regeling: wijzigen, opheffen, toetreden en uittreden.
- f. De vereffening van het vermogen na opheffen.
- g. De wijze waarop een lid van het algemeen bestuur inlichtingen verstrekt aan zijn achterban ('zijn eigen' gemeenteraad) en ter verantwoording kan worden geroepen voor het gevoerde beleid, ook in geval de regeling is getroffen door het college.
- h. De bevoegdheid van de raad (dan wel het college) om 'zijn' leden in het algemeen bestuur te kunnen ontslaan indien die niet meer het vertrouwen van hun raad (dan wel college) bezitten.
- i. De vergaderwijzen van het algemeen en het dagelijks bestuur.
- j. Het bijhouden door het college van een register met gemeenschappelijke regeling.
- k. Beslechting van geschillen door gedeputeerde staten.
- l. De procedure van vaststellen door het algemeen bestuur van de begroting en de jaarstukken, inclusief de mogelijkheid voor de raden om hun zienswijze te geven over de conceptbegroting en –begrotingswijzigingen.

Er is een wetsvoorstel aanhangig bij de Tweede Kamer

De Tweede Kamer heeft dit moment een wetsvoorstel in behandeling dat beoogt diverse wijzigingen aan te brengen in de Wet gemeenschappelijke regelingen¹. Het gaat onder meer om:

¹ Wetsvoorstel 33 597 Wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en een aantal andere wetten in verband met de dualisering van het gemeentebestuur en de invoering van een bedrijfsvoeringsorganisatie met rechtspersoonlijkheid, almede regeling van diverse andere onderwerpen. Ingediend bij de Tweede Kamer op 3 april 2013.

- Het permanent maken van de bepalingen die regelen dat het bestuursmodel van gemeenschappelijke regelingen monistisch van aard is (het gemeentelijke model van vóór de dualisering).
- Het invoeren van een nieuwe mogelijke organisatievorm in de Wet gemeenschappelijke regelingen die is gericht op bedrijfsvoering en uitvoering, die rechtspersoonlijkheid bezit, maar niet de 'zware' bestuursstructuur kent van het openbaar lichaam (met algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter).
- Het versterken van de invloed van de gemeenteraden op de begroting en de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling.
- Het verhelderen van de structuur van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Inwerkingtreding van deze wetswijziging wordt volgens het voorstel te zijner tijd nader geregeld bij Koninklijk Besluit.

Het voorliggende onderzoeksrapport gaat uit van de huidige Wet gemeenschappelijke regelingen.

3.3 De veiligheidsregio en de GGD zijn wettelijk opgelegde samenwerkingen

De Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland en de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zaanstreek-Waterland (GGD) zijn geen vrijwillige samenwerkingen, maar samenwerkingen op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen die worden voorgeschreven in respectievelijk de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en de Wet Publieke Gezondheid (WPG). De Wvr bepaalt concreet dat de colleges van burgemeester en wethouders een gemeenschappelijke regeling treffen waarbij een openbaar lichaam wordt ingesteld met de aanduiding veiligheidsregio. De WPG bepaalt dat de colleges van gemeenten die behoren tot een veiligheidsregio een regionale gezondheidsdienst instellen in de regio in de vorm van een openbaar lichaam en met de aanduiding gemeentelijke gezondheidsdienst.

3.4 De veiligheidsregio kent een specifieke wettelijke regeling

De Wet veiligheidsregio's kent een aantal bijzondere bepalingen die aanvullend zijn op die van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De Wvr bepaalt over de samenwerking onder meer het volgende.

Gebied en vorm regeling:

- Het Nederlandse grondgebied is verdeeld in regio's, overeenkomstig de bij deze wet behorende bijlage.
- De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten treffen een gemeenschappelijke regeling, waarbij een openbaar lichaam wordt ingesteld met de aanduiding: veiligheidsregio.

Bestuur:

- Het algemeen bestuur van de veiligheidsregio bestaat, in afwijking van de Wet gemeenschappelijke regelingen, uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
- De voorzitter van het bestuur wordt, in afwijking van de Wet gemeenschappelijke regelingen, bij Koninklijk Besluit, gehoord het algemeen bestuur, benoemd uit de

burgemeesters van de gemeenten in de regio. De voorzitter kan bij Koninklijk Besluit worden geschorst en ontslagen.

- De hoofdofficier van justitie en de voorzitter van het waterschap worden uitgenodigd deel te nemen aan de vergaderingen van het bestuur van de veiligheidsregio.
- De commissaris van de Koning wordt uitgenodigd om bij de vergaderingen van het bestuur van de veiligheidsregio aanwezig te zijn.

Beleid:

- Het bestuur van de veiligheidsregio stelt ten minste eenmaal in de vier jaar een beleidsplan vast, waarin het beleid is vastgelegd ten aanzien van de taken van de veiligheidsregio.
- Voorafgaand aan de vaststelling van het beleidsplan overlegt de burgemeester van een gemeente in het gebied van de veiligheidsregio met de gemeenteraad over het ontwerpbeleidsplan.
- Het bestuur van de veiligheidsregio stelt ten minste eenmaal in de vier jaar een crisisplan vast.

Kosten

- Het bestuur van de veiligheidsregio draagt er zorg voor dat:
 - eenmaal in de drie jaar een kostenevaluatie wordt verricht en
 - eenmaal in de vijf jaar een visitatie door een visitatiecommissie wordt verricht.
- Bij de kostenevaluatie wordt in ieder geval een vergelijking gemaakt met de gegevens betreffende de kosten van andere veiligheidsregio's.

3.5 Keuzes zijn wenselijk tussen samenwerken, inkopen, subsidiëren of zelf doen

Gemeenten buigen zich steeds opnieuw en steeds intensiever over de vraag: wat doen we zelf en wat kunnen we overlaten aan de burger en aan andere partijen? Veel taken kunnen heel goed en soms ook beter dan de gemeente dat kan, worden uitgevoerd door derden.

De verhouding met derden kan onder meer de vorm krijgen van een inkooprelatie, een subsidierelatie of een samenwerkingsrelatie. De organisatie waarbij de gemeente inkoopt, kunnen we aanduiden als 'leverancier'. De organisatie die door de gemeente wordt gesubsidieerd kunnen we aanduiden als 'gesubsidieerde instelling'.

Bij leveranciers, gesubsidieerde instellingen en samenwerkingsverbanden gaat het om organisaties die niet integraal behoren tot de gemeentelijke organisatie, maar die de gemeente inzet om één of meer van haar publieke belangen te behartigen. Een inkooprelatie, een subsidierelatie en een samenwerkingsrelatie zijn alternatieven voor 'zelf doen' binnen de eigen ambtelijke organisatie. De gemeente doet er derhalve verstandig aan om ten minste periodiek per taak en zelfs per taakonderdeel de keuze te evalueren tussen zelf doen, inkopen, subsidiëren of samenwerken, die eerder ooit is gemaakt.

Schematisch kan het voorgaande als volgt in beeld worden gebracht en gecombineerd met het vraagstuk van de juridische vorm van samenwerken:

De vraag hoe de afweging kan worden gemaakt of voor een gemeentelijke taak of activiteit samenwerken een realistische optie is, valt buiten het bereik van dit rapport. Bijlage 6 bevat, zuiver ter nadere illustratie, een stroomschema van de gemeente Zwolle dat behulpzaam kan zijn bij het zoeken naar de geëigende vorm.

Hoofdstuk 4

Knelpunten van democratische controle volgens de literatuur

Er is veel geschreven over het vraagstuk van de democratische controle op gemeenschappelijke regelingen. In dit hoofdstuk worden twee onderzoeken besproken, die nog steeds actueel zijn en een mooi beeld geven van de knelpunten:

- Onderzoeksbureau SGB0, Democratische controle op gemeenschappelijke regelingen, 1999.
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Democratische legitimatie Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, notitie voor de Staten-Generaal, 2005 (Bijlage bij Kamerstuk 30300-VII nr. 4).

De notitie van BZK haalt ook de studie van SGB0 aan.

De slotconclusie van het SGB0-rapport luidde:

“De problemen die zich voordoen bij de democratische controle maken deel uit van de algehele knelpunten in de controletaak van gemeenteraden op de colleges van burgemeester en wethouders (tijdgebrek, gebrek aan deskundigheid, gebrek aan ondersteuning, et cetera). Verbetering van de controle op gemeenschappelijke regelingen zal dan ook moeten plaatsvinden in het kader van versterking van de algehele controlefunctie van gemeenteraden.”

De notitie van het Ministerie van BZK vat het begrip democratische controle op als: *“Alle voorzieningen die het raadsleden mogelijk maken om het beleid van de gemeenschappelijke regeling te sturen en te controleren.”*

De notitie benoemt de volgende instrumenten die de Wet gemeenschappelijke regelingen biedt om democratische controle uit te voeren²:

Instrumenten voor democratische controle	
Politieke controle	Politieke controle door informatieplicht, verantwoording en terugroeping.
Financiële controle	Financiële controle door de betrokkenheid van de raad bij het vaststellen van de begroting.
Doel en bevoegdheden	Bepaling door de raad van het doel van de regeling en toekenning van de bevoegdheden om dit doel te bereiken.
Wijziging, opheffing en uittreding	Opstelling van regels door de raad aangaande wijziging en opheffing van en uittreding uit de regeling.
Afvaardiging in algemeen bestuur	Bepaling door de raad van het aantal personen dat per gemeente wordt afgevaardigd naar het algemeen bestuur, c.q. het stemgewicht dat elke afgevaardigde in het algemeen bestuur heeft.

² Merk op dat de eerste twee instrumenten periodiek kunnen worden gebruikt en de laatste drie feitelijk alleen kunnen worden ingezet bij het aangaan of wijzigen van de gemeenschappelijke regeling.

Deze notitie ontleent aan praktijkonderzoek in het land de volgende problemen bij de democratische controle van gemeenschappelijke regelingen. Deze sluiten feitelijk in hoge mate aan bij de slotconclusie van het SGBOR-rapport. De problemen worden ingedeeld naar een categorie 'Algemeen' en vervolgens naar de bovengenoemde vijf instrumenten van de Wet gemeenschappelijke regelingen:

Algemene problemen

Interesse	Raadsleden geven aan dat gemeenschappelijke regelingen niet hun primaire interesse hebben. Die ligt namelijk bij de eigen gemeente.
Tijd	Raadsleden moeten hun taken vaak uitvoeren naast hun gewone fulltime baan. Het gebrek aan tijd wordt vaak aangevoerd als reden dat de controle van de gemeenschappelijke regeling niet de prioriteit heeft.
Bekendheid instrumenten	Bij veel raadsleden is niet bekend welke instrumenten hen ter beschikking staan om een gemeenschappelijke regeling te controleren.
Ambtelijke ondersteuning	Raadsleden ondervinden een gebrek aan ambtelijke ondersteuning bij het uitvoeren van hun taken.

Problemen in relatie tot de wettelijke instrumenten

Politieke controle	<ul style="list-style-type: none"> De gemeenschappelijke regelingen leveren de informatie, die nodig is voor de controle, nog te vaak aan als een grote, weinig tot lezen uitnodigende, stapel papier. Informatie die nodig is om de controlerende taak uit te voeren wordt niet (altijd) op tijd aangeleverd.
Financiële controle	<ul style="list-style-type: none"> De momenten waarop de gemeenschappelijke regelingen volgens de Wgr de jaarrekening en de begroting moeten aanleveren, zijn niet handig gekozen als je kijkt naar de cyclus die de gemeente hanteert bij haar eigen begroting en jaarrekening. De termijn waarop raden moeten reageren op de ontwerpbegroting is te kort. De inhoudelijke controle van begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling is niet optimaal.
Doel en bevoegdheden	<ul style="list-style-type: none"> Zowel raadsleden als regiosecretarissen zijn van mening dat de invloed van het algemeen bestuur op de besluitvorming te gering is. De kaders, waarbinnen een gemeenschappelijke regeling zich kan bewegen, zijn onvoldoende aangegeven door de gemeenten. Dit bemoeilijkt een goede controle. De gemeenschappelijke regelingen worden niet structureel geëvalueerd. Er wordt niet gemeten of de regeling nog wel voldoet aan de doelen die gesteld zijn.
Wijziging, opheffing en uittreding	<ul style="list-style-type: none"> De financiële consequenties voor een gemeente bij uittreden uit een gemeenschappelijke regeling zijn bij het instellen van de regeling veelal niet goed geregeld.
Afvaardiging in algemeen bestuur	<ul style="list-style-type: none"> De raden vinden dat hun invloed in het algemeen bestuur te gering is. Een ingebracht standpunt wordt al snel weggestemd door de meerderheid.

Hoofdstuk 5

Duiding van de gemeenschappelijke regelingen uit dit onderzoek

Zoals weergegeven in paragraaf 2.2 is er in dit onderzoek gekeken naar vijf gemeenschappelijke regelingen, te weten:

1. Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW).
2. Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zaanstreek-Waterland (GGD).
3. Stadsregio Amsterdam (SrA).
4. Recreatieschap (Twiske en Landschap Waterland).
5. Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland (BaanStede).

In dit hoofdstuk wordt kort duiding gegeven aan deze gemeenschappelijke regelingen. Begonnen wordt daarbij steeds met het beantwoorden van drie vragen die een relatie leggen met begrippen die zijn toegelicht in hoofdstuk 3.

Een uitgebreider overzicht is terug te vinden in bijlage 2. In bijlage 3 is een financieel overzicht weergegeven van de gemeenschappelijke regelingen. Dit geeft inzicht in:

- ontwikkeling van het eigen vermogen 2010 en 2011;
- ontwikkeling van het vreemd vermogen 2010 en 2011;
- ontwikkeling van het resultaat voor bestemming 2010 en 2011 en hoe zich dit verhoudt ten opzichte van de begroting 2010 en 2011;
- financiële bijdrage van de individuele gemeenten aan de gemeenschappelijke regelingen³.

5.1 Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Openbaar lichaam of gemeenschappelijk orgaan?	Openbaar lichaam
Ingesteld door raad, college of burgemeesters?	Ingesteld door college
Verbonden partij?	Ja

De Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland is verantwoordelijk voor de voorbereiding op en bestrijding van rampen en crises voor de inwoners en bezoekers van de regio Zaanstreek-Waterland. Het is een samenwerkingsverband tussen de brandweer, politie, Geneeskundige Hulpverlening Organisatie in de Regio (GHOR) en negen gemeenten: Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zaanstad en Zeevang.

Het bestuur van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland bestaat uit:

- Algemeen bestuur – de negen burgemeesters van de deelnemende gemeenten.

³ De financiële gegevens van 2012 zijn hierbij niet opgenomen, omdat deze ten tijde van het opstellen van dit rapport nog niet (allemaal) beschikbaar waren.

- Dagelijks bestuur – het algemeen bestuur kiest uit haar midden de leden voor het dagelijks bestuur.
- Voorzitter – dit is de burgemeester die op grond van artikel 23 van de Politiewet is benoemd als korpsbeheerder. Dit is mevrouw G. Faber – burgemeester van de gemeente Zaanstad.

Het bestuur staat aan het hoofd van de gemeenschappelijke regeling en neemt besluiten over de begroting, de jaarrekening, het jaarverslag, het beleidsplan, het crisisplan en het risicoprofiel.

In het algemeen en dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland zitten vanuit de vier gemeenten waar dit onderzoek op gericht is:

- Burgemeester W.J.F.M. van Beek – gemeente Edam-Volendam
- Burgemeester A. Nienhuis – gemeente Landsmeer
- Burgemeester P.J. Möhlmann – gemeente Oostzaan
- Burgemeester L. Wagenaar-Kroon – gemeente Waterland

De ambtelijke organisatie van de Veiligheidsregio wordt aangestuurd door de Veiligheidsdirectie.

5.2 Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zaanstreek-Waterland

Openbaar lichaam of gemeenschappelijk orgaan?	Openbaar lichaam
Ingesteld door raad, college of burgemeesters?	Ingesteld door raad
Verbonden partij?	Ja

De GGD Zaanstreek-Waterland werkt aan het bevorderen van een gezonde regio voor de inwoners van de regio Zaanstreek-Waterland door middel van preventieve gezondheidszorg en het geven van publieksvoorlichting en adviseren van gemeenten op het gebied van het volksgezondheidsbeleid. De GGD voert taken uit voor de gemeenten: Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zaanstad en Zeevang.

Het bestuur van de GGD bestaat uit:

- Algemeen bestuur – de portefeuillehouders Volksgezondheid van de deelnemende gemeenten.
- Dagelijks bestuur – het dagelijks bestuur bestaat uit tenminste drie en ten hoogste vijf door het algemeen bestuur uit zijn midden gekozen leden.
- Voorzitter – dit is de portefeuillehouder Volksgezondheid van de gemeente Purmerend.

De vier portefeuillehouders van de onderzochte gemeenten hebben zitting in het algemeen bestuur:

- wethouder mevrouw G.H.M. Kroon-Sombroek - gemeente Edam-Volendam (tevens lid van het dagelijks bestuur).
- wethouder C. Hienkens - gemeente Landsmeer.

- wethouder M. Olij - gemeente Oostzaan.
- wethouder B. Schalkwijk - gemeente Waterland (tevens lid van het dagelijks bestuur).

De GGD heeft een ambtelijke organisatie (omvang is ruim 300 medewerkers). Aan het hoofd staat een directeur, deze is tevens de secretaris van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur van de GGD.

5.3 Stadsregio Amsterdam

Openbaar lichaam of gemeenschappelijk orgaan?	Openbaar lichaam
Ingesteld door raad, college of burgemeesters?	Ingesteld door raad
Verbonden partij?	Ja

De Stadsregio Amsterdam is een samenwerkingsverband van zestien gemeenten: Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Beemster, Diemen, Edam-Volendam, Haarlemmermeer, Landsmeer, Oostzaan, Ouder-Amstel, Purmerend, Uithoorn, Waterland, Wormerland, Zaanstad en Zeevang. De Stadsregio Amsterdam werkt aan verbetering van de bereikbaarheid, de leefbaarheid en de economische ontwikkeling. Niet alleen tussen de gemeenten onderling, maar ook in allerlei andere verbanden, met Rijk, provincies of andere samenwerkingsverbanden.

De Stadsregio Amsterdam is nu nog een zogenoemde Wgr+-regeling⁴. De afgelopen periode is er een dialoog gevoerd over verbreding en vernieuwing van de regionale samenwerking. De zestien gemeenten van de Stadsregio Amsterdam nemen het initiatief om een vervoerregio te vormen, zodat de continuïteit van de samenwerking en uitvoering gewaarborgd blijft.

Aansluitend bij de vervoerregio zal de samenwerking naar huidig inzicht op de andere beleidsterreinen op een meer informele en flexibele manier op verschillende schaalniveaus worden georganiseerd.

De Regioraad is het belangrijkste bestuursorgaan van Stadsregio Amsterdam. De raad telt 62 leden en bestaat uit gekozen vertegenwoordigers (bestuurders en raadsleden uit de gemeenten), verdeeld over verschillende politieke partijen. Ze worden afgevaardigd door de gemeenten in de Stadsregio Amsterdam. Voorzitter is

⁴ De Wet gemeenschappelijke regelingen kent de constructie van zogenaamde plusregio's. Een plusregio is een verplichte samenwerking waaraan de wetgever rechtstreeks taken heeft opgedragen die deels ook door het rijk worden bekostigd. Vanaf 1994 waren deze gebaseerd op de Kaderwet bestuur in verandering. Sinds 2006 zijn ze gebaseerd op de Wet gemeenschappelijke regelingen. Er zijn acht plusregio's, waaronder de Stadsregio Amsterdam. De regering heeft in juni 2013 een wetsvoorstel ingediend om de constructie van plusregio's in te trekken. Naar verwachting zal die intrekking plaatsvinden op 1 januari 2015 (bij Koninklijk besluit, uiteraard nadat het wetsvoorstel is aanvaard door beide kamers van de Staten-Generaal).

de burgemeester van Amsterdam. De Regioraad vergadert in principe vier keer per jaar. De leden van het dagelijks bestuur worden gekozen uit de Regioraad.

De volgende personen uit de onderzochte gemeenten hebben zitting in de regioraad van de Stadsregio Amsterdam:

- raadslid E.A.M. Karregat - gemeente Edam-Volendam.
- raadslid J. Rijpstra - gemeente Edam-Volendam.
- burgemeester A.C. Nienhuis - gemeente Landsmeer.
- burgemeester P.J. Möhlmann - gemeente Oostzaan.
- wethouder B.G. Schalkwijk - gemeente Waterland.

De Stadsregio Amsterdam heeft een ambtelijk apparaat (omvang 60 medewerkers), aan het hoofd waarvan een secretaris staat. De medewerkers zijn verdeeld over de beleidsvelden Ruimte Economie Mobiliteit, Infrastructuur en Openbaar Vervoer, met ondersteuning van een aantal stafmedewerkers. De jeugdzorg is ondergebracht bij de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling van de gemeente Amsterdam.

5.4 Recreatieschap (Twiske en Landschap Waterland)

Openbaar lichaam of gemeenschappelijk orgaan?	Openbaar lichaam
Ingesteld door raad, college of burgemeesters?	Ingesteld door raad
Verbonden partij?	Ja

Recreatie Noord-Holland is een organisatie die voor zes recreatieschappen werkt (ontwikkeling en beheer). Twee daarvan waren 't Twiske en het Landschap Waterland. Echter in 2013 is besloten om deze twee recreatieschappen te fuseren tot één gemeenschappelijke regeling met één bestuur. Hiertoe is ook een nieuwe gemeenschappelijke regeling opgesteld⁵.

Het Recreatieschap Twiske-Waterland is een samenwerkingsverband tussen de Provincie Noord-Holland, het stadsdeel Amsterdam-Noord en de gemeenten Beemster, Edam-Volendam, Graft-de Rijk, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zaanstad en Zeevang.

Het bestuur van het Recreatieschap Twiske-Waterland bestaat uit:

- Algemeen bestuur met een lid van elke deelnemende partij (12 leden).
- Dagelijks bestuur – dit bestaat uit de voorzitter en tenminste vier leden die worden aangewezen uit en door het Algemeen Bestuur.
- Voorzitter - de heer J.H.M. Bond van de Provincie Noord-Holland.

In het algemeen bestuur van het Recreatieschap Twiske-Waterland hebben de volgende personen uit de onderzochte gemeenten zitting:

- wethouder mevrouw G.H.M. Kroon-Sombroek – gemeente Edam-Volendam.

⁵ Zie: Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Twiske-Waterland, 4 april 2013, pp. 1-15.

- burgemeester mevrouw mr. A.C. Nienhuis (1^e vicevoorzitter) – gemeente Landsmeer.
- raadslid E.J. Taams – gemeente Oostzaan.
- wethouder P. Kools – gemeente Waterland.

Het Recreatieschap Twiske-Waterland maakt onderdeel uit van Recreatie Noord-Holland. Deze kent een eigen organisatie van 98 medewerkers (86 fte).

5.5 Werkvoorziening Zaanstreek-Waterland (BaanStede)

Openbaar lichaam of gemeenschappelijk orgaan?	Openbaar lichaam
Ingesteld door raad, college of burgemeesters?	Ingesteld door raad
Verbonden partij?	Ja

BaanStede is het arbeidsontwikkelings- en re-integratiebedrijf van negen samenwerkende Noord-Hollandse gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland. Dit zijn de gemeenten: Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zaanstad en Zeevang. Binnen deze gemeenschappelijke regeling hevelen de gemeenten de uitvoering van de Wet sociale werkvoorzieningen (Wsw) over naar een aparte organisatie, zijnde BaanStede.

Door gewijzigd beleid vanuit de Rijksoverheid is het bestuur van BaanStede zich aan het heroriënteren op de toekomst van de sociale werkvoorziening en alle medewerkers die daarin werkzaam zijn. Daarbij is zijn visie dat iedereen met een beperking die nog kan participeren in het arbeidsproces, dit zoveel mogelijk moet kunnen doen bij een reguliere werkgever. De invulling van die visie vraagt een andere opstelling van gemeenten, werkgevers, BaanStede en van de huidige SW-werknemers. Het betekent ook een transitie van de huidige uitvoeringsorganisatie.

In het transitieplan BaanStede 2013-2017⁶ worden verschillende maatregelen en beslissingen genoemd. Kort gezegd komen deze erop neer dat binnen de gemeenschappelijke regeling (GR) een bestuur, een transitieteam (Directie + MT + externe deskundigheid) en de oude uitvoeringsorganisatie worden onderscheiden. Er wordt een nieuwe detacheringorganisatie opgericht met een eigen rechtsvorm. De huidige uitvoeringsorganisatie van BaanStede (inclusief personele formatie) wordt geleidelijk en in stappen afgebouwd of overgedragen.

Vooralsnog geldt de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland 2003. In deze gemeenschappelijke regeling bestaat het bestuur van BaanStede uit:

- Algemeen Bestuur – dit bestaat uit vertegenwoordigers van de negen deelnemende gemeenten.

⁶ Transitieplan BaanStede 2013-2017 “Iedereen doet mee”, 26 april 2013, pp 1-36.

- Dagelijks Bestuur – het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter, de vicevoorzitter en drie benoemde leden uit het algemeen bestuur.
- Voorzitter – uit het algemeen bestuur wordt een voorzitter gekozen, echter dit kan alleen de vertegenwoordiger zijn van de gemeente Purmerend of Zaanstad. Daarnaast wordt op dezelfde manier een vicevoorzitter gekozen.

In het algemeen bestuur van het Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland hebben de volgende personen uit de onderzochte gemeenten zitting:

- wethouder mevrouw G.H.M. Kroon-Sombroek – gemeente Edam-Volendam, tevens lid dagelijks bestuur.
- wethouder C. Hienkens - gemeente Landsmeer.
- wethouder M. Olij – gemeente Oostzaan.
- wethouder B.G. Schalkwijk – gemeente Waterland, tevens lid dagelijks bestuur.

De vertegenwoordigers uit de gemeenten Edam-Volendam, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad vormen het dagelijks bestuur.

De gemeenschappelijke regeling kent een uitvoerende organisatie BaanStede (omvang ambtelijk 75 medewerkers (68,95 fte)). Het directie-/managementteam geeft leiding aan deze organisatie.

Hoofdstuk 6

Bevindingen vanuit de lokale praktijk

Dit onderzoek leidt tot enkele bevindingen over de wijze waarop de gemeenten Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan en Waterland ‘grip’ hebben op de gemeenschappelijke regelingen waar zij aan deelnemen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen algemene bevindingen die bepalend zijn voor de inrichting van dit rapport (paragraaf 6.1) en specifieke bevindingen (paragrafen 6.2 tot en met 6.5).

Aan het begin van elk van de paragrafen 6.2 tot en met 6.5 wordt in een schema aangegeven wat de hoofdvragen en wat de normen zijn die gehanteerd zijn ter beoordeling van de gemeentelijke praktijk in de vier gemeenten.

De bevindingen vanuit dit onderzoek sluiten op bepaalde punten duidelijk aan bij de bevindingen die in de notitie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zijn geformuleerd en die in hoofdstuk 4 van dit rapport zijn weergegeven.

6.1 Algemene bevindingen en introductie van de beleidscyclus

Uit het onderzoek komen twee algemene bevindingen, die ook de wijze waarop de overige bevindingen in dit rapport gepresenteerd worden mede bepalen. Deze bevindingen zijn:

1. De verschillen tussen de opvattingen van de onderzochte gemeenten over de grip op gemeenschappelijke regelingen zijn beperkt.
2. Binnen de onderzochte gemeenten bestaan wel verschillen tussen de opvattingen van raden, colleges en MT's over de grip op gemeenschappelijke regelingen.
3. Raden hebben het sterkst het gevoel dat zij weinig grip hebben op gemeenschappelijke regelingen. Dit kwam ook in de notitie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, die in hoofdstuk 4 besproken is, al naar voren. Uit de interviews kwam naar voren dat raden het gevoel hebben dat gemeenschappelijke regelingen “een ver van mijn bed show” zijn. De raden staan teveel op afstand en de invloed is klein, omdat zij maar één van de raden zijn. Collegeleden/bestuurders hebben dit gevoel veel minder.

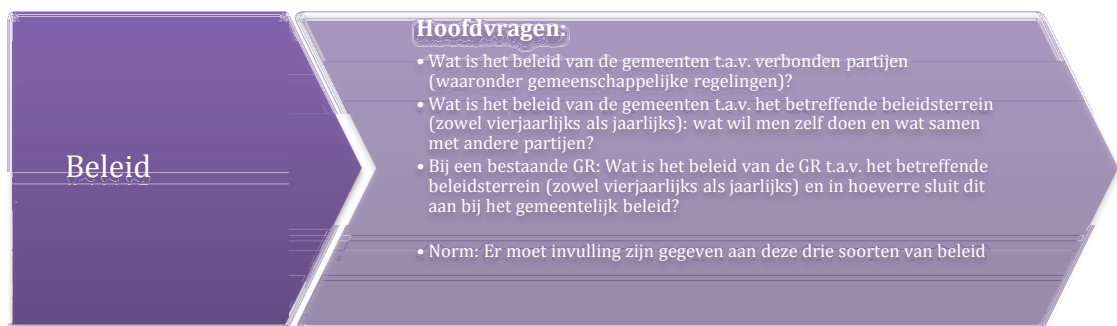
Op basis van deze bevindingen is ervoor gekozen om de bevindingen niet per gemeente en/of per gemeenschappelijke regeling te beschrijven. De meeste bevindingen zijn immers (in meerdere of mindere mate) van toepassing op alle vier de gemeenten en op alle vijf de gemeenschappelijke regelingen. Op punten waar wel verschillen tussen de gemeenten en/of tussen de gemeenschappelijke regelingen bestaan, wordt dit expliciet aangegeven.

De bevindingen worden wel geordend aan de hand van de verschillende fasen van de beleidscyclus. De beleidscyclus bestaat uit de volgende vier fasen:

De verschillende fasen worden hieronder toegelicht en concreet toegepast op de sturing vanuit gemeenten op gemeenschappelijke regelingen. Ook worden de bevindingen vanuit dit onderzoek per fase beschreven.

6.2 Bevindingen met betrekking tot beleid

Bij de eerste fase van de beleidscyclus gaat het om het beleid. Hier kan een onderscheid gemaakt worden tussen drie soorten van beleid die volgens de norm alle drie zouden moeten zijn ingevuld:

1. Beleid van de gemeenten op verbonden partijen in het algemeen. Hierin wordt beschreven op welke wijzen zij omgaan met hun verbonden partijen, waaronder ook gemeenschappelijke regelingen. Dit beleid kan bijvoorbeeld opgenomen zijn in een Nota Verbonden Partijen.
2. Beleid van de gemeenten op het betreffende beleidsterrein. Het gaat hierbij zowel om het meerjarige beleid, bijvoorbeeld in een beleidsnota of visiedocument, als om het jaarlijkse beleid, bijvoorbeeld in de programmabegroting. In relatie tot dit onderzoek gaat het specifiek om de vraag hoe de gemeente beschreven heeft wat men op het betreffende beleidsterrein zelf wil doen en wat in samenwerking met andere partijen.
3. Wanneer het gaat om een reeds bestaande gemeenschappelijke regeling dan is ook het beleid van deze gemeenschappelijke regeling relevant. Ook hier gaat het zowel om het meerjarige als het jaarlijkse beleid. De vraag is in hoeverre dit beleid aansluit bij het gemeentelijk beleid.

Met betrekking tot de fase *beleid* kunnen de volgende bevindingen gedaan worden:

4. Drie van de vier gemeenten (Edam-Volendam, Landsmeer en Oostzaan) hebben geen Nota Verbonden Partijen (wel een paragraaf Verbonden partijen in de programmabegroting conform besluit begroting en verantwoording (BBV)). Alleen de gemeente Waterland heeft deze in de vorm van een kaderstellende notitie met betrekking tot gemeenschappelijke regelingen uit 2005 (zie hiervoor bijlage 1).
5. Gemeenten hebben geen heldere vastgelegde kaders op basis waarvan zij sturen op de gemeenschappelijke regelingen waar zij deel van uitmaken. In de programmabegrotingen van de gemeenten worden wel enkele kaders genoemd (zie hiervoor het normenkader in paragraaf 2.2 en bijlage 1), maar deze hebben een sterk algemeen karakter en zijn weinig concreet. Dit is een bevinding die ook terugkomt in de notitie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties die in hoofdstuk 4 besproken is.
6. De vraag of het beleid van de gemeenschappelijke regeling voldoende aansluit bij het beleid van de gemeente op het betreffende beleidsterrein, wordt onvoldoende gesteld. Gemeenten ervaren gemeenschappelijke regelingen als 'eigen koninkrijkjes', waarop de gemeente beperkte invloed heeft. De gemeenschappelijke regelingen schrijven beleid voor, in plaats van dat er sprake is van een coproductie tussen gemeenten en de gemeenschappelijke regelingen.

6.3 Bevindingen met betrekking tot de organisatie

De tweede fase van de beleidscyclus gaat over de keuze van de organisatie die uitvoering van het beleid mogelijk moet maken.

Voordat definitief gekozen wordt voor een gemeenschappelijke regeling, zal de gemeente volgens de norm een businesscase moeten uitwerken. Deze businesscase dient in ieder geval aandacht te besteden aan de volgende onderwerpen:

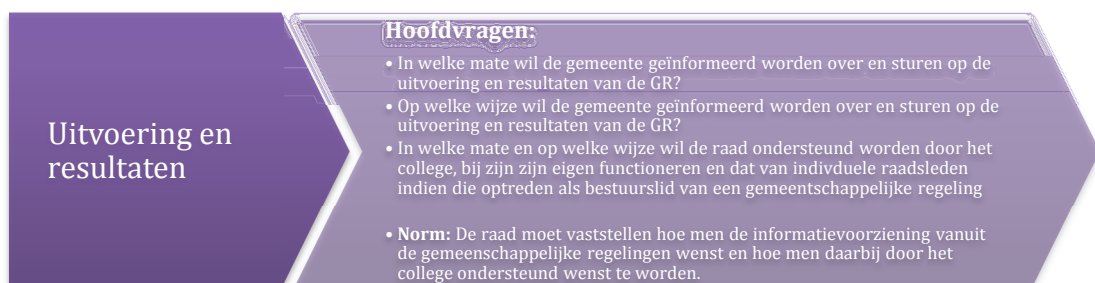
- Wat willen we bereiken op het betreffende beleidsterrein?
- Waarom is samenwerking hiervoor nodig en welke samenwerkingsvorm (waaronder een gemeenschappelijke regeling) is hiervoor het meest geëigend?

- Governance: hoe is de gemeenschappelijke regeling georganiseerd, hoe is de samenstelling van het (algemeen en dagelijks) bestuur, hoe liggen de stemverhoudingen van de deelnemende partijen, hoe vindt besluitvorming plaats, et cetera?
- Risico's: welke risico's loopt de gemeente door deelname aan de gemeenschappelijke regeling, wat is de kans dat deze risico's zich voordoen en wat de omvang als ze zich voordoen en welke maatregelen moeten genomen worden om deze risico's te kunnen beheersen?
- Financiën: hoe ziet de financiële structuur van de gemeenschappelijke regeling eruit, welke bijdrage wordt van de gemeente gevraagd, hoe is de controle op de gemeenschappelijke regeling vormgegeven?
- In de businesscase zal bovendien ook een vergelijking moeten worden gemaakt tussen de gemeenschappelijke regeling en het beste alternatief. Op basis hiervan kan men een afgewogen keuze maken voor een gemeenschappelijke regeling of een andere wijze waarop de doelstellingen gerealiseerd kunnen worden.

De volgende bevindingen zijn van toepassing op de fase *organisatie*:

7. Met name raadsleden, maar ook collegeleden en ambtenaren, zien vaak geen alternatief voor de gemeenschappelijke regeling als samenwerkingsvorm (zoals de verschillende varianten die in paragraaf 3.4 zijn besproken). Zo werd in de interviews in de gemeenten Waterland en Landsmeer genoemd dat men voor bepaalde taken wel in een gemeenschappelijke regeling moest deelnemen, aangezien men deze taken niet zelfstandig als gemeente kon uitvoeren. Als men vindt dat men als individuele gemeente te klein is om een taak uit te voeren, dan ziet men de gemeenschappelijke regeling blijkbaar vaak als enige oplossing.
8. Voorafgaand aan het toetreden tot een gemeenschappelijke regeling wordt er door alle vier de onderzochte gemeenten geen businesscase opgesteld, zoals hierboven beschreven. Een aantal zaken rond de organisatie van de gemeenschappelijke regeling wordt hierdoor niet vooraf specifiek onderzocht en afgewogen.

6.4 Bevindingen met betrekking tot uitvoering en resultaten

De derde fase van de beleidscyclus gaat over:

- de uitvoering van de taken door de gemeenschappelijke regelingen en de resultaten die zij hiermee realiseert;

- de uitvoering van de taken door het college en de ambtelijke organisatie, ter ondersteuning van de raad.

Volgens de norm zou de raad ten eerste de vraag moeten beantwoorden *in welke mate* de gemeente geïnformeerd wil worden over en sturing wil uitoefenen op de uitvoering en resultaten van de gemeenschappelijke regeling?

Raadsleden moeten hun tijd vaak zorgvuldig verdelen over veel verschillende onderwerpen. Zeker bij kleine gemeenten is de formele invloed op de uitvoering via de stemverhoudingen in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling vaak beperkt. Men kan er dus voor kiezen om geen of minder prioriteit te geven aan de informatievoorziening en (bij)sturing gaandeweg. Zeker als bij toetreding tot de gemeenschappelijke regeling (zie de fasen 'Beleid' en 'Organisatie') heldere afspraken zijn gemaakt, dan kan men ervoor kiezen om verder het bestuur van de gemeenschappelijke regeling meer vrijheid te geven. Men kan er echter ook voor kiezen om juist wel uitvoerig geïnformeerd te worden over en bij te sturen op de uitvoering. Deze keuze zal elke gemeente(raad) voor zichzelf moeten maken.

Volgens de norm zou de raad ten tweede de vraag moeten beantwoorden, *op welke wijze* de gemeente geïnformeerd wil worden over en sturing wil uitoefenen op de uitvoering en resultaten van de gemeenschappelijke regeling?

Ook hier zijn verschillende opties:

- Men kan zich beperken tot de jaarlijkse procedure van het indienen van de zienswijzen bij de begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling. Wel dient opgemerkt te worden dat men op dit moment vaak niet veel invloed meer kan uitoefenen. Men loopt redelijk 'achter de feiten aan'.
- Men kan zich ook uitvoeriger laten informeren over de gang van zaken door de eigen bestuurders die in het algemeen en/of dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling zitten. Ook kan men via deze bestuurders proberen (bij) te sturen, door hen heldere opdrachten mee te geven over wat men in de vergadering in moet brengen. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de invloed hier sterk bepaald wordt door de stemverhoudingen in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling.
- Via (informele) contacten tussen bestuurders en/of ambtenaren onderling kan ook informatie verkregen worden en/of invloed uitgeoefend worden. Deze contacten lopen vaak buiten de formele besluitvormingsprocessen om, maar kunnen wel degelijk zeer effectief zijn.

Volgens de norm zou de raad ten derde moeten aangeven in welke mate en op welke wijze hij ondersteuning verwacht van het college:

- bij het vormen van zijn oordeel en het maken van zijn keuzen;
- voor individuele raadsleden in hun positie als bestuurslid bij een gemeenschappelijke regeling ondersteuning.

Tot deze ondersteuning wordt tevens de informatie gerekend die nodig is om een keuze te kunnen maken over sturen en bijsturen. Het gaat daarbij om gegevens over relevante feiten en ontwikkelingen, inclusief over gevoerd beleid en de resultaten daarvan. In geval van een bestaande gemeenschappelijke regeling behoort die

informatie volgens de norm in elk geval op heldere wijze te zijn gerelateerd aan de verschillende afwegingen die zijn gemaakt bij de instelling van de gemeenschappelijke regeling (de onderdelen van de businesscase, indien die is gemaakt).

Over de fase *uitvoering en resultaten* gaan de volgende bevindingen:

9. Raadsleden willen vaak wel meer sturen op gemeenschappelijke regelingen, maar worstelen tegelijkertijd met tijdgebrek; gemeenschappelijke regelingen hebben dan vaak niet direct prioriteit. Dit probleem van tijdgebrek wordt in de interviews met de raden van Oostzaan en Edam-Volendam specifiek benoemd. Overigens is het probleem van tijdgebrek niet specifiek voor gemeenschappelijke regelingen, maar speelt dit breder bij raadsleden. De mate waarin raadsleden geïnformeerd worden door het college en (via het college) door de ambtelijke organisatie speelt hierbij een belangrijke rol. Deze bevinding sluit ook aan bij de notitie van BZK, waarvan de bevindingen in hoofdstuk 4 zijn weergegeven.
10. Gemeenten hebben vaak onvoldoende rekening gehouden met het feit dat het opdrachtgeverschap van een gemeenschappelijke regeling, zeker voor de meest betrokken ambtenaren, tijd kost. Met het op afstand plaatsen van de betreffende taak in de gemeenschappelijke regeling is geen tijd gereserveerd voor dit opdrachtgeverschap. Hierdoor ontbreekt in de praktijk ook vaak de tijd.
11. Bestuurders krijgen vaak geen specifieke opdracht mee richting de gemeenschappelijke regelingen, wel is er het vertrouwen dat de bestuurders de belangen van de eigen gemeente goed inbrengen. Zo blijkt uit de interviews, dat raden meer kritisch mogen zijn naar de eigen bestuurders in de GR of de doelstellingen van de eigen gemeente ook daadwerkelijk worden behartigd.
12. Bestuurders hebben per definitie een 'dubbele pet': zij dienen als lid van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling het regionale belang te behartigen, maar als vertegenwoordiger vanuit hun gemeente tevens het lokale belang. Bestuurders zijn zich hier slechts ten dele van bewust, maar krijgen vanuit hun raad ook de ruimte om hier naar eigen inzicht mee om te gaan.
13. Sommige gemeenten hebben raadsleden afgevaardigd naar het bestuur van de gemeenschappelijke regelingen. Dit geldt voor de gemeente Edam-Volendam met betrekking tot de Stadsregio Amsterdam en voor de gemeente Oostzaan met betrekking tot het Recreatieschap (Twiske en Landschap Waterland). In de overige gevallen zijn de bestuurders burgemeesters en wethouders.
14. De informatievoorziening vanuit de gemeenschappelijke regelingen wordt, met name door raadsleden, vaak als onvoldoende gewaardeerd. Dit heeft enerzijds te maken met het feit dat het om dikke, moeilijk leesbare papieren documenten gaat die niet zijn toegespitst op de informatiebehoefte van de raadsleden. Anderzijds ervaart men de aanlevering van de informatie vaak als te laat. De aanlevertermijnen die gehanteerd worden sluiten bovendien vaak niet goed aan bij de planning van de gemeenten. Deze bevinding komt in algemene zin ook terug in de notitie van BZK, welke in hoofdstuk 4 besproken is.

15. Via formele weg ziet men vaak weinig kansen om grip op gemeenschappelijke regelingen te hebben. De zienswijzeprocedure bij begroting en jaarrekening wordt niet ervaren als een moment waarop nog daadwerkelijk sturing kan worden uitgeoefend. Vanuit de interviews met de raden komt naar voren, dat deze momenten als ‘mosterd na de maaltijd’ komen. De gemeenschappelijke regelingen hebben hun beleid al bepaald en de specifieke zienswijzen van de individuele gemeenten worden door de stemverhoudingen in de gemeenschappelijke regeling onvoldoende gehoord. Vanuit de ambtelijke organisaties van alle vier de gemeenten werd in de interviews aangegeven, dat zij proberen via de informele weg invloed uit te oefenen op het beleid van de GR (overleg en/of samen optrekken met andere kleine gemeenten, ambtelijke deelname in werkgroepen).

6.5 Bevindingen met betrekking tot toetsing en evaluatie

De laatste fase gaat over de toetsing en evaluatie. Drie vragen dienen hier beantwoord te worden:

Ten eerste, *met welke frequentie* wil de gemeente de werking van en deelname aan de gemeenschappelijke regeling evalueren?

In beperkte zin gebeurt dit jaarlijks bij de behandeling van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, maar vaak wordt dit moment niet echt als toetsings- of evaluatiemoment gebruikt. Goed evalueren kost echter ook tijd, dus men moet het ook niet te vaak doen.

Ten tweede, *op welke wijze* wil de gemeente de werking van en deelname aan de gemeenschappelijke regeling evalueren?

Hier zijn grofweg drie mogelijkheden:

1. Toetsing van het functioneren van de gemeenschappelijke regeling aan het beleid van de gemeenten ten aanzien van verbonden partijen (mits dit er is, zie fase Beleid). Hierbij wordt gekeken of de gemeenschappelijke regeling qua structuur, besluitvorming en dergelijke functioneert volgens de algemene beleidsregels van de gemeenten ten aanzien van gemeenschappelijke regelingen (monitoring van werking van de organisatie).
2. Toetsing van het functioneren van de gemeenschappelijke regeling aan de beleidsdoelstellingen van de gemeente. Hierbij gaat het om de vraag of de

gemeenschappelijke regeling beleidsinhoudelijk bijdraagt aan de realisatie van de doelstellingen van de gemeente op het betreffende beleidsterrein (monitoring van werking van beleid).

3. Toetsing of het bestaande beleid (ten aanzien van verbonden partijen en vakinhoudelijk beleid) nog wel voldoet c.q. gewenst is (evaluatie van beleid).

Ten derde, *welke consequenties* kan en wil de gemeente verbinden aan de evaluatie?

Uittreden uit de gemeenschappelijke regeling zou hierbij een uiterste consequentie kunnen zijn, maar ook andere consequenties zijn denkbaar, waarmee het functioneren van de gemeenschappelijke regeling, zowel qua structuur/besluitvorming als qua beleidsinhoud, verbeterd kan worden. Dit kan bijvoorbeeld inhouden dat er binnen de eigen gemeente andere of scherpere afspraken worden gemaakt over de informatievoorziening van bestuurders richting de raad, of de wijze of onderwerpen waarop de raad wil sturen. Deze consequenties kunnen vervolgens weer volgens de eerste fase van de beleidscyclus in de praktijk gebracht worden, waarmee de beleidscyclus rond is.

Met betrekking tot de fase van *toetsing en evaluatie* gelden de volgende bevindingen:

16. Toetsing en evaluatie van gemeenschappelijke regelingen vindt, los van de reguliere bespreking bij de begroting en jaarrekening, nauwelijks plaats. Dit is een bevinding die ook aansluit bij de in hoofdstuk 4 besproken notitie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties.
17. De risico's van gemeenschappelijke regelingen voor de eigen gemeente zijn vaak kwalitatief in beeld gebracht (in de paragraaf Verbonden partijen), maar ze zijn niet gekwantificeerd en er zijn ook geen maatregelen genomen om de risico's op te kunnen vangen of te beheersen.
18. Tegen het evalueren van gemeenschappelijke regelingen wordt wisselend aangekeken: enerzijds ziet men de meerwaarde ervan in (in de interviews in Waterland en Edam-Volendam wordt hierop gewezen: kennis ophalen, er even boven gaan hangen), anderzijds vreest men dat het veel tijd gaat kosten.
19. Wanneer uit een evaluatie mocht blijken dat een gemeenschappelijke regeling onvoldoende bijdraagt aan de doelstellingen van de gemeente (mate van effectiviteit), dan is het traject voor uittreden uit de gemeenschappelijke regeling voor de gemeente vaak kostbaar en langdurig. Dit wordt door de gemeenten dan ook niet gezien als een serieuze mogelijkheid. Dit wordt veroorzaakt door dat bij het aangaan van de gemeenschappelijke regeling geen goede afspraken zijn gemaakt over de mogelijkheden voor uittreding, met als gevolg dat gemeenten binnen een gemeenschappelijke regeling blijven, ook al voegt deze niets toe aan de doelstellingen van de gemeente. Voor de Veiligheidsregio en de GGD geldt nog als complicerende factor dat dit gemeenschappelijke regelingen met een verplicht karakter zijn.

Hoofdstuk 7

Conclusies en aanbevelingen

De bevindingen zoals deze in het vorige hoofdstuk gepresenteerd zijn leiden tot conclusies en aanbevelingen. Ook deze worden aan de hand van de fasen van de beleidscyclus gepresenteerd.

7.1 Beleid

Het beleid ten aanzien van verbonden partijen in het algemeen en van gemeenschappelijke regelingen in het bijzonder is in de vier gemeenten onvoldoende expliciet uitgewerkt. Slechts één gemeente (Waterland) heeft een Nota Verbonden Partijen (= kaderstellende notitie met betrekking tot gemeenschappelijke regelingen), maar voor deze gemeente geldt net als voor de andere drie dat men geen goed beeld heeft van de sturingsmogelijkheden die men heeft c.q. wenst in te zetten bij de betreffende gemeenschappelijke regelingen. Bovendien stamt de Nota uit 2005 en dient deze herzien te worden op basis van de meest actuele jurisprudentie en ontwikkelingen. Het feit dat men een Nota heeft is dus goed, alleen garandeert dit op zichzelf nog niets. Het actueel houden van de Nota en het daadwerkelijk gebruiken ervan is nodig om ook echt tot betere sturing te kunnen komen.

Met betrekking tot het inhoudelijke beleid hebben de gemeenten over het algemeen wel het gevoel dat de onderzochte gemeenschappelijke regelingen bijdragen aan het gemeentelijke beleid. Dit is voordat men toetrad tot de gemeenschappelijke regeling echter vaak niet expliciet afgewogen. Ook na de instelling komt deze vraag niet periodiek meer aan de orde op momenten dat daar rustig de tijd voor kan worden genomen (anders dan binnen de periode van zienswijze geven op de begroting van de gemeenschappelijke regeling).

Deze conclusie leidt tot de volgende aanbevelingen:

1. Stel een Nota Verbonden Partijen op. Deze kan als kader dienen voor de sturing op verbonden partijen, doordat vooraf helder wordt beschreven hoe de gemeente met verbonden partijen wenst om te gaan. Dit biedt houvast en duidelijkheid. In de Nota Verbonden Partijen dienen ten minste de volgende punten te zijn opgenomen:
 - Definiëring van (verschillende soorten van) verbonden partijen.
 - Wettelijk kader.
 - Gemeentelijk afwegingskader voor deelname aan een verbonden partij.
 - Kadern voor deelname in en sturing op verbonden partijen, inclusief kadern voor risicomanagement van verbonden partijen en kadern voor informatievoorziening vanuit verbonden partijen.

- De wijze waarop de raad door het college en de eventuele raadsvertegenwoordiger(s) in een bestuur van een verbonden partij in staat wordt gesteld om tijdig keuzes te maken voor sturen en bijsturen en de wijze waarop het college zorgt voor ondersteuning van de raad en eventuele raadsvertegenwoordigers.

2. Zorg dat raadsleden goed geïnformeerd zijn over hun sturingsmogelijkheden op gemeenschappelijke regelingen (Waar gaat men wel en niet over? Hoe kan men invloed uitoefenen?). Gebruik hiervoor, naast de Nota Verbonden Partijen, het introductieprogramma van de nieuwe raadsleden als natuurlijk moment, maar laat dit ook regelmatig terugkeren. Het college en de ambtelijke organisatie hebben hierbij de rol om de raad te ondersteunen en van de juiste informatie te voorzien, de rol van de raad is vervolgens om op basis van deze informatie keuzes te maken.

7.2 Organisatie

Alternatieven voor het aansluiten bij of instellen van een gemeenschappelijke regeling worden door de vier gemeenten vaak onvoldoende gezien of onderzocht. Enerzijds komt dit omdat bepaalde gemeenschappelijke regelingen een verplicht karakter hebben, maar anderzijds ook omdat men onvoldoende kennis heeft van alternatieve samenwerkingsvormen en alternatieven ten opzichte van samenwerken, zoals inkopen, subsidiëren of zelf doen. Men ziet vaak de gemeenschappelijke regeling als enig alternatief voor het zelf uitvoeren van taken.

Een businesscase voor deelname aan een gemeenschappelijke regeling, waarbij vooraf de wat-vraag (wat willen bereiken?), de governance, de risico's en financiën (de hoe-vraag) scherp in beeld zijn gebracht, wordt door de vier gemeenten niet uitgevoerd. Voor de onderzochte regelingen is dat op dit moment weliswaar niet meer aan de orde, aangezien men reeds deelneemt in de regelingen, maar bij nieuw aan te gane regelingen dan wel wijzigingen in bestaande regelingen kan wel gekozen worden voor het uitvoeren van een businesscase.

Deze conclusie leidt tot de volgende aanbevelingen:

3. Stel voorafgaand aan deelname aan een gemeenschappelijke regeling en ter onderbouwing van de keuze voor of tegen toetreding een businesscase op, waarin in ieder geval de volgende punten zijn opgenomen:
 - Doelstellingen voor het betreffende beleidsterrein.
 - Governance.
 - Mogelijkheden tot uittreden.
 - Risico's.
 - Financiën.

- Afweging van mogelijke samenwerkingsvormen (waaronder de gemeenschappelijke regeling, zie ook paragraaf 3.4) en overige mogelijkheden tot het bereiken van de doelstellingen, inclusief aanwijzing van het beste alternatief.

Voor de gemeenschappelijke regelingen waar de gemeenten reeds aan deelnemen is een dergelijke businesscase wellicht van onvoldoende toegevoegde waarde, maar bij het aangaan van nieuwe regelingen dan wel bij wijzigingen in de bestaande regelingen is het aan te bevelen een dergelijke businesscase uit te voeren.

4. Creëer altijd een heldere mogelijkheid om te kunnen uittreden indien de samenwerking niet meer voldoende rendeert.

7.3 Uitvoering en resultaten

Binnen de gemeenten bestaat vaak geen eenduidig beeld over de mate waarin en de wijze waarop men wil sturen op de uitvoering en resultaten van de gemeenschappelijke regeling. In het algemeen willen raden meer sturen, terwijl colleges vinden dat men het bestuur van de gemeenschappelijke regeling ook een zekere mate van vrijheid/mandaat moet geven. Maar ook binnen raden bestaan hierover verschillen van mening.

Sturing op de uitvoering en resultaten van gemeenschappelijke regelingen gebeurt vaak via de zienswijzeprocedure bij de begroting en jaarrekening. Overige sturingsmogelijkheden worden slechts beperkt benut, ook omdat men zich niet altijd bewust is van de mogelijkheden hiervan.

Deze conclusie leidt tot de volgende aanbevelingen:

5. Maak periodiek heldere keuzes waarop (en of) je wilt sturen:
 - Waarop kun je invloed uitoefenen? Met andere woorden: welke keuzemomenten zitten er in het beleid van de gemeenschappelijke regeling en op welke wijze kan de gemeente hierop sturen? Bij de onderzochte gemeenschappelijke regelingen zijn het transitieproces bij BaanStede en de afschaffing van de Wgr+-status van de Stadsregio Amsterdam voorbeelden van dergelijke belangrijke keuzemomenten. Bij BaanStede is ook te zien dat raadsleden inderdaad actief betrokken worden bij het transitieproces.
 - Wat zijn de belangrijkste speerpunten vanuit de gemeente? Met andere woorden: op welke punten wil de gemeente invloed op het beleid van de gemeenschappelijke regeling uitoefenen?

6. Ruim tijd in voor het opdrachtgeverschap (vooral ook ambtelijk). Ook al is een taak in een gemeenschappelijke regeling 'op afstand' geplaatst, dit neemt niet weg dat zowel bestuurders als ambtenaren tijd moeten hebben om invulling te kunnen geven aan het opdrachtgeverschap.

7. Kies voor burgemeester en/of wethouders als afgevaardigden in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling en niet voor raadsleden. Als raadsleden zitting nemen in het bestuur van een gemeenschappelijke regeling, dan kan dit leiden tot vertroebeling van staatsrechtelijke verhoudingen. Een raadslid moet niet in de positie komen dat hij als gedelegeerd bestuurder verantwoording aan zichzelf is verschuldigd. Daarbij gaat het in de GR vaak om de uitvoering van beleid, meer dan om het vaststellen van beleid.

8. Benut waar mogelijk de 'informele' sturingsmogelijkheden van de raad, via college en ambtelijke organisatie:

- Afstemming en gezamenlijk optrekken met andere gemeenten die parallelle belangen hebben, waar nodig in wisselende coalities, binnen het algemeen en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regelingen.
- Ambtelijke afstemming tussen de gemeentelijke organisatie en ambtelijke organisatie van de gemeenschappelijke regeling.
- 'Lobby' buiten de formele vergaderingen om.

7.4 Toetsing en evaluatie

Toetsing en evaluatie van de gemeenschappelijke regelingen gebeurt, afgezien van de jaarlijkse bespreking van de jaarrekening, nauwelijks. Over het nut hiervan zijn de meningen verdeeld.

Deze conclusie leidt tot de volgende aanbevelingen:

9. Evalueer regelmatig of de gemeenschappelijke regeling nog aan het beleid van de gemeente voldoet en stuur hierop bij. Doe dit kernachtig en zonder al teveel (onnodige) ambtelijke en bestuurlijke inzet. Het gaat hierbij om drie verschillende toetsen (zie ook hoofdstuk 6):

- Toetsing van het functioneren van de gemeenschappelijke regeling aan het beleid van de gemeenten ten aanzien van verbonden partijen (monitoring van werking van de organisatie). Deze toets zou eenmaal per raadsperiode of minstens eenmaal per ongeveer zes jaar moeten plaatsvinden.
- Toetsing van het functioneren van de gemeenschappelijke regeling aan de beleidsdoelstellingen van de gemeente (monitoring van werking van beleid). Deze toets zou elk jaar of minimaal eens per twee jaar moeten plaatsvinden.
- Toetsing of het bestaande beleid (ten aanzien van verbonden partijen en vakinhoudelijk beleid) nog wel voldoet c.q. gewenst is (evaluatie van beleid). Deze toets zou eenmaal per raadsperiode of minstens eenmaal per zes jaar moeten plaatsvinden.

10. Zorg voor open communicatie met de samenwerkingspartners. Geef heldere signalen aan de gemeenschappelijke regeling en aan de andere deelnemers over de tevredenheid betreffende het functioneren van de gemeenschappelijke regeling. Vraag deze helderheid ook periodiek van de andere deelnemers.

Bestuurlijke reacties

GEMEENTE EDAM-VOLENDAM

Rekenkamercommissie gemeente Edam-Volendam
Postbus 180
1130 AD VOLENDAM

Uw brief van
18 november 2013

Uw kenmerk

Ons kenmerk
D - 1306290

Datum
12 DEC 2013

Onderwerp
Concept-rapportage "Grip op
Gemeenschappelijke
Regelingen"

Doorkiesnummer
(0299) 398 398

Bijlage(n)

Geachte mevrouw, heer,

In reactie op uw bovenaangehaalde brief, waarbij u ons de concept-rapportage van de Rekenkamercommissie "Grip op Gemeenschappelijke Regeling" voor bestuurlijk wederhoor aanbiedt, delen wij u mede, dat met de conclusies en aanbevelingen in het onderzoeksrapport kan worden ingestemd.

De aanbevelingen richten zich voornamelijk op de gemeenteraad in zijn kaderstellende en controlerende rol. Wij hebben een enkele opmerking daarover. Onze gemeente heeft geen nota verbonden partijen, maar wel een paragraaf ter zake in de gemeentebegroting. Veel gemeenschappelijke regelingen bestaan al geruime tijd, dat geldt in het bijzonder voor de onderzochte. Voor velen geldt ook een wettelijke verplichting, onder andere voor de Veiligheidsregio, de Stadsregio Amsterdam en die voor het Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland (BaanStede). Het voorafgaand aan toetreding opstellen van een businesscase is derhalve niet aan de orde, dat kan uiteraard wel gebeuren bij het aangaan van nieuwe gemeenschappelijke regelingen. Mogelijkheden voor uittreding zijn vrijwel altijd in de gemeenschappelijke regeling opgenomen, hoewel daaraan veelal financiële consequenties zijn verbonden.

Voor wat betreft uw aanbeveling om als afgevaardigden in het bestuur van een gemeenschappelijke regeling te kiezen voor de burgemeester en/of wethouders en niet voor raadsleden menen wij, dat onderscheid moet worden gemaakt tussen algemeen en dagelijks bestuur. Voor afvaardiging in het dagelijks bestuur kunnen wij instemmen met uw aanbeveling. Voor afvaardiging in een algemeen bestuur behoeft de keuze ons inziens niet persé tot de burgemeester en/of wethouders te worden beperkt.

GEMEENTE EDAM-VOLENDAM

Meestal is de bestuursamenstelling vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling zelf, in de regel gaat het ook om collegeleden. Niet in alle gevallen is dat echter zo. Voor de gemeenschappelijke regeling op de Stadsregio Amsterdam is de vertegenwoordiging van gemeenten in de regio raad overgelaten aan de raden van de deelnemende gemeenten. Die kunnen hun leden daarin uit hun midden, de voorzitter inbegrepen en uit de wethouders aanwijzen. Onze gemeenteraad heeft uit zijn midden raadsleden als afgevaardigde van onze gemeente aangewezen.

Wij vertrouwen er op u hiermee van dienst te zijn geweest.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Edam-Volendam
de secretaris, de burgemeester,

mr. D.K.W. Hendriks

W.J.F.M. van Beek

doorkiesnr.: 4877111
uw brief aan: mt/pm
uw kenmerk:
ons kenmerk: 17 december 2013
datum: Onderzoek gemeenschappelijke regelingen
onderwerp:

Gemeente Landsmeer

Postbus 1
 1120 AA Landsmeer
 Raadhuisstraat 1
 1121 XC Landsmeer

Tel. 020 - 487 71 11
 Fax 020 - 482 60 91
 E-mail gemeente@landsmeer.nl
 Website www.landsmeer.nl

Rekenkamercommissie Landsmeer
 p/a de Griffie
 Postbus 1
 1120 AA Landsmeer

Geachte commissie,

Wij hebben uw gezamenlijk rekenkameronderzoek naar Gemeenschappelijke Regelingen ontvangen met het verzoek om onze bestuurlijke reactie te geven op uw concept onderzoeksrapport. Wij maken daarvan graag gebruik en zullen ingaan op uw conclusies met betrekking tot Landsmeer.

In het algemeen danken wij u voor uw onderzoek en de constatering in het rapport.

U constateert dat er weinig verschillen zijn tussen de onderzochte gemeenten onderling. De constatering en conclusies voor Landsmeer zijn bijna identiek aan die voor de andere gemeenten.

Uw conclusies betreffen de drie volgende hoofdlijnen:

1. De raad over het algemeen te weinig bekend is met alternatieve vormen van samenwerking en te weinig op de hoogte is van de 'ins en outs' van een gemeenschappelijke regeling en voor welk soort situaties de gemeenschappelijke regeling geschikt is.
2. Een beleidskader voor gemeenschappelijke regelingen, c.q. verbonden partijen (en andere samenwerkingsverbanden) ontbreekt. Geen keuzes zijn gemaakt wat de speerpunten vanuit de gemeente zijn, op welke punten de raad invloed wil uitoefenen en op welke wijze hij dat doet.
3. Het opdrachtgeverschap wordt onvoldoende ingevuld en de sturingsmogelijkheden onvoldoende benut.

Onze bestuurlijke reactie hierop is als volgt.

1) Het is naar onze mening aan de raad om te oordelen of men te weinig bekend is met alternatieve vormen van samenwerking en te weinig op de hoogte is van gemeenschappelijke regelingen.

Aan grip op gemeenschappelijke regelingen zitten volgens het College twee dimensies, gevoel en feiten. Het gevoel kan heersen dat er onvoldoende grip is, omdat het gemeentebestuur op afstand staat. Feltelijk worden raadsleden geïnformeerd, bijv. via de

begroting, rekening en reguliere kwartaalrapportages en in commissies en raad. De inlichtingen- en verantwoordingsplicht van het College is daarbij in de praktijk soms afhankelijk van de inschatting en initiatief van de bestuurder/vertegenwoordiger. De inschatting van de bestuurder/vertegenwoordiger is ingegeven door de kenbare voorkeuren van de Raad. Hiervoor is op de agenda van de raadsvergaderingen voorzien in een vast agendapunt 'terugkoppeling uit de gemeenschappelijke regelingen'. Dan kan er worden besproken wat er speelt binnen de gemeenschappelijke regeling en wat relevant is voor de gemeente. Door de veelheid van informatie en breedte van de onderwerpen ondergebracht bij gemeenschappelijke regelingen, is onvermijdelijk dat daarbij geprioriteerd wordt op de inspanningen in de gemeenschappelijke regeling alsmede in de mate waarin en wijze waarop inlichtingen worden verstrekt aan de Raad. De raad geeft soms ook aan wat men graag de volgende keer in de AB en DB-vergadering van een gemeenschappelijke regeling besproken wil zien vanuit de gemeente Landsmeer. De vergaderstukken van de gemeenschappelijke regelingen zijn openbaar en derhalve kenbaar en raadsleden hebben ook tussentijds mogelijkheden om vragen te stellen en informatie op te vragen.

Wij zouden ons kunnen voorstellen dat gezamenlijk tussen raad en College meer expliciete afspraken worden gemaakt c.q. meer structuur wordt aangebracht omtrent de wijze van interactie en communicatie tussen vertegenwoordiger / bestuurder enerzijds en Raad en/of College anderzijds. Dit zou bijvoorbeeld kunnen in de vorm van een handvest. De toekomstvisie zou daarbij als kader kunnen fungeren voor de focus van de inspanningen, zowel ambtelijk als bestuurlijk.

2) Het is naar onze mening aan de raad om te oordelen of de beleidskaders duidelijk genoeg zijn.

Er is inderdaad geen algemeen beleidskader voor gemeenschappelijke regelingen c.q. verbonden partijen. Gemeenschappelijke regelingen zijn naar hun aard verschillend, hetgeen ook duidelijk uit uw rapport blijkt en het belang c.q. de interesse van de Raad is per gemeenschappelijke regeling verschillend. Het aantal gemeenschappelijke regeling is groot vanwege de relatief kleine schaal en kwetsbaarheid van onze gemeente. De aard van de problematiek c.q. het beleid, de geuite wensen en de begroting vormen het kader waarbinnen besluiten worden genomen over het gaan deelnemen aan gemeenschappelijke regelingen en de wijze waarop en mate waarin. In diverse beleidsnota's zijn speerpunten benoemd die een relatie hebben met een gemeenschappelijke regeling. De invloed van Landsmeer in een gemeenschappelijke regeling is doorgaans betrekkelijk, gezien de getals- en stemverhoudingen. De invloed is mede afhankelijk van de aard en reikwijdte van de regeling en qua effectiviteit en beïnvloeding mede afhankelijk van de mate waarin de ambtelijke participatie in het voortraject van besluitvorming kan worden ingevuld. Dit laatste is vanzelfsprekend begrensd door de begroting. Dit laat onverlet de kracht van de argumenten die Landsmeer inbrengt.

3)) Het is naar onze mening aan de raad om te oordelen hoe het opdrachtgeverschap wordt ingevuld en welke sturingsmogelijkheden worden benut.

Bestuurders uit de gemeenten hebben een dubbele rol, waarbij regionale en lokale belangen spelen en een evenwicht daarin belangrijk is. Men heeft strikt genomen twee gescheiden verantwoordelijkheden, wanneer dit conflicteert, is goede uitleg belangrijk in de regio of onze eigen gemeente. De bestuurders vanuit Landsmeer kijken uiteraard wel steeds wat gevolgen kunnen zijn voor onze gemeente of de andere kleinere gemeenten in de regio, waarbij getracht wordt ook gezamenlijk op te trekken waar dit effectief of efficiënt is. Een aandachtspunt is het budgetrecht waarbij de termijnen soms krap zijn. Anticiperen op nieuwe ontwikkelingen die spelen bij gemeenschappelijke regelingen acht het College van groot belang. Voorbeeld hiervan is het traject van de voorbereiding van de drie decentralisaties in het sociaal domein. De ontwikkelingen die plaatsvinden in de Stadsregio is een ander voorbeeld.

Tot slot: zoals u weet heeft Landsmeer onlangs de toekomstvisie 2025 vastgesteld. Beleidsterreinen die raken met gemeenschappelijke regelingen worden in dat proces meegenomen. Bestuurlijke effectiviteit en ambtelijke efficiëntie zijn belangrijke aspecten in de afwegingen die raad en College daarbij te maken hebben.

Wij danken u nogmaals voor uw rapportage en zijn gaarne bereid u een en ander nader toe te lichten. We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Het college van burgemeester en wethouders van Landsmeer

Burgemeester,

Mr. A.C. Nienhuis

Secretaris,

dre. P.A. Menting MBA

**Gemeente
Oostzaan**
Buiten gewoon

Rekenkamercommissie Oostzaan
Mw. L. Ouwehand
Postbus 20
1530 AA Wormer

Onderwerp **Rekenkameronderzoek gemeenschappelijke
regelingen Oostzaan**

Gemeentehuis
Kerkbuurt 4, 1511 BD Oostzaan
Postbus 20, 1530 AA Wormer
Telefoon 075 651 2100
Fax 075 651 2244
E-mail antwoord@over-gemeenten.nl
Internet www.oostzaan.nl

Beleid en regie

Uw kenmerk / Uw brief

Ons kenmerk

Datum 26 november 2013

Behandelend ambtenaar I.M. Drupsteen

Afdeling Beleid en Regie

Geachte rekenkamercommissie en leden van de raad,

Wij hebben uw rapport 'Gezamenlijk Rekenkameronderzoek naar Gemeenschappelijke Regelingen' ontvangen en willen u hiervoor hartelijk danken. Graag willen wij onze zienswijze ten aanzien van de inhoud van het rapport aan u kenbaar maken, zodat u deze kunt betrekken bij de bespreking van het rapport tijdens de behandeling in de raad.

Wij onderschrijven merendeel van uw constatering en denken dat de aanbevelingen waardevol zijn. Op onderstaande punten willen wij graag een reactie geven.

De gemeente Oostzaan beschikt niet over een Kaderstellende notitie of een Nota Verbonden Partijen. Wel is in de begroting de paragraaf Verbonden Partijen opgenomen met daarin aandacht voor de door u genoemde specifieke onderwerpen, zoals de definiëring, de risico's en het wettelijk kader.

De sturingsmogelijkheden van de raad zijn met name de momenten van de begroting en de rekening. De raad van Oostzaan geeft op deze momenten ook regelmatig specifieke opdrachten aan het college mee, door middel van aangenomen moties of amendementen. Wij zijn het met u eens dat overige sturingsmogelijkheden nauwelijks worden benut. Als evaluatie moment ten aanzien van werking van beleid geldt natuurlijk de zienswijzeprocedure rondom de rekening. Indien u van mening bent dat monitoring van de werking van de organisatie eens per zes jaar of per raadsperiode echt zou bijdragen aan de resultaten dan zijn wij bereid dit uit te voeren.

Voorafgaand aan het aansluiten bij of instellen van een gemeenschappelijke regeling worden alternatieven wel onderzocht. Hierbij wordt ook gekeken naar de wat-vraag, de governance en de risico's en financiën (zie hiervoor ook de raadsbesluiten alvorens toe te treden tot de gemeenschappelijke regeling Over-gemeenten). Het klopt dat wanneer eenmaal wordt

deelgenomen aan een regeling er zelden een heroverweging volgt tenzij het college of de raad hier om vraagt (zoals bij de evaluatie van Over-gemeenten wel is afgesproken).

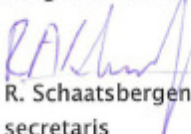
Wij denken dat het uitermate nuttig is dat raadsleden, middels een introductieprogramma, goed gefaciliteerd worden om sturing te kunnen geven aan de regelingen.

Alle gemeenschappelijke regelingen hebben een artikel waarin uittreding geregeld is. Afhankelijk van de regeling brengt dit kosten met zich mee. Het is aan de raad om hierin keuzes te maken.

Met betrekking tot de uitvoering geeft u aan dat er tijd moet zijn voor het opdrachtgeverschap (vooral ook ambtelijk). Voor de door u onderzochte regelingen is ambtelijke tijd vrijgemaakt.

De keuze met betrekking tot afvaardiging in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling is een bevoegdheid van uw raad. Wij onderschrijven uw mening waar het gaat om het benutten van informele mogelijkheden en het gezamenlijk optrekken met andere gemeenten.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

R. Schaatsbergen
secretaris

P.J. Möhlmann
burgemeester

VERZONDEN 20 DEC 2013

Datum : 20 december 2013
Kenmerk : In13.09677
Besandeld door : F. Galarce
Doorkiesnummer : (0299) 658 649
Bijlagen :
Uw brief van : 15 november 2013
Uw kenmerk :
In uw antwoord graag datum en kenmerk vermelden

De voorzitter van de rekenkamercommissie Waterland

Onderwerp: Reactie op rapportage rekenkamer "Grip op Gemeenschappelijke Regelingen"

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij onze bestuurlijke reactie op de rapportage

Rapportage

Wij hebben kennis genomen van de bevindingen en conclusies in de rapportage.

Aanbevelingen

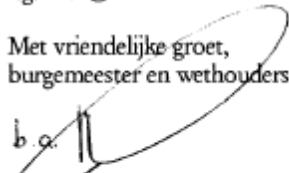
Wij hebben kennis genomen van de aanbevelingen in de rapportage en hebben besloten hieraan uitvoering te geven.

Huidige stand van zaken

Door middel van P&C documenten geven wij al invulling aan het uitgangspunt van een businesscase. Daarnaast hebben de raadsleden de mogelijkheid om via officiële vergaderingen én (informele) informatiebijeenkomsten van de diverse gemeenschappelijke regelingen op de hoogte te blijven van de activiteiten van deze gemeenschappelijke regelingen.

Heeft u nog vragen? Neemt u dan gerust contact op met Francisco Galarce van de afdeling Algemene en Juridische zaken. U bereikt hem via telefoonnummer (0299) 658 649 of via f.galarce@waterland.nl

Met vriendelijke groet,
 burgemeester en wethouders,

b. a.

D. Boers
 algemeen directeur/gemeentesecretaris

cc. AJZ

L.M.B.C. Wagenaar-Kroon
 burgemeester

Nawoord van de Rekenkamercommissies

De Rekenkamercommissies van de deelnemende gemeenten danken de diverse colleges voor hun reacties op het onderzoeksrapport Gemeenschappelijke Regelingen en zijn verheugd dat alle colleges de meeste aanbevelingen overnemen.

Hieronder kunt u kennis nemen van de nawoorden van de verschillende Rekenkamercommissies op de collegereacties.

Edam-Volendam

In de uitgebreide bestuurlijke reactie van het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Edam-Volendam wordt aangegeven dat de gemeente geen Nota Verbonden Partijen heeft, maar wel gebruikmaakt van de (overigens verplichte) paragraaf verbonden partijen in de begroting. Zoals in het rapport wordt onderbouwd is de meerwaarde van een nota ten opzichte van de informatie in een paragraaf verbonden partijen dat in de nota juist niet de actuele feitelijke informatie betreffende de verbonden partijen wordt weergegeven, maar de spelregels over de omgang met verbonden partijen. De vorm van de informatie, zoals die in de paragraaf in de begroting en jaarrekening wordt opgenomen, wordt in de nota vastgelegd, en daarmee als belangrijke informatiebron voor de raad geborgd. Daarnaast behandelt een Nota Verbonden Partijen bijvoorbeeld ook de richtlijnen voor de afvaardiging naar het bestuur van een GR.

Het college van Edam-Volendam onderschrijft de toegevoegde waarde van een businesscase bij de voorbereiding van de toetreding tot een nieuwe gemeenschappelijke regeling, maar geeft daarbij aan dat diverse regelingen een wettelijke verplichting tot deelname kennen. Dit is alleen juist voor zover het de Veiligheidsregio betreft.

Voor wat betreft de bestuurssamenstelling van gemeenschappelijke regelingen geeft het college van Edam-Volendam aan dat het in de huidige situatie voorkomt dat raadsleden worden afgevaardigd, met name voor het algemeen bestuur. Zoals in het rapport is toegelicht achten wij een samenloop van de controlerende rol van een raadslid met een afvaardiging naar het bestuur van een gemeenschappelijke regeling een onwenselijke vermenging van taken. Het college onderbouwt niet waarom zij een andere mening is toegedaan.

Landsmeer

De Rekenkamercommissie is het eens met de reactie van het college dat de momenten waarop de begroting, kwartaalrapportages en jaarrekening worden besproken momenten zijn waarop de raad ook wordt geïnformeerd over de feitelijke situatie, dat wil zeggen de stand van zaken, voortgang nieuwe ontwikkelingen en uitputting budget, met betrekking tot samenwerkingsverbanden c.q. gemeenschappelijke regelingen. Het zijn echter geen bij uitstek geschikte momenten om evaluerend en toetsend te oordelen over één specifiek aspect, in dit geval dat van de gemeenschappelijke regelingen. Het zijn dus ook geen geschikte momenten op basis waarvan beslissingen met betrekking tot het beleid inzake gemeenschappelijke regelingen kunnen worden bijgesteld dan wel beslissingen te nemen tot aangaan van nieuwe verbanden, respectievelijk het opzeggen van bestaande.

Wat betreft punt 1) van de reactie van het college stelt de Rekenkamercommissie de raad voor:

- dit onderzoeksrapport en het onderwerp samenwerkingsverbanden c.q. gemeenschappelijke regelingen structureel onderdeel te maken van het inwerkprogramma van de raad na elke nieuwe verkiezingsperiode;
- in te gaan op het voorstel van het college om meer structureel overleg te entameren tussen de raad en de gemeentelijke vertegenwoordiger/bestuurder in de gemeenschappelijke regeling.

In reactie op de punten 2) en 3) in de reactie van het college en gelet op het toenemend belang van samenwerkingsverbanden, het aantal gemeenschappelijke regelingen waaraan Landsmeer deelneemt en het budget dat daarmee is gemoeid dringt de Rekenkamercommissie er bij de raad op aan het college te verzoeken:

- Een Nota Verbonden Partijen op te stellen, zodat bij het aangaan van verplichtingen ten behoeve van mogelijk nieuwe samenwerkingsverbanden c.q. gemeenschappelijke regelingen er een helder kader is waaraan de afspraken over nieuwe samenwerking kan worden getoetst en die kan worden gebruikt om periodiek bestaande samenwerking bij evaluatie te toetsten.
- Minimaal éénmaal per twee jaar voor elke gemeenschappelijke regeling te onderzoeken en de raad daarover te rapporteren of deze nog voldoet aan de doelstelling en uitgangspunten waarvoor de samenwerking is aangegaan;
- Minimaal éénmaal per zes jaar te onderzoeken of het beleid ten aanzien van samenwerkingsverbanden c.q. gemeenschappelijke regelingen nog doeltreffend is en
- Minimaal eenmaal per zes jaar te onderzoeken of de gemeenschappelijke regelingen en de bestuurlijke vertegenwoordiging van Landsmeer nog voldoende doelmatig functioneren om verantwoord invulling te geven aan de doelstelling en uitgangspunten waarvoor de samenwerking is aangegaan;
- Concreet aan te geven op welke wijze het college invulling gaat geven aan de conclusies en aanbevelingen van het onderzoeksrapport.

Oostzaan

De Rekenkamercommissie is verheugd dat het college het onderzoeksrapport waardevol acht en de meeste constatering deelt. De Rekenkamercommissie deelt het standpunt van het college dat sturingsmogelijkheden onvoldoende benut worden en is het er mee eens dat momenten van begroting en jaarrekening gebruikt kunnen worden om enigszins sturend op te kunnen treden naar de samenwerkingsverbanden c.q. gemeenschappelijke regelingen.

Echter, de Rekenkamercommissie vindt de momenten van begroting en jaarrekening niet het juiste moment, dat wil zeggen te veel omvattend en een ander doel dienend, om echt evaluerend en toetsend te oordelen over het ene aspect van de gemeenschappelijke regelingen en op basis daarvan beslissingen met betrekking tot het beleid inzake gemeenschappelijke regelingen te kunnen bijstellen dan wel beslissingen te nemen tot aangaan van nieuwe verbanden, respectievelijk het opzeggen van bestaande.

Gelet op het toenemend belang van samenwerkingsverbanden, het aantal gemeenschappelijke regelingen waaraan Oostzaan deelneemt en het budget dat daarmee is gemoeid dringt de Rekenkamercommissie er bij de raad op aan het college te verzoeken:

- Een Nota Verbonden Partijen op te stellen, zodat bij het aangaan van verplichtingen ten behoeve van mogelijk nieuwe samenwerkingsverbanden c.q. gemeenschappelijke regelingen er een helder kader is waaraan de afspraken over nieuwe samenwerking kan worden getoetst en die kan worden gebruikt om periodiek bestaande samenwerking bij evaluatie te toetsten.
- Minimaal éénmaal per twee jaar te onderzoeken voor elke gemeenschappelijke regeling te onderzoeken en de raad daarover te rapporteren of deze nog voldoet aan de doelstelling en uitgangspunten waarvoor de samenwerking is aangegaan.
- Minimaal éénmaal per zes jaar te onderzoeken of het beleid ten aanzien van samenwerkingsverbanden c.q. gemeenschappelijke regelingen nog doeltreffend is en
- Minimaal éénmaal per zes jaar te onderzoeken of de gemeenschappelijke regelingen nog voldoende doelmatig functioneren om verantwoord invulling te geven aan de doelstelling en uitgangspunten waarvoor de samenwerking is aangegaan.
- Concreet aan te geven op welke wijze het college invulling gaat geven aan de conclusies en aanbevelingen waar het mee eens is.

Tevens stelt de Rekenkamercommissie de raad voor dit onderzoeksrapport en het onderwerp samenwerkingsverbanden c.q. gemeenschappelijke regelingen structureel onderdeel te maken van het inwerkprogramma van de raad na elke nieuwe verkiezingsperiode.

Waterland

De Rekenkamercommissie is verheugd dat het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Waterland uitvoering wil geven aan de aanbevelingen. De Rekenkamercommissie merkt wel op dat het invulling geven aan een businesscase door middel van de huidige planning & control-cyclus ziet op de controle achteraf. Dit sluit onzes inziens niet aan bij de aanbeveling in het rapport om juist voorafgaand ter onderbouwing van de keuze vóór of tegen toetreding een business case op te stellen bij een nieuw op te starten gemeenschappelijke regeling. Deze vooraf op te stellen business case maakt dan formeel geen onderdeel uit van de planning & control-cyclus.

Bijlage 1

Uitgebreide documentenanalyse

Uitkomsten van de documentenanalyse algemene beleidskaders per gemeente:

Algemene beleidskaders – Edam-Volendam	
Kaderstelling	
<i>Algemeen beleidskader op aangaan, onderhouden, beëindigen, aansturing en controle van GR-en</i>	De gemeente Edam-Volendam heeft geen aparte nota met betrekking tot verbonden partijen en/of gemeenschappelijke regelingen (GR'en), waarin het algemene beleidskader wordt geschetst. De sturing en verantwoording van GR'en gaat via de reguliere P&C-cyclus, via de begroting en jaarrekening. In de begroting wordt inzicht gegeven in de opbouw van de GR'en (welke gemeenten nemen deel en wie is vanuit de gemeente vertegenwoordigd als bestuurder), de doelstelling van de GR en de beleidsvoornemens, ontwikkelingen en (financiële) risico's. In de jaarrekening wordt inzicht gegeven in de opbouw van de GR'en (welke gemeenten nemen deel en wie is vanuit de gemeente vertegenwoordigd als bestuurder), de doelstelling van de GR en de beleidsverantwoording, ontwikkelingen en (financiële) risico's.
<i>Duidelijkheid en consistentie van doelen en instrumenten van algemene beleidskaders</i>	De gemeente Edam-Volendam heeft geen algemeen beleidskader, waarin verwoord wordt hoe met gemeenschappelijke regelingen wordt omgegaan, wat het doel is van gemeenschappelijke regelingen en welke instrumenten de gemeente heeft om te sturen op gemeenschappelijke regelingen. De gemeente Edam-Volendam geeft enkel aan in de begroting, dat de kernvragen aangaande verbonden partijen en/of gemeenschappelijke regelingen gericht zijn op de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen en/of gemeenschappelijke regelingen gerealiseerd worden en of de gemeente voldoende inhoudelijk en financieel toezicht heeft binnen de uitvoering van een taak door een verbonden partij en/of gemeenschappelijke regeling.
Rolopvatting en -invulling	
<i>Onderscheid externe en interne rollen bij sturen en beheersen van GR-en</i>	Er wordt niet expliciet een onderscheid gemaakt in rollen die de gemeente heeft ten aanzien van de gemeenschappelijke regeling. Uit de stukken blijkt niet in hoeverre de gemeente Edam-Volendam eigenaar is, opdrachtgever en/of klant.
<i>Rolverdeling tussen raad en college bij kaderstelling en controle van GR-en</i>	Uit de begroting en jaarrekening van de gemeente blijkt niet welke rol de gemeente vervult ten aanzien van de afzonderlijke gemeenschappelijke regelingen. Bij het werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland (BaanStede) is vermeld dat de gemeente een aandeel in het exploitatietekort moet betalen. Dit betekent dat de gemeente Edam-Volendam ten aanzien van het werkvoorzieningschap een eigenaarsrol vervult, maar waarschijnlijk ook een opdrachtgevende rol. Daarnaast blijkt uit de jaarrekening 2011 dat er ook een subsidierelatie bestaat tussen de gemeente Edam-Volendam en het werkvoorzieningschap. De komende jaren zal er een ingrijpende herstructurering in de uitvoering van het werkvoorzieningschap de BaanStede plaatsvinden. Het bestuur van de BaanStede heeft hiervoor een plan in voorbereiding. Ten aanzien van deze transitie is budget nodig voor (des)investeringen en frictiekosten. Hierbij is voorlopig een bedrag van € 5,6 miljoen genoemd, eventueel beschikbaar te stellen door de deelnemende gemeenten in de jaren 2013 t/m 2018, maar dit voorstel is nog niet onderbouwd. De gemeenten zullen naar rato bijdragen aan deze transitiekosten.
Lerend vermogen	
<i>Aanwijzingen dat raad en college leren van ervaringen met vergelijkbare regelingen</i>	Is in de interviews aan de orde gesteld.

Algemene beleidskaders - Landsmeer

Kaderstelling	
<i>Algemeen beleidskader op aangaan, onderhouden, beëindigen, aansturing en controle van GR-en</i>	De gemeente Landsmeer heeft geen aparte nota met betrekking tot verbonden partijen en/of gemeenschappelijke regelingen (GR'en), waarin het algemene beleidskader wordt geschetst. De sturing en verantwoording van GR'en gaat via de reguliere P&C-cyclus, via de begroting en jaarrekening. De gemeente Landsmeer stelt in de paragraaf Verbonden Partijen in haar begroting dat het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen altijd voortkomt uit het publieke belang. Verbindingen met derde partijen zijn een manier om bepaalde publieke taken uit te voeren. Er is een veelheid aan verbonden partijen. Een verbonden partij kan worden gedefinieerd als een derde rechtspersoon waar de gemeente een bestuurlijk en financieel belang in heeft. De gemeente maakt hierbij een onderscheid in vennootschappen (deelnemingen) en gemeenschappelijke regelingen. In 2013 telde de gemeente Landsmeer 2 vennootschappen en 10 gemeenschappelijke regelingen. Bij de gemeenschappelijke regelingen wordt in de begroting inzicht gegeven in het financieel belang en de risico's. Dit is niet uitgesplitst per gemeenschappelijke regelingen.
<i>Duidelijkheid en consistentie van doelen en instrumenten van algemene beleidskaders</i>	De gemeente Landsmeer heeft geen algemeen beleidskader, waarin verwoord wordt hoe met gemeenschappelijke regelingen wordt omgegaan, wat het doel is van gemeenschappelijke regelingen en welke instrumenten de gemeente heeft om te sturen op gemeenschappelijke regelingen. De gemeente Landsmeer geeft enkel aan in de begroting en de jaarrekening wat het financieel belang is en de risico's. Dit laatste is niet uitgesplitst per gemeenschappelijke regeling.
Rolopvatting en -invulling	
<i>Onderscheid externe en interne rollen bij sturen en beheersen van GR-en</i>	Er wordt niet expliciet een onderscheid gemaakt in rollen die de gemeente heeft ten aanzien van de gemeenschappelijke regelingen. Uit de stukken blijkt niet in hoeverre de gemeente Landsmeer eigenaar is, opdrachtgever en/of klant.
<i>Rolverdeling tussen raad en college bij kaderstelling en controle van GR-en</i>	Uit de begroting en jaarrekening van de gemeente blijkt niet welke rol de gemeente vervult ten aanzien van de afzonderlijke gemeenschappelijke regelingen.
Lerend vermogen	
<i>Aanwijzingen dat raad en college leren van ervaringen met vergelijkbare regelingen</i>	Is in de interviews aan de orde gesteld.

Algemene beleidskaders - Oostzaan

Kaderstelling	
<i>Algemeen beleidskader op aangaan, onderhouden, beëindigen, aansturing en controle van GR-en</i>	De gemeente Oostzaan heeft geen aparte nota met betrekking tot verbonden partijen en/of gemeenschappelijke regelingen (GR'en), waarin het algemene beleidskader wordt geschetst. De sturing en verantwoording van GR'en gaat via de reguliere P&C-cyclus, via de begroting en jaarrekening. In de begroting wordt ingegaan op de volgende onderwerpen per GR: Doel/openbaar belang, verwachte ontwikkelingen en mogelijke risico's voor de gemeente. In de jaarrekening wordt ingegaan op: programma, doel/openbaar belang, ontwikkelingen en mogelijk risico's voor de gemeente. Naast gemeenschappelijke regelingen maakt de gemeente Oostzaan onderscheid in private verbintenissen, entiteiten waarvan de gemeente aandelen bezit en bijzondere samenwerkingsverbanden. De gemeente Oostzaan staat in beginsel positief tegenover het aangaan van samenwerkingsverbanden met derden, teneinde het publieke belang zoveel mogelijk te dienen. In dat kader is dan ook aandacht voor nieuwe kansen of ontwikkelingen, om –

	<p>indien dat noodzakelijk is - de bestaande samenwerkingsverbanden verder uit te werken of nieuwe samenwerkingspartners te zoeken. De aard van de beoogde samenwerking en de publieke belangen die daarbij betrokken zijn, is leidend voor de vorm van samenwerking en de partij waarmee samenwerking wordt gezocht. Dat kan zowel een bestuursorgaan, een gemeente of een private partij zijn.</p> <p>In de begroting heeft de gemeente Oostzaan aangaande de gemeenschappelijke regeling OVER-gemeenten (samenwerking Wormerland en Oostzaan) weergegeven, wat het doel is en wat de kaders zijn:</p> <p>Doel: het borgen van de uitvoering van beleidsmatige, uitvoerende en organisatorische opgaven en de dienstverlening verder te verbeteren.</p> <p>Kader:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elke gemeente behoudt haar bestuurlijke zelfstandigheid. • Elke gemeente stelt haar eigen beleids- en uitvoeringskader vast. • De samenwerking heeft als doel het blijvend borgen van dienstverlening, kwaliteit, continuïteit, bestuurskracht en betaalbaarheid. • De dienstverlening van elke gemeente blijft lokaal (front-offices). • Vanuit het uitgangspunt van “handhaven van de bestuurlijke zelfstandigheid van de drie gemeenten” blijft elke gemeente thans en in de toekomst verantwoordelijk voor haar eigen financiële positie. • De (structurele) kosten van de ambtelijke organisatie mogen tijdens de samenwerking en in verdere uitwerkingen van de samenwerking niet stijgen, uitgezonderd wanneer er verplichte nieuwe taken vanuit het Rijk bijkomen. • Tevens indien een deelnemende gemeente nieuwe beleidsvoornemens heeft die gepaard gaan met personeelsuitbreiding. In dat geval zullen de extra kosten die hieruit voor de ambtelijke organisatie voortvloeien, gedragen worden door de betreffende gemeente zelf. Gemeenten die deze beleidsvoornemens niet willen doorvoeren zullen niet voor deze extra kosten van de ambtelijke organisatie worden belast.
<i>Duidelijkheid en consistentie van doelen en instrumenten van algemene beleidskaders</i>	De gemeente Oostzaan heeft geen algemeen beleidskader, waarin verwoord wordt hoe met gemeenschappelijke regelingen wordt omgegaan, wat het doel is van gemeenschappelijke regelingen en welke instrumenten de gemeente heeft om te sturen op gemeenschappelijke regelingen.
Rolopvatting en -invulling	
<i>Onderscheid externe en interne rollen bij sturen en beheersen van GR-en</i>	Er wordt niet expliciet een onderscheid gemaakt in rollen die de gemeente heeft ten aanzien van de gemeenschappelijke regelingen. Uit de stukken blijkt niet in hoeverre de gemeente Oostzaan eigenaar is, opdrachtgever en/of klant.
<i>Rolverdeling tussen raad en college bij kaderstelling en controle van GR-en</i>	Uit de begroting en jaarrekening van de gemeente blijkt niet welke rol de gemeente vervult ten aanzien van de afzonderlijke gemeenschappelijke regelingen. Bijvoorbeeld in de jaarrekening 2012 wordt bij de gemeenschappelijke regeling Werkvoorziening Zaanstreek-Waterland (BaanStede) aangegeven dat de financiële situatie aan het verslechteren is en dat er een exploitatietekort ontstaat vanwege onder andere teruglopende subsidie-inkomsten vanuit het Rijk. De organisatie gaat nu efficiënter ingericht worden om dit exploitatietekort terug te dringen. Nu blijkt uit de jaarrekening onvoldoende welke rol de gemeente Oostzaan speelt. Moet de gemeente vanuit haar eigenarenrol bijbetalen om het exploitatietekort te overbruggen? In hoeverre bemoeit de gemeente Oostzaan zich met de interne bedrijfsvoering van BaanStede, vanuit haar rol als eigenaar? Welke rol kan de gemeente spelen vanuit haar rol als opdrachtgever en inkoper om het exploitatietekort te dichten?
Lerend vermogen	
<i>Aanwijzingen dat raad en college leren van ervaringen met vergelijkbare regelingen</i>	Is in de interviews aan de orde gesteld.

Algemene beleidskaders - Waterland

Kaderstelling

Algemeen beleidskader op aangaan, onderhouden, beëindigen, aansturing en controle van GR-en

De gemeente Waterland heeft een aparte nota met betrekking tot verbonden partijen en/of gemeenschappelijke regelingen (GR'en), waarin het algemene beleidskader wordt geschetst. Het doel van dit beleidskader is tweeledig:

1. Helder maken wat de bestuurlijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn ten aanzien van GR'en.
2. Afspraken maken en vastleggen die het de raad mogelijk maken om op kwalitatieve wijze politiek-bestuurlijke invulling te geven aan zijn primaat ten aanzien van de onderscheiden GR'en.

Men is tevreden wanneer (gegeven de bestaande wettelijke bevoegdheden) de gemeenteraad zodanig tijdig en kwalitatief goed geïnformeerd wordt over de financiële en politiek-bestuurlijke keuzes die er ten aanzien van GR'en gemaakt moeten worden, dat invloeditoefening hierop nog mogelijk is indien de raad daaraan behoefte heeft.

Omtrent het primaatschap bij GR'en voor de raad worden een viertal type besluiten onderscheiden:

- a. Besluitvorming met betrekking tot het aangaan, wijzigen en uittreden van GR'en.
- b. Besluitvorming met betrekking tot financiële zaken van GR'en.
- c. De gemeentelijke vertegenwoordiging in de GR'en.
- d. Voorbereiding en uitvoerende besluitvorming binnen de vastgestelde kaders.

Ad a)

Besluiten van het college van deze aard dienen voorgelegd te worden aan de raad. Deze moet daar toestemming voor geven. In de gemeente Waterland heeft men voorgesteld om alle voorstellen met betrekking tot het aangaan van, het wijzigingen van of het uittreden uit GR'en zowel in de voorbereidende als in de besluitvormende raad te brengen.

Ad b)

Voordat de begroting en de jaarrekening worden vastgesteld door de GR worden deze in concept naar de raden van de deelnemende gemeenten gestuurd voor commentaar. Wanneer de GR-begroting wordt vastgesteld door de GR wordt de daaruit voortvloeiende gemeentelijke bijdrage opgenomen in de eerstvolgende begroting van de gemeente.

De gemeente Waterland handelt de ontwerp-begroting van de GR als volgt af:

- Als de evaluatie van een bepaalde GR in een bepaald jaar door de raad gewenst is, vindt die plaats bij de behandeling van de ontwerpjaarrekening van die betreffende GR.
- Van begrotingen die kleiner of gelijk zijn aan de vorige begroting of die binnen de trendmatige verhogingen vallen, vindt behandeling niet in de raad plaats, maar reageert het college zelfstandig. Indien het een GR betreft die door de raad is geëvalueerd, neemt het college die evaluatie in zijn reactie mee. De raad ontvangt altijd een afschrift van de reactie door het college.
- Is een begroting echter substantieel groter (meer dan 10%) dan de vorige of niet in overeenstemming met onze bezuinigingswens, dan vindt behandeling wel plaats in de raad. Om het raadsprimaat dan goed in te kunnen vullen, is behandeling in de voorbereidende en besluitvormende raad nodig. Om daar de benodigde tijd voor te vinden wordt de ontwerp-begroting rechtstreeks, dus zonder advies van het college, aan de raad voorgelegd.

Deze methode heeft voordelen (raad kan zelf bepalen welke GR's worden geëvalueerd, primaat blijft in handen van de raad, raadsagenda's worden ontlast doordat kleine GR door het college worden afgedaan. Op deze wijze wordt ook het ambtelijk apparaat ontlast), maar ook nadelen (het is lastig voor raadsleden om zonder advies van het college tot de kern van een begroting te komen).

De gemeente Waterland handelt de ontwerpjaarrekening als volgt af:

Indien een ontwerpreekening van een GR niet of marginaal afwijkt van de begroting (inclusief latere aanpassingen) van die GR, wordt de ontwerpreekening niet aan de raad voorgelegd, tenzij de raad heeft aangegeven de betreffende GR te willen evalueren. Voordeel hiervan is dat er maatwerk kan plaatsvinden door college en raad zonder het raadsprimaat uit het oog te verliezen.

Ad c)

Op grond van de Wgr kunnen zowel raadsleden, wethouders als ook burgemeesters deel uitmaken van het algemeen bestuur van een GR. Omdat de raden van de deelnemende gemeenten de GR's vaststellen, hebben zij in principe de mogelijkheid om te bepalen wie de gemeentelijke vertegenwoordigers in het algemeen bestuur van een GR mogen zijn.

Ad d)

Alle besluiten die een GR neemt die binnen de kaders van haar regeling en binnen de (marges van haar) begroting vallen, zijn te vergelijken met de besluiten die binnen gemeenten door de colleges c.q. burgemeester worden genomen. Het primaat voor de uitvoering binnen de vastgestelde kaders ligt in beide gevallen bij hen en niet bij de raad.

Wanneer van vergaderingen van het algemeen bestuur van een GR een verslag beschikbaar is, wordt relevante informatie over de uitkomsten van die vergadering aan de gemeenteraad beschikbaar gesteld door het digitaal aanbieden van de betreffende stukken, waaronder in ieder geval de agenda en het verslag.

Als inzake een agendapunt van het algemeen bestuur van een GR een gemeentelijk standpunt voorligt, dient dat standpunt uitgedragen en verdedigd te worden. Ook als duidelijk is dat dit standpunt niet zal worden overgenomen, dient de vertegenwoordiger daadwerkelijk 'tegen' te stemmen.

De gemeente Waterland verwijst in de kaderstelling naar de Notitie "Democratische Legitimatie Intergemeentelijke Samenwerkingsverbanden" van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties uit 2005. Volgens de gemeente Waterland zijn de meeste aanbevelingen uit deze notitie overgenomen, behalve:

- 'Taken van een GR sectoraal in de gemeente inbedden' – Deze aanbevelingen vindt de gemeente Waterland niet passen bij de schaal van de gemeente.
- 'De rekenkamerfunctie ook voor GR'en benutten' – Deze aanbeveling zal ter kennisname aan de Rekenkamercommissie worden voorgelegd.
- 'De raad dient meerjarige kaders voor de GR'en op te stellen' – Dit betreft een aanbeveling die door de raad nader bekeken dient te worden.
- 'De GR'en periodiek door de raad te evalueren' – Dit betreft een aanbeveling die door de raad nader dient te worden bezien. Zij het dat het huidige voorstel reeds in de mogelijkheid voorziet dat de raad voorafgaand aan de behandeling van een ontwerpreekening van een bepaalde GR aangeeft deze GR bij die gelegenheid te willen evalueren.

De sturing en verantwoording van GR'en gaat via de reguliere P&C-cyclus, via de begroting en jaarrekening. In de begroting wordt inzicht gegeven in het financiële resultaat van de GR'en en de visie en de beleidsvoornemens. In de jaarrekening wordt ingegaan op de volgende onderwerpen per GR: vestigingsplaats, rechtsvorm, activiteiten, programmaonderdelen, bestuurlijk belang, beleidsverantwoording.

De gemeente Waterland heeft daarnaast een register van gemeenschappelijke regelingen, waarin de volgende informatie per gemeenschappelijk regeling (conform art. 27 Wgr) beschreven staat:

- Naam van de regeling.

	<ul style="list-style-type: none"> • Deelnemers. • Wettelijke voorschriften waardoor de bevoegdheden van het samenwerkingsverband worden beheerst. • Bevoegdheden die bij of krachtens de regeling zijn overgedragen. • Adres en plaats van vestiging. • Instellen openbaar lichaam of gemeenschappelijk orgaan. • Opmerkingen. • Overige aantekeningen.
<i>Duidelijkheid en consistentie van doelen en instrumenten van algemene beleidskaders</i>	<p>De gemeente Waterland heeft een algemeen beleidskader, waarin verwoord wordt hoe met gemeenschappelijke regelingen wordt omgegaan, wat het doel is van gemeenschappelijke regelingen en welke instrumenten de gemeente heeft om te sturen op gemeenschappelijke regelingen.</p> <p>De gemeente Waterland geeft in de begroting aan dat verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen samenwerkingsverbanden zijn, die ontstaan zijn uit de behoefte om gezamenlijk met andere partijen een bepaald doel na te streven. De visie per gemeenschappelijke regeling wordt in de paragraaf verbonden partijen weergegeven, maar wordt niet doorvertaald naar doelstellingen.</p>
Rolopvatting en -invulling	
<i>Onderscheid externe en interne rollen bij sturen en beheersen van GR-en</i>	Er wordt niet expliciet een onderscheid gemaakt in rollen die de gemeente heeft ten aanzien van de gemeenschappelijke regeling. Uit de stukken blijkt niet in hoeverre de gemeente Waterland eigenaar is, opdrachtgever en/of klant.
<i>Rolverdeling tussen raad en college bij kaderstelling en controle van GR-en</i>	<p>Bij de gemeente Waterland nemen de collegeleden zitting in het algemeen bestuur/dagelijks bestuur of regionaal bestuur. Hiertoe is de rol van het college gericht op eigendom (controle op bedrijfsvoering GR) en opdrachtgeverschap. De gemeente Waterland stelt in de eigen begroting en jaarrekening, dat de gemeente er zelf voor moet waken dat op de juiste wijze van de bevoegdheden gebruik wordt gemaakt en de beschikbaar gestelde gelden goed worden besteed. Daartoe is er ambtelijk en bestuurlijk toezicht en worden gegevens opgenomen in de begroting en de jaarrekening. De raad heeft de functie om deze controlerende taak op zich te nemen.</p> <p>In het algemeen kader wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de verschillende rollen van het college en de raad.</p>
Lerend vermogen	
<i>Aanwijzingen dat raad en college leren van ervaringen met vergelijkbare regelingen</i>	<p>De aanwijzing dat men leert van ervaringen is terug te zien in de begroting 2012 bij de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland (BaanStede). In dit jaar blijkt dat door de bezuinigingen op rijksniveau de exploitatie van BaanStede onder druk komt te staan. BaanStede is gevraagd scenario's te ontwikkelen om hierop te anticiperen. Men zou verwachten dat de resultaten van deze exercitie worden verantwoord in de jaarrekening 2012, maar dit blijkt niet het geval te zijn. In de begroting 2013 is te lezen dat het algemeen bestuur zich verder beraadt over de toekomst van BaanStede.</p> <p>Is verder in de interviews aan de orde gesteld.</p>

Uitkomsten van de documentenanalyse specifieke beleidskaders per Gemeenschappelijke Regeling:**Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW)****Kaderstelling door raad en college***Inhoudelijke en financiële kaders voor onbepaalde tijd*

Er is een openbaar lichaam Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland. Het openbaar lichaam is een rechtspersoon en is gevestigd in de gemeente Zaanstad. Het openbaar lichaam omvat het grondgebied van de deelnemende gemeenten.

De regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

De veiligheidsregio behartigt belangen van de deelnemende gemeenten op de volgende terreinen:

- a. brandweezorg, met uitzondering van de taken die bij de gemeenten zelf zijn ondergebracht;
- b. geneeskundige hulpverlening;
- c. rampenbestrijding en crisisbeheersing, met uitzondering van taken die bij de gemeenten zelf zijn ondergebracht;
- d. het beheer van een gemeenschappelijke meldkamer.

De veiligheidsregio heeft tot taak en is bevoegd tot:

- a. het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises;
- b. het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen, alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald;
- c. het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak, bedoeld in artikel 3 eerste lid van de Wvr;
- d. het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- e. het instellen en in stand houden van een brandweer;
- f. het instellen en in stand houden van een GHOR;
- g. het voorzien in de meldkamerfunctie;
- h. het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel;
- i. het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij genoemde taken.

De financiering van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland geschiedt door middel van een inwonersbijdrage (€ 16,32 per inwoner 2012, € 16,80 per inwoner in 2013), betaald door de deelnemende gemeenten. Indien er sprake is van een positieve exploitatie vloeit dit resultaat terug naar de deelnemende gemeenten. De hoogte van de bijdrage door de gemeente wordt door het algemeen bestuur jaarlijks vastgesteld. Uitgangspunt is dat jaarlijks de voorschotten die op basis van de begroting door de deelnemende gemeenten zijn betaald, worden verrekend met de daadwerkelijk verschuldigde bijdrage. Het dagelijks bestuur kan aan het algemeen bestuur een voorstel doen om een positief of negatief resultaat op een andere manier te bestemmen. Hierbij kan zowel gedacht worden aan dekking van projecten die dienen te worden uitgevoerd of het dekken van een tekort uit de reserves.

Elke gemeente in de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland is verantwoordelijk voor de eigen gemeentelijke processen op het gebied van crisisbeheersing en rampenbestrijding. Al een aantal jaren is er daarnaast een regionale samenwerking. De gemeenten worden daarbij ondersteund door een 'sectie gemeenten' die was ondergebracht bij het veiligheidsbureau van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland. De sectie gemeenten wordt aangestuurd door de coördinerend gemeentesecretaris. De

coördinerend gemeentesecretaris is de bij wet aangewezen verantwoordelijke functionaris voor de noodzakelijke regionale samenwerking tussen de gemeenten.

Toetreding

Toetreding van gemeenten tot deze regeling of uittreding uit deze regeling is slechts mogelijk na wijziging van de indeling van gemeenten in regio's, zoals vastgelegd in de bijlage bij artikel 9 van de Wvr. Het algemeen bestuur regelt de gevolgen van de toetreding of de uittreding en kan voorwaarden verbinden aan de toetreding of uittreding.

Wijzigen

Voorstellen tot wijziging van de regeling kunnen worden gedaan door het algemeen bestuur, al dan niet op initiatief van de raad of een college van burgemeester en wethouders van een deelnemende gemeente. Voor een wijziging van de regeling is nodig dat door de colleges van burgemeester en wethouders van tenminste twee derde van het aantal deelnemende gemeenten, vertegenwoordigende tenminste twee derde van het aantal inwoners van de deelnemende gemeenten, op 1 januari van dat jaar, tegen deze wijziging geen bezwaar is kenbaar gemaakt. De wijziging komt vervolgens tot stand zodra blijkt dat in ieder geval de colleges van burgemeester en wethouders van twee derde van de deelnemende gemeenten daartoe hebben besloten. Zij treedt in werking op de eerste dag van de maand volgende op die waarin de wijziging is opgenomen in de registers als bedoeld in artikel 27 van de Wgr. Bij de wijziging kan worden bepaald dat deze op een ander tijdstip van kracht wordt.

Opheffing

De regeling kan alleen worden opgeheven, indien in plaats hiervan een nieuwe regeling in werking treedt die voldoet aan de eisen van de Wvr. Een besluit tot opheffing kan niet eerder worden genomen dan nadat het algemeen bestuur daarover zijn mening heeft kenbaar gemaakt. De gemeenschappelijke regeling is niet eerder opgeheven, dan nadat het besluit tot opheffing is opgenomen in de registers, als bedoeld in artikel 27 van de Wgr, tenzij een latere datum is bepaald. In geval van opheffing van de regeling besluit het algemeen bestuur tot liquidatie en stelt daarvoor de nodige regels. Hierbij kan van de bepalingen van de regeling worden afgeweken. Het liquidatieplan wordt door het algemeen bestuur, de raden van de deelnemende gemeenten gehoord, vastgesteld. Het liquidatieplan geeft regels voor de wijze waarop de deelnemende gemeenten, voor zover het saldo ontoereikend is, zorg dragen voor de nakoming van verplichtingen van het samenwerkingsverband. Het liquidatieplan voorziet ook in de gevolgen die de beëindiging heeft voor het personeel. Het dagelijks bestuur is belast met de uitvoering van de liquidatie. Zo nodig blijven de organen van het samenwerkingsverband ook na het tijdstip van opheffing in functie, totdat de liquidatie is voltooid.

Inhoudelijke en financiële kaders per kalenderjaar

Begroting

Het dagelijks bestuur zendt voor 1 april een ontwerpbegroting van de veiligheidsregio voor het komende kalenderjaar, vergezeld met een behoorlijke toelichting, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten. Deze ontwerpbegroting wordt door de zorg van de besturen van de deelnemende gemeenten voor een ieder ter inzage gelegd en tegen betaling van de kosten algemeen verkrijgbaar gesteld. Artikel 190, tweede lid, van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing. De raden van de deelnemende gemeenten worden in de gelegenheid gesteld om binnen een termijn van minimaal zes weken na toezending bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren te brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijzen zijn vervat, bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast vóór 1 juli van het jaar, voorafgaande aan het jaar waarvoor de begroting moet dienen. Binnen twee weken na de vaststelling zendt het dagelijks bestuur de begroting aan de raden van de deelnemende gemeenten. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling doch in ieder geval vóór 15 juli aan Gedeputeerde Staten. Dit is ook van toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting met uitzondering van wijzigingen die geen invloed hebben op de bijdragen van de deelnemende

	<p>gemeenten.</p> <p>In de begroting wordt aangegeven de naar raming door elke deelnemende gemeente verschuldigde bijdrage voor het jaar waarop de begroting betrekking heeft. Voor de berekening van de bijdrage wordt uitgegaan van de inwoneraantallen van de deelnemende gemeenten op 1 januari van het jaar, voorafgaande aan het jaar waarvoor de bijdrage verschuldigd is. Daarnaast worden voor de betreffende gemeenten de kosten geraamd voor de extra uit te voeren diensten volgens de daartoe afgesloten contracten.</p> <p>De deelnemende gemeenten waarborgen de betaling van rente en aflossing van de geldleningen aan te gaan door de veiligheidsregio voor de uitvoering van zijn taak.</p> <p>Jaarrekening Het algemeen bestuur onderzoekt jaarlijks de rekening over het afgelopen jaar zonder uitstel en stelt haar vast vóór 1 juli. Het dagelijks bestuur zendt de rekening binnen twee weken na vaststelling, doch uiterlijk vóór 15 juli, ter kennisname aan het college van Gedeputeerde Staten. Tevens doet het dagelijks bestuur mededeling aan de raden van de deelnemende gemeenten.</p>
<p><i>Kaders voor informatievoorziening en verantwoording</i></p>	<p>Het bestuur verstrekt aan de raden en de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten alle informatie die door een of meer leden van die raden, de voorzitter inbegrepen, wordt verlangd, tenzij het algemeen belang zich daartegen verzet. De agenda met bijbehorende stukken voor de vergaderingen van het algemeen bestuur, alsmede een jaarverslag worden door of vanwege de voorzitter ter kennisneming toegezonden aan de raden en de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten.</p> <p>Een lid van het algemeen bestuur geeft de raad en het college van burgemeester en wethouders, van de gemeente namens welke hij zitting heeft in het algemeen bestuur van de veiligheidsregio, alle inlichtingen die door de raad, of een of meer leden daarvan worden verlangd op de in die gemeente gebruikelijke wijze. Een lid van het algemeen bestuur is aan de raad van de gemeente namens welke hij zitting heeft in het bestuur van de veiligheidsregio, verantwoording verschuldigd voor het door hem of haar in het algemeen bestuur gevoerde beleid. Het afleggen van verantwoording gebeurt op de in die gemeente gebruikelijke wijze.</p> <p>De leden van het dagelijks bestuur zijn, samen en ieder afzonderlijk, aan het algemeen bestuur mondeling dan wel schriftelijk verantwoording verschuldigd voor het door het dagelijks bestuur gevoerde beleid en de door hem uitgeoefende bevoegdheden en geven ten aanzien daarvan alle, zowel samen als ieder afzonderlijk door het algemeen bestuur of door een of meer leden daarvan, gevraagde inlichtingen. Dit is ook van toepassing op de verantwoordingsplicht van de voorzitter aan het algemeen en het dagelijks bestuur voor het door hem gevoerde bestuur en de door hem uitgeoefende bevoegdheden. In het reglement van orde voor de vergaderingen van het algemeen bestuur, worden nadere regels gesteld omtrent de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het bepaalde in de voorgaande leden.</p>
Rolopvatting en -invulling	
<p><i>Rol bestuurders GR</i></p>	<p>Het bestuur van het openbaar lichaam bestaat uit:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. het algemeen bestuur - Het algemeen bestuur wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. b. het dagelijks bestuur, genaamd het veiligheidsbestuur - Het algemeen bestuur bepaalt de omvang en de zittingsduur van het dagelijks bestuur en wijst uit zijn midden de leden van het dagelijks bestuur aan. De voorzitter van het algemeen bestuur is tevens voorzitter van het dagelijks bestuur. c. de voorzitter.

	<p><i>Algemeen bestuur</i> Het algemeen bestuur staat aan het hoofd van de veiligheidsregio. Vanuit deze positie neemt het algemeen bestuur alle besluiten die betrekking hebben op de behartiging van het belang van de regeling en de uitoefening van de bevoegdheden van het openbaar lichaam, tenzij deze bij wet of deze regeling aan een ander orgaan (dagelijks bestuur of voorzitter) zijn toegekend.</p> <p><i>Dagelijks bestuur</i> Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het dagelijks beheer van de veiligheidsregio.</p> <p><i>Ambtelijke organisatie</i> De commandant Regionale Brandweer stuurt de regionale brandweer aan. De GHOR staat onder leiding van de directeur GHOR. De meldkamer staat onder leiding van de directeur Meldkamer. De directeur Veiligheidsregio is eindverantwoordelijk voor het algemeen beheer van de organisatie en de coördinatie van de multidisciplinaire planvorming. De commandant Regionale Brandweer, de directeur GHOR, de directeur Meldkamer en de directeur Veiligheidsregio worden benoemd, geschorst dan wel ontslagen door het algemeen bestuur. Deze bevoegdheid kan niet gemandateerd worden. De commandant Regionale Brandweer, de directeur GHOR en de directeur Meldkamer zijn volledig eindverantwoordelijk voor het functioneren van hun kolom. De functies van commandant Regionale Brandweer, directeur GHOR en directeur Meldkamer kunnen worden gecombineerd.</p>
<i>Rol raad en college</i>	Is in de interviews aan de orde gesteld.
Verantwoording door de GR	
<i>Reguliere verantwoordingsinstrumenten</i>	De Veiligheidsregio stelt haar langere termijn doelstellingen vast door middel van een meerjarig beleidsplan (zie bijvoorbeeld Beleidsplan Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland 2013-2016). De reguliere verantwoording geschiedt door middel van de P&C-cyclus van de Veiligheidsregio – begroting en jaarrekening, kadernota en bestuursrapportages. De gemeenten kunnen op de begroting reageren door middel van 'zienswijzen op de begroting VrZW).
<i>Incidentele verantwoording</i>	Is in de interviews aan de orde gesteld.
Evaluatie en bijsturing	
<i>Wijze van evaluatie van deelname aan de GR</i>	Is in de interviews aan de orde gesteld.
<i>Wijze van bijsturing op basis van lokale wensen en ontwikkelingen</i>	Is in de interviews aan de orde gesteld.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zaanstreek-Waterland (GGD)

Kaderstelling door raad en college	
<i>Inhoudelijke en financiële kaders voor onbepaalde tijd</i>	<p>Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling bestaat uit:</p> <ol style="list-style-type: none"> Het algemeen bestuur. Het dagelijkse bestuur - Het dagelijks bestuur bestaat uit tenminste drie en ten hoogste vijf door het algemeen bestuur uit zijn midden gekozen leden, de voorzitter en de plaatsvervangende voorzitter inbegrepen. De voorzitter. <p>Het belang waarvoor de regeling wordt getroffen betreft de bevordering en de totstandkoming en de continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg en de afstemming ervan met de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij rampen en ongevallen. Alsmede het uitvoeren van jeugdgezondheidszorg, ouderengezondheidszorg en de algemene infectieziektebestrijding.</p>

Het openbaar lichaam is bevoegd tot:

- a. het oprichten en in stand houden van een doelmatig georganiseerde GGD, als bedoeld in de Wpg;
- b. het opstellen van een (deel van het) crisisplan in het kader van een infectiecrisis welke gezamenlijk met het bestuur van de veiligheidsregio dient te worden vastgesteld;
- c. de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, met inachtneming van het bepaalde in de gemeenschappelijke regeling "Geneeskundige hulpverlening bij Ongevallen en Rampen in de veiligheidsregio";
- d. het uitvoeren van taken voortkomend uit andere wetgeving.

Het algemeen bestuur kan besluiten of en in hoeverre wijziging (daaronder ook begrepen toevoeging van nieuwe en afstoting van bestaande taken) aangebracht wordt in het takenpakket. Dit besluit wordt niet genomen als niet omtrent de verwachte eenmalige en structurele financiële consequenties voldoende inzicht is verkregen. Gemeenten zullen voorafgaande aan de besluitvorming omtrent voorgenomen wijzigingen gehoord worden. Hun bevindingen zullen middels hun vertegenwoordiging in het bestuur in de besluitvorming betrokken worden. Taken worden naar omvang en kwaliteit voor alle gemeenten als basispakket gelijk uitgevoerd. Op verzoek van gemeenten kan de GGD tegen meerprijs extra taken (laten) verrichten. Bij de bepaling van het kwaliteitsniveau van de dienstverlening worden wettelijke uitgangspunten in acht genomen.

De regeling is aangegaan voor onbepaalde tijd.

Toetreding

Toetreding door een andere gemeente kan plaatsvinden op verzoek van het algemeen bestuur en op hun verzoek bij een besluit van de raad, het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester van de desbetreffende gemeente, indien de raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van tenminste de helft van het aantal reeds aan de regeling deelnemende gemeenten het verzoek inwilligen. Aan de toetreding kunnen door het algemeen bestuur voorwaarden worden verbonden.

De raad van de toegetreden gemeente doet zo spoedig mogelijk de nodige aanwijzingen. Behoudens eerdere beëindiging van het lidmaatschap, treden de aangewezenen af op het tijdstip waarop de dan zitting hebbende leden van het algemeen bestuur aftreden.

Uittreding

Een deelnemende gemeente kan uittreden door toezending van een daartoe strekkend besluit van de bestuursorganen van die gemeente aan het algemeen bestuur. Tenzij het algemeen bestuur een kortere termijn bepaalt, kan de uittreding niet eerder plaatsvinden dan tegen 31 december van het tweede kalenderjaar volgende op dat waarin de goedkeuring van het besluit tot uittreding heeft plaatsgevonden. Het algemeen bestuur regelt de gevolgen van de uittreding, de financiële gevolgen daaronder begrepen.

Wijziging

Voorstellen tot wijziging van de regeling kunnen worden gedaan door het algemeen bestuur, al dan niet op initiatief van de raad van een deelnemende gemeente. Voor een wijziging van de regeling is nodig dat tenminste twee derde van het aantal deelnemende gemeenten, vertegenwoordigende tenminste twee derde van het aantal inwoners van het rechtsgebied op 1 januari van dat jaar, tegen deze wijziging geen bezwaar kenbaar hebben gemaakt. De wijziging treedt in werking op de eerste dag van de maand volgende op die waarin de wijziging is opgenomen in de registers als bedoeld in art. 27 van de Wgr. Bij de wijziging kan worden bepaald dat deze op een eerder of later tijdstip van kracht wordt.

Opheffing

Voor de opheffing van de regeling is nodig dat tenminste twee derde van het aantal deelnemende gemeenten, vertegenwoordigende tenminste twee derde van het aantal inwoners van het rechtsgebied op 1 januari van dat jaar, tegen deze opheffing geen bezwaar kenbaar hebben gemaakt. Een besluit kan niet eerder worden genomen dan nadat het algemeen bestuur daarover zijn mening heeft kenbaar gemaakt. De opheffing gaat niet eerder in dan nadat de goedgekeurde besluiten zijn verwerkt in de registers, als bedoeld in art. 27 van de Wgr, tenzij een latere datum is bepaald. In geval van opheffing van de regeling besluit het algemeen bestuur tot liquidatie en stelt hij daarvoor de nodige regelingen. Hierbij kan van de bepalingen van deze regeling, met uitzondering van het bepaalde in artikel 27 lid 4, worden afgeweken. Het liquidatieplan wordt door het algemeen bestuur, de bestuursorganen van de deelnemende gemeenten gehoord, vastgesteld en voorziet in de verplichting van de deelnemende gemeenten alle rechten en verplichtingen van het openbaar lichaam over de deelnemende gemeenten te verdelen op een in het plan te bepalen wijze. Het liquidatieplan voorziet in ieder geval ook in de financiële en overige gevolgen die de opheffing voor het personeel heeft. Zo nodig blijven de bestuursorganen van het samenwerkingsorgaan ook na het tijdstip van de opheffing in functie totdat de liquidatie is beëindigd.

De afspraken tussen de gemeente Edam-Volendam en de GGD hebben gestalte gekregen in de in 2012 vastgestelde gemeenschappelijke regeling GGD Zaanstreek – Waterland.

De kaders vanuit de gemeenten voor de GGD worden gevormd door gemeentelijke gezondheidsplannen, waarin de landelijke speerpunten overgewicht, (schadelijk) alcoholgebruik, roken, depressie en het aandachtspunt seksuele gezondheid in terugkomen. De GGD maakt een Strategische Agenda voor een vierjaarlijkse periode, die aansluit op de gemeentelijke gezondheidsplannen. In de Strategische Agenda maakt de GGD keuzes op hoofdlijnen. De concrete uitwerking hiervan vertaalt zich in jaarplannen en projectplannen van de GGD en de gemeenten. In de Strategische Agenda 2013-2016 kiest de GGD bijvoorbeeld voor een viertal inhoudelijke strategische thema's, die de komende periode prioriteit krijgen:

1. Jeugd
2. Kwetsbaren in de samenleving.
3. Grootschalige infectie- of milieucrisis.
4. GGD- als kennis en adviescentrum.

Jeugd en kwetsbaren in de samenleving zijn ook thema's die terug komen in de begroting 2013-2016 van de gemeente Edam-Volendam.

De gemeenten betalen jaarlijks een bijdrage aan de GGD (zie bijlage gemeenschappelijke regeling). Indien er sprake is van een tekort op de exploitatie van de GGD (zie bijvoorbeeld 2012) wordt gekeken wat de oorzaken zijn en worden passende maatregelen getroffen. Het bestuur wordt over het effect van deze maatregelen elk kwartaal geïnformeerd. Er bestaat de mogelijkheid dat er een extra bijdrage van de deelnemende gemeente wordt gevraagd. In 2012 is er voor gekozen om het negatieve exploitatieresultaat ten laste van de algemene reserve van de GGD te laten vallen.

Inhoudelijke en financiële kaders per kalenderjaar

Verantwoording van de GGD over het beleid geschiedt via de jaarrekening, waarin inhoudelijk verantwoordelijkheid afgelegd wordt over de uitvoering van de diverse diensten en activiteiten binnen de programma's en worden de resultaten vergeleken met de voornemens uit de programmabegroting. Uiteraard wordt ook financieel verantwoordelijkheid afgelegd.

Begroting

Het dagelijks bestuur stelt de ontwerpbegroting voor het daaropvolgende kalenderjaar op. De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 6 weken voorafgaand aan de behandeling in het algemeen bestuur, door het dagelijks bestuur aan de raden van de deelnemende gemeenten toegezonden. Deze kunnen schriftelijk hun zienswijze ter kennis brengen aan het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur

	<p>wordt aangeboden. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient.</p> <p>Van de vaststelling van de begroting wordt terstond mededeling gedaan aan de besturen van de deelnemende gemeenten, die ervoor zorg dragen dat het in deze begroting voor de deelnemende gemeenten als bijdrage in de kosten van de GGD geraamde bedrag, in hun begroting wordt opgenomen. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na vaststelling, doch uiterlijk vóór 15 juli, aan Gedeputeerde Staten ter kennisname.</p> <p><i>Jaarrekening</i> Het dagelijks bestuur stelt een voorlopige rekening van inkomsten en uitgaven op. De rekening vermeldt alle inkomsten en uitgaven van de GGD, van welke aard ook, over het jaar waarop zij betrekking hebben en is vergezeld van een verklaring terzake van de deugdelijkheid daarvan, afgegeven door de persoon of de instelling die door het algemeen bestuur belast is met de controle.</p> <p>De voorlopige rekening wordt binnen twee weken, doch uiterlijk zes weken voorafgaand aan de behandeling in het algemeen bestuur, door het dagelijks bestuur aan de raden van de deelnemende gemeenten toegezonden. Deze kunnen schriftelijk hun zienswijze ter kennis brengen aan het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de voorlopige rekening, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. Het algemeen bestuur onderzoekt jaarlijks de rekening over het afgelopen jaar zonder uitstel en stelt haar vast. De rekening wordt door het dagelijks bestuur binnen veertien dagen na vaststelling, doch in elk geval vóór 15 juli met alle bijbehorende stukken ter kennisname aan Gedeputeerde Staten aangeboden. Tevens doet het dagelijks bestuur mededeling aan de raden van de deelnemende gemeenten.</p>
<p><i>Kaders voor informatievoorziening en verantwoording</i></p>	<p>Het bestuur verstrekt aan de raden van de deelnemende gemeenten alle informatie die door een of meer leden van die raden, de voorzitter inbegrepen, wordt verlangd, tenzij het algemeen belang zich daartegen verzet. Het jaarverslag wordt door of vanwege de voorzitter ter kennisneming toegezonden aan de raden van de deelnemende gemeenten.</p> <p>Een lid van het algemeen bestuur geeft de gemeenteraad, alle inlichtingen die door de raad, of een of meer leden daarvan wordt verlangd op de in die gemeente gebruikelijke wijze. Een lid van het algemeen bestuur is aan de gemeenteraad verantwoording verschuldigd voor het door hem of haar in het algemeen bestuur gevoerde beleid. Het afleggen van verantwoording gebeurt op de in die gemeente gebruikelijke wijze.</p> <p>De leden van het dagelijks bestuur zijn, tezamen en ieder afzonderlijk, aan het algemeen bestuur mondeling dan wel schriftelijk verantwoording verschuldigd voor het door het dagelijks bestuur gevoerde beleid en de door hem uitgeoefende bevoegdheden en geven ten aanzien daarvan alle, tezamen en ieder afzonderlijk door het algemeen bestuur of door een of meer leden daarvan, gevraagde inlichtingen. Dit is ook van toepassing op de verantwoordingsplicht van de voorzitter aan het algemeen en het dagelijks bestuur voor het door hem/haar gevoerde bestuur en de door hem uitgeoefende bevoegdheden.</p>
Rolopvatting en -invulling	
<p><i>Rol bestuurders GR</i></p>	<p>Het algemeen bestuur heeft de volgende bevoegdheden:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Het algemeen bestuur is - met inachtneming van het bepaalde in artikel 30 van de Wgr - bevoegd tot alle daden van regeling en bestuur nodig voor de behartiging van het belang van de regeling en de uitoefening van de bevoegdheden van het openbaar lichaam. b. Het algemeen bestuur stelt regelingen voor de orde en de huishouding van het openbaar lichaam vast voor zover daarvan bij de regeling niet is afgeweken. <p>Het dagelijks bestuur heeft de volgende bevoegdheden:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. het voorbereiden van al hetgeen in de vergadering van het algemeen bestuur ter overweging en beslissing moet worden

	<p>gebracht;</p> <p>b. het uitvoeren van de besluiten van het algemeen bestuur;</p> <p>c. het voorstaan van de belangen van het samenwerkingsorgaan bij andere overheden, instellingen, diensten of personen, waarmee contact van belang is;</p> <p>d. het beheer van inkomsten/uitgaven en activa/ passiva van de GGD;</p> <p>e. de zorg - voor zover niet aan anderen opgedragen - voor de controle op het geldelijk beheer en de boekhouding;</p> <p>f. het nemen van alle conservatoire maatregelen, zowel in als buiten rechte, en het doen van alles wat nodig is ter voorkoming van verjaring en verlies van recht of bezit;</p> <p>g. het aannemen, schorsen en ontslaan van personeel, met inachtneming van deze regeling;</p> <p>h. het houden van toezicht op al wat de dienst aangaat.</p> <p>Voorzitter – zie bevoegdheden en werkwijze – art 14 van de gemeenschappelijke regeling.</p> <p>De GGD kent een ambtelijk apparaat. De directeur van de GGD is de secretaris van het algemeen en het dagelijks bestuur.</p>
<i>Rol raad en college</i>	
Verantwoording door de GR	
<i>Reguliere verantwoordingsinstrumenten</i>	Via de begroting en jaarrekening – reguliere beleidscyclus.
<i>Incidentele verantwoording</i>	
Evaluatie en bijsturing	
<i>Wijze van evaluatie van deelname aan de GR</i>	Is in de interviews aan de orde gesteld.
<i>Wijze van bijsturing op basis van lokale wensen en ontwikkelingen</i>	

Stadsregio Amsterdam (SrA)

Kaderstelling door raad en college	
<i>Inhoudelijke en financiële kaders voor onbepaalde tijd</i>	<p>De Stadsregio Amsterdam heeft tot taak, met inachtneming van hetgeen in deze regeling is bepaald, die belangen te behartigen, welke verband houden met een evenwichtige en harmonische ontwikkeling van de regio Amsterdam. Met belangen wordt bedoeld:</p> <p>a. ruimtelijke ordening</p> <p>b. volkshuisvesting</p> <p>c. verkeer en vervoer</p> <p>d. grondbeleid</p> <p>e. milieu</p> <p>f. economische ontwikkeling</p> <p>g. welzijn</p> <p>Op deze belangen is de Stadsregio Amsterdam bevoegd tot:</p> <p>a. het aangeven van hoofdlijnen van de gewenste ontwikkeling van het gebied door middel van planning, sturing en coördinatie;</p> <p>b. uitvoering van gemeentelijke taken, die aan de Stadsregio Amsterdam zijn overgedragen;</p>

- c. het verlenen van diensten – Dit houdt in dat de Stadsregio Amsterdam desgevraagd en wanneer de regioraad daarmee instemt, diensten kan verlenen ten behoeve van één of meer deelnemende gemeenten;
 - d. uitoefening van taken van rijk en/of provincie(s), wanneer de Stadsregio Amsterdam daartoe in staat wordt gesteld.
- In artikel 6 van de gemeenschappelijke regeling worden deze bevoegdheden per belang verder uitgediept. In de artikelen 7 tot en met 15 wordt verder ingegaan op de bevoegdheden van de Stadsregio Amsterdam.

De Stadsregio Amsterdam heeft een ambtelijk apparaat, aan het hoofd waarvan een secretaris staat.

Toetreding

Toetreding van gemeenten kan plaatsvinden op verzoek van de regioraad en op hun verzoek bij een besluit van de raad, het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester van de desbetreffende gemeente, indien de raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van tenminste twee derde van het aantal deelnemende gemeenten het verzoek inwilligen. Aan de toetreding kunnen door de regioraad voorwaarden worden verbonden. De toetreding gaat, na goedkeuring door gedeputeerde staten, in op de eerste dag van de maand volgende op die van opname in het provinciale register, tenzij het besluit een andere datum van ingang aangeeft.

Uittreding

Een deelnemende gemeente kan uittreden door toezending van een daartoe strekkend besluit van de bestuursorganen van die gemeente aan de regioraad. Tenzij de regioraad een kortere termijn bepaalt, kan de uittreding niet eerder plaatsvinden dan tegen 31 december van het tweede kalenderjaar volgende op dat waarin de goedkeuring van het besluit tot uittreding heeft plaatsgevonden en de uittreding is ingeschreven in het provinciale register. De regioraad regelt, onder goedkeuring van gedeputeerde staten, de gevolgen van de uittreding, de financiële en personele gevolgen daaronder begrepen.

Wijzigen

Voorstellen tot wijziging van de regeling kunnen worden gedaan door de regioraad, al dan niet op initiatief van de bestuursorganen van een deelnemende gemeente. Een wijziging is tot stand gekomen zodra de raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van tenminste twee derde van het aantal deelnemende gemeenten, vertegenwoordigende tenminste twee derde van het aantal inwoners van het verzorgingsgebied op 1 januari van dat jaar, tot deze wijziging hebben besloten. Zij treedt in werking op de eerste dag van de maand volgende op die waarin de wijziging na de vereiste goedkeuring is opgenomen in het provinciale register. Bij de wijziging kan worden bepaald dat deze op een eerder of later tijdstip van kracht wordt.

Opheffing

De regeling wordt opgeheven zodra de raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van tenminste twee derde van het aantal deelnemende gemeenten, vertegenwoordigende tenminste twee derde van het aantal inwoners van het samenwerkingsgebied op 1 januari van dat jaar, tot deze opheffing hebben besloten. Een besluit kan niet eerder worden genomen dan nadat de regioraad daarover zijn mening heeft kenbaar gemaakt. De opheffing gaat niet eerder in dan nadat de besluiten zijn opgenomen in het provinciale register, tenzij een latere datum is bepaald. In geval van opheffing van de regeling besluit de regioraad tot liquidatie en stelt hij daarvoor de nodige regelingen. Hierbij kan van de bepalingen van deze regeling worden afgeweken. Het liquidatieplan wordt door de regioraad, de bestuursorganen van de deelnemende gemeenten gehoord, vastgesteld. Het liquidatieplan voorziet in ieder geval ook in de financiële en overige gevolgen die de opheffing voor het personeel heeft. Zo nodig blijven de bestuursorganen van de Stadsregio Amsterdam ook na het tijdstip van de opheffing in functie totdat de liquidatie is beëindigd.

<p><i>Inhoudelijke en financiële kaders per kalenderjaar</i></p>	<p>Begrotingen De regioraad stelt jaarlijks vóór 1 juli de begroting vast voor het eerstvolgende begrotingsjaar. In de begroting wordt aangegeven de naar raming door elke deelnemende gemeente voor het jaar, waarop de begroting betrekking heeft, verschuldigde bijdrage. Voor de berekening van de in het vorige lid bedoelde bijdrage wordt uitgegaan van het inwonertal op 1 januari van het jaar, voorafgaande aan dat waarvoor de bijdrage verschuldigd is. De deelnemende gemeenten betalen bij wijze van voorschot jaarlijks vóór 16 januari en vóór 16 juli telkens de helft van de in het eerste lid bedoelde bijdrage.</p> <p>De deelnemende gemeenten betalen bij wijze van voorschot jaarlijks vóór 16 januari en vóór 16 juli telkens de helft van de in het eerste lid bedoelde bijdrage. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen een maand na vaststelling aan Gedeputeerde Staten.</p> <p>Jaarrekening Van de inkomsten en uitgaven van de Stadsregio Amsterdam over het afgelopen jaar wordt door het dagelijks bestuur verantwoording gedaan aan de regioraad. Het dagelijks bestuur voegt daarbij een verslag als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet, alsmede een door het dagelijks bestuur opgemaakt verslag ter verantwoording van het financieel beheer.</p> <p>De regioraad onderzoekt jaarlijks de rekening over het afgelopen jaar zonder uitstel en stelt haar vóór 1 juli vast. De rekening wordt binnen een maand met alle bijbehorende stukken aan Gedeputeerde Staten toegezonden. Van de vaststelling doet het dagelijks bestuur mededeling aan de raden van de deelnemende gemeenten.</p> <p>In de rekening wordt het door elk van de deelnemende gemeenten over het desbetreffende dienstjaar werkelijk verschuldigde bedrag opgenomen. De kosten worden over de deelnemende gemeenten verdeeld naar het inwonertal op 1 januari van het jaar waarop de kosten betrekking hebben.</p>
<p><i>Kaders voor informatievoorziening en verantwoording</i></p>	<p>Het dagelijks bestuur en elk van zijn leden geeft de regioraad de door één of meer leden daarvan gevraagde inlichtingen, waarvan het verstrekken niet in strijd is met het openbaar belang. Het dagelijks bestuur en elk van zijn leden legt op verzoek van de regioraad verantwoording af over het door het dagelijks bestuur of door hem of haar gevoerde bestuur. De regioraad kan een lid van het dagelijks bestuur ontslaan als deze het vertrouwen van de regioraad niet meer bezit. Daarbij wordt gehandeld conform artikel 50 van de Gemeentewet. Artikel 49, tweede volzin, van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.</p> <p>Het dagelijks bestuur biedt de regioraad jaarlijks vóór 1 juli een verslag van de werkzaamheden van de Stadsregio Amsterdam over het afgelopen jaar ter vaststelling aan. Het dagelijks bestuur zendt het verslag binnen veertien dagen na de vaststelling toe aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan Gedeputeerde Staten.</p> <p>De voorzitter geeft aan de regioraad de door één of meer leden daarvan gevraagde inlichtingen, waarvan het verstrekken niet in strijd is met het openbaar belang. De voorzitter legt op verzoek van de regioraad verantwoording af over het door hem gevoerde beleid.</p>
Rolopvatting en -invulling	
<p><i>Rol bestuurders GR</i></p>	<p>Het bestuur van de Stadsregio Amsterdam bestaat uit:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. De regioraad b. Het dagelijks bestuur c. De voorzitter

Ad a) De leden van de regiораad worden door de raden van de deelnemende gemeenten, uit hun midden de voorzitters inbegrepen en uit de wethouders aangewezen. Daarbij wordt de volgende maatstaf in acht genomen:

- voor gemeenten tot 20.000 inwoners 1 lid
- voor gemeenten van 20.000 tot 40.000 inwoners 2 leden
- voor gemeenten van 40.000 tot 60.000 inwoners 3 leden
- voor gemeenten van 60.000 tot 80.000 inwoners 4 leden
- voor gemeenten van 80.000 tot 100.000 inwoners 5 leden
- en voor elke volgende 40.000 inwoners of een gedeelte daarvan 1 lid extra

Een lid van de regiораad geeft de gemeenteraad, die hem of haar als lid heeft aangewezen, schriftelijk dan wel op nader door die raad te bepalen wijze, de door één of meer leden van die raad verlangde inlichtingen. Een lid van de regiораad is aan de gemeenteraad, die hem of haar als lid heeft aangewezen, verantwoording verschuldigd voor het door hem of haar in de regiораad gevoerde beleid. Het afleggen van verantwoording geschiedt volgens door de betrokken gemeenteraad nader te stellen regels. De regiораad geeft binnen drie maanden aan de raden van de deelnemende gemeenten de door één of meer leden van die raden schriftelijke gevraagde inlichtingen.

Ad b) Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter van de regiораad en zes door de regiораad uit zijn midden aan te wijzen leden, met dien verstande dat:

- twee leden afkomstig zijn uit Amsterdam;
- één lid afkomstig is uit Zaanstreek;
- twee leden afkomstig zijn uit de gemeenten, die deel uitmaken van het Amstelland- en Meerlandenoverleg;
- één lid afkomstig is uit de gemeenten, die deel uitmaken van het Intergemeentelijk samenwerkingsorgaan Waterland.

Aan het dagelijks bestuur is opgedragen:

- a. het voorbereiden van alles waarover in de vergadering van de regiораad zal worden beraadslaagd en besloten;
- b. het uitvoeren van de besluiten van de regiораad;
- c. het beheer van de inkomsten en uitgaven van de Stadsregio Amsterdam;
- d. de zorg, voor zover niet aan anderen opgedragen voor de controle op het geldelijk beheer en de boekhouding;
- e. het nemen van alle conservatoire maatregelen, ook alvorens is besloten tot het voeren van een rechtsgeding en het doen van alles, wat nodig is ter voorkoming van verjaring en verlies van recht of bezit; het bezit daartoe de wettelijke bevoegdheden, artikel 160 van de Gemeentewet is van toepassing;
- f. het, binnen het raam van de door de regiораad vastgestelde formatie van het personeel van de Stadsregio Amsterdam, benoemen c.q. te werk stellen op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht en het schorsen en ontslaan van personeel in dienst van de Stadsregio Amsterdam, een en ander behoudens het bepaalde in artikel 49 en verder voor zover de regiораad zich de desbetreffende bevoegdheden niet heeft voorbehouden;
- g. het houden van een gedurig toezicht op al wat de Stadsregio Amsterdam aangaat;
- h. het voorstaan van de belangen van de Stadsregio Amsterdam bij hogere overheden en andere instellingen, diensten of personen, waarmee contact voor de Stadsregio Amsterdam van belang is.

Het dagelijks bestuur oefent, indien de regiораad daartoe besluit en naar door deze te stellen regels, alsmede met inachtneming van het bepaalde in artikel 33 van de wet, de aan de regiораad toekomende bevoegdheden uit, met uitzondering van:

- a. het vaststellen en wijzigen van de begroting;

	<ul style="list-style-type: none"> b. het vaststellen van de rekening; c. het instellen en opheffen van takken van dienst; d. het heffen van belastingen. <p>Ad c) Voorzitter De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van de regioraad en het dagelijks bestuur. Hij tekent de stukken die van de regioraad en het dagelijks bestuur uitgaan. De voorzitter vertegenwoordigt de Stadsregio Amsterdam in en buiten rechte. Hij kan deze vertegenwoordiging aan een door hem aan te wijzen gemachtigde opdragen. Indien hij behoort tot het bestuur van een deelnemende gemeente die partij is in een geding of bij een buitengerechtelijke rechtshandeling, waarbij de Stadsregio Amsterdam is betrokken, oefent een ander door het dagelijks bestuur aan te wijzen lid van dat bestuur die bevoegdheid uit.</p>
<i>Rol raad en college</i>	De raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de deelnemende gemeenten doen het dagelijks bestuur mededeling van bij hen in voorbereiding zijnde maatregelen en plannen, die voor de taakvervulling van de Stadsregio Amsterdam van belang zijn. De bestuursorganen van de gemeenten kunnen over bij hen in voorbereiding zijnde maatregelen en plannen, die voor de taakvervulling van de Stadsregio Amsterdam van belang zijn het gevoel vragen van het betrokken bestuursorgaan van de Stadsregio Amsterdam. De bestuursorganen van de Stadsregio Amsterdam kunnen hun zienswijze omtrent maatregelen en plannen als bedoeld in het eerste lid, ook ongevraagd aan het betrokken gemeentebestuur kenbaar maken. De bestuursorganen van gemeenten zijn verplicht te voldoen aan een verzoek van de bestuursorganen van de Stadsregio Amsterdam inlichtingen te verschaffen omtrent plannen en maatregelen die voor de Stadsregio Amsterdam van belang zijn.
Verantwoording door de GR	
<i>Reguliere verantwoordingsinstrumenten</i>	Is in de interviews aan de orde gesteld.
<i>Incidentele verantwoording</i>	Is in de interviews aan de orde gesteld.
Evaluatie en bijsturing	
<i>Wijze van evaluatie van deelname aan de GR</i>	Is in de interviews aan de orde gesteld.
<i>Wijze van bijsturing op basis van lokale wensen en ontwikkelingen</i>	

Recreatieschap Twiske – Landschap Waterland

Kaderstelling door raad en college	
<i>Inhoudelijke en financiële kaders voor onbepaalde tijd</i>	<p>Deze regeling heeft ten doel binnen een gebied, als aangegeven op de bij deze regeling behorende en als zodanig gewaarmerkte tekening:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling in de openluchtrecreatie; b. in samenhang met het vorenstaande tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu; c. het tot stand brengen en duurzaam in stand houden van het specifieke en gedifferentieerde karakter van het landschap door bescherming, ontwikkeling en consolidatie van de waarden die het in zich draagt. <p>De gemeenschappelijke regeling is belast met de volgende taken:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. het jaarlijks opstellen en het aanpassen van een jaarbegroting en van een meerjarenbegroting, die geldt voor de periode, volgend op het jaar waarvoor de jaarbegroting geldt. b. het periodiek opstellen dan wel aanpassen van een beleidsplan, dat onder meer omvat een prioriteiten- en

- investeringschema en het opmaken en vaststellen van plannen voor de werken van het recreatieschap, waaronder begrepen basis- en deelplannen alsmede beheerplannen.
- c. het uitoefenen van toezicht op de naleving van bepalingen in wetten, reglementen en verordeningen in het gebied voor zover vermeld in een bijlage bij de gemeenschappelijke regeling. Dit wil zeggen, het recreatieschap oefent toezicht uit op de naleving van: De Algemene Verordening van Het Twiske welke, gelet op het bepaalde in artikel 34, lid 9 van deze gemeenschappelijke regeling, blijft gehandhaafd voor het gebied van het voormalig recreatieschap.
 - d. het verwerven, ruilen, bezwaren en vervreemden van roerende en onroerende zaken, vorderingen of persoonlijke rechten en tot het verhuren, verpachten of op andere wijze in gebruik geven van de eigendommen van het recreatieschap.
 - e. het aangaan van geldleningen.

Het algemeen bestuur kan een procedure vaststellen voor het opstellen en vaststellen van een meerjarig beleidsplan, alsmede wijzigingen hierop, waarin de betrokkenheid wordt beschreven van:

- a. de deelnemers aan de regeling;
- b. de uitvoeringsorganisatie;
- c. de belangenorganisaties van gebruikers, recreanten en ondernemers;
- d. de eigenaren van zakelijke rechten in het gebied.

Het dagelijks bestuur zendt het ontwerp van een beleidsplan van het recreatieschap, alsmede ontwerpen voor wijzigingen van dat plan toe aan de deelnemers. De deelnemers kunnen tegen het ontwerp van een beleidsplan, alsmede tegen ontwerpen van wijzigingen van dat plan schriftelijk bezwaren indienen bij het dagelijks bestuur binnen drie maanden na toezending van dat ontwerp. Het dagelijks bestuur onderzoekt de ingediende bezwaren; het pleegt daarbij overleg met de indiener van de bezwaren, indien één der partijen dat wenst. Het algemeen bestuur stelt vervolgens het meerjarig beleidsplan vast en beslist daarbij over de ingediende bezwaren.

De gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland heeft een duur van onbepaalde tijd.

Toetreding

Het daartoe bevoegde orgaan van een publiekrechtelijk lichaam of rechtspersoon kan verzoeken om toetreding tot deze regeling. Het algemeen bestuur stelt, na overleg met de deelnemers, binnen drie maanden, nadat het verzoek is ontvangen, een ontwerp vast voor de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling in verband met de voorgenomen toetreding alsmede een regeling voor de gevolgen van de toetreding. Het dagelijks bestuur zendt dit ontwerp en de regeling aan de deelnemers, waaronder begrepen de aspirant-deelnemer, met het verzoek binnen drie maanden na verzending hiervan, inzake de vaststelling ervan een besluit te nemen. De toetreding gaat in op de eerste dag volgend op de dag dat alle deelnemers met de gewijzigde gemeenschappelijke regeling hebben ingestemd.

Uittreding

Uittreding uit deze regeling kan geschieden met ingang van het derde kalenderjaar volgend op de toezending van het betreffende besluit van het bevoegde orgaan van de uittredende deelnemer aan het algemeen bestuur. Uittreding geschiedt onder door het algemeen bestuur na overleg met deelnemers te stellen regelingen die in ieder geval betreffen de voort te zetten verplichtingen van de uittredende deelnemer betreffende de rente en aflossing van geldleningen. Het algemeen bestuur stelt binnen drie maanden nadat het besluit tot uittreding is ontvangen een ontwerp vast voor de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling aan de gevolgen van de uittreding en zendt dit ontwerp aan de deelnemers met het verzoek binnen drie maanden na verzending van dat ontwerp inzake de vaststelling ervan een besluit te nemen.

	<p><i>Wijzigingen</i> De regeling kan slechts worden gewijzigd bij gelijkkluidend besluit van alle deelnemers.</p> <p><i>Opheffing</i> De regeling kan worden opgeheven bij gelijkkluidend besluit van tenminste twee derde van het aantal deelnemers. In geval van opheffing van de regeling geschiedt de liquidatie door het algemeen bestuur dat daarvoor de nodige regels stelt. Hierbij kan van bepalingen van de regeling worden afgeweken. Het liquidatieplan wordt door het algemeen bestuur, de deelnemers gehoord, vastgesteld. Het liquidatieplan voorziet in de gevolgen die de opheffing voor het personeel heeft. Een voor- of nadelig saldo van de liquidatie wordt over de deelnemers verdeeld, respectievelijk omgeslagen op overeenkomstige wijze als de omslag van een exploitatietekort</p>
<p><i>Inhoudelijke en financiële kaders per kalenderjaar</i></p>	<p><i>Begroting</i> De jaarlijks door het dagelijks bestuur op te stellen ontwerp programmabegroting en meerjarenbegroting van het recreatieschap worden opgesteld binnen de grenzen van het vastgestelde beleidsplan. De meerjarenbegroting omvat een periode van 4 kalenderjaren en wordt jaarlijks met een jaar bijgesteld. Begrotingsvoorstellen die afwijken van het bepaalde in voorgaande leden worden door het dagelijks bestuur met een afzonderlijke toelichting voorgelegd aan het algemeen bestuur. In de jaarbegroting en meerjarenbegroting wordt aangegeven de naar raming door elke deelnemer voor het jaar waarop de begroting betrekking heeft verschuldigde bijdrage aan het recreatieschap.</p> <p>Het dagelijks bestuur biedt tijdig de ontwerpbegroting en de meerjarenbegroting, vergezeld van een toelichting, aan het algemeen bestuur en aan de deelnemers. Het algemeen bestuur stelt de begroting, meerjarenbegroting en eventueel gewijzigd investeringsschema - overeenkomstig de in de comptabiliteitsvoorschriften voor provincies en gemeenten opgenomen termijnen – tijdig voor het begrotingsjaar vast nadat de deelnemers in de gelegenheid zijn gesteld hierop te reageren en zendt deze onmiddellijk na vaststelling aan de deelnemers.</p> <p><i>Jaarrekening</i> Het dagelijks bestuur zendt jaarlijks de ontwerpjaarrekening van het recreatieschap eventueel vergezeld van zijn opmerkingen en vergezeld van een verantwoording van zijn financieel beleid tijdig aan het algemeen bestuur en aan de deelnemers onder overlegging van een afschrift van het verslag van het onderzoek naar de deugdelijkheid van de jaarrekening, ingesteld door de hiertoe door het algemeen bestuur aangewezen registeraccountant(s). De deelnemers kunnen een schriftelijke reactie op de jaarrekening indienen bij het dagelijks bestuur binnen twee maanden na toezending van de rekening. Bij de vaststelling van de jaarrekening – overeenkomstig de daarvoor in de comptabiliteitsvoorschriften voor provincies en gemeenten opgenomen termijnen - beslist het algemeen bestuur op de door de deelnemers ingediende bezwaren. Ter zake van de tijdige toezending van de ontwerpbegrotingen en de ontwerpjaarrekening wordt er rekening mee gehouden dat de goedgekeurde begroting en goedgekeurde jaarrekening uiterlijk op 15 juli aan de minister verzonden dienen te worden.</p> <p>Het nadelig saldo over enig boekjaar van een door het algemeen bestuur vastgestelde jaarrekening wordt gebracht ten last van de deelnemers volgens een door de deelnemers bij het aangaan van deze regeling overeengekomen of later gewijzigde verdeelsleutel. Wanneer de begroting een exploitatietekort aanwijst, over de deelnemers om te slaan, zijn deze gehouden hun geraamde deelnemersbijdrage bij wijze van voorschot te voldoen, in twee termijnen en wel op 1 januari en 1 juli van het begrotingsjaar. De hierboven genoemde verdeelsleutel is als volgt:</p>

	<p>De bijdragen van de participanten Landschap Waterland worden met ingang van 1 januari 2012 voor een periode van 5 achtereenvolgende begrotingsjaren als volgt vastgelegd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Provincie Noord-Holland: 51,4% • Amsterdam-Noord: 23,6% • Beemster: 2,2% • Edam-Volendam: 4,0% • Graft-De Rijp: 0,5% • Landsmeer: 1,5% • Oostzaan: 0,3% • Purmerend: 10,6% • Waterland: 2,5% • Wormerland: 2,2% • Zaanstad: 0,3% • Zeevang: 0,9% <p>Tijdens het laatste jaar van de 5-jaarsperiode stelt het algemeen bestuur de bijdragen voor de volgende periode van 5 jaren vast.</p> <p>De bijdragepercentages voor recreatiegebied Het Twiske zijn met ingang van 1 januari 2012 tot en met 31 december 2016 als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Provincie Noord-Holland: 57,7 % • Amsterdam: 23,5 • Zaanstad: 11,7 % • Purmerend: 4,6 % • Landsmeer: 1,7 % • Oostzaan: 0,8% <p>Indien de vastgestelde jaarrekening sluit met een exploitatieoverschot, besluit het algemeen bestuur of dit:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. geheel of gedeeltelijk zal worden toegevoegd aan de reserve, dan wel; b. geheel of gedeeltelijk zal worden gebruikt voor extra afschrijving dan wel; c. geheel of gedeeltelijk zal worden uitgekeerd aan de deelnemers in de verhouding, waarin zij bijdragen in het exploitatietekort.
<p><i>Kaders voor informatievoorziening en verantwoording</i></p>	<p>Het algemeen bestuur geeft provinciale staten en de gemeenteraden alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het algemeen bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is. Het algemeen bestuur zendt in ieder geval de volgende stukken, zodra die zijn vastgesteld respectievelijk door het bestuur zijn ontvangen, ter kennisneming toe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plannen - het periodiek opstellen dan wel aanpassen van een beleidsplan, dat onder meer omvat een prioriteiten- en investeringsschema en het opmaken en vaststellen van plannen voor de werken van het recreatieschap, waaronder begrepen basis- en deelplannen alsmede beheerplannen; • de begroting en bijbehorende meerjarenbegroting; • de rekening; • verordeningen, al dan niet door strafbedreiging of politiedwang te handhaven; • de reglementen van orde voor de vergaderingen van het algemeen bestuur; • de agenda's voor de openbare vergaderingen van het algemeen bestuur;

- de verslagen van de openbare vergaderingen van het algemeen bestuur;
- het jaarverslag van het recreatieschap;
- Koninklijke besluiten die betrekking hebben op stukken of aangelegenheden van het recreatieschap;
- het accountantsrapport over de rekening.

Het algemeen bestuur verstrekt aan de provinciale staten en de gemeenteraden alle inlichtingen, voor zover dat niet strijdig is met het openbaar belang die door één of meer leden van provinciale staten of gemeenteraden schriftelijk worden verlangd en wel door:

- toezending van bepaald aangewezen stukken binnen drie weken na ontvangst van het verzoek daartoe;
- schriftelijke beantwoording van de gestelde vragen binnen zes weken na ontvangst daarvan.

De deelnemers zijn verplicht aan het recreatieschap inlichtingen te verschaffen omtrent plannen en maatregelen die voor het recreatieschap van belang zijn.

Rolopvatting en -invulling

Rol bestuurders GR

De gemeenschappelijke regeling bestaat uit een Algemeen Bestuur met 12 leden. In artikel 3 lid 2, art 4, 5, 6 en 7 van de gemeenschappelijke regeling wordt ingegaan op de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het algemeen bestuur. Daarnaast kent de gemeenschappelijke regeling een dagelijks bestuur. Deze bestaat uit de voorzitter en tenminste vier leden, die worden aangewezen uit en door het algemeen bestuur. De artikelen 8, 9 en 10 van de gemeenschappelijke regeling gaan over de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het dagelijks bestuur. Daarnaast kent de gemeenschappelijke regeling een voorzitter – zie artikelen 11, 12, en 13 van de gemeenschappelijke regeling.

De stemverhouding in het algemeen bestuur over financiële jaarstukken, met betrekking tot de participantenbijdrage vindt plaats op basis van een gewogen stemrecht met een bijbehorend aantal uit te brengen stemmen volgens onderstaande tabel:

Provincie Noord-Holland: 6
 Stadsdeel Amsterdam-Noord: 5
 Gemeente Beemster: 1
 Gemeente Edam–Volendam: 2
 Gemeente Graft -De Rijk: 1
 Gemeente Landsmeer: 2
 Gemeente Oostzaan: 1
 Gemeente Purmerend: 3
 Gemeente Waterland: 1
 Gemeente Wormerland: 1
 Gemeente Zaanstad: 4
 Gemeente Zeevang: 1
 Totaal: 28 stemmen

Besluitvorming in het algemeen bestuur over het overige beleid en uitvoering van het programma vindt plaats op basis van een gewogen stemrecht met een bijbehorend aantal uit te brengen stemmen volgens onderstaande tabel.

Provincie Noord-Holland: 7
 Stadsdeel Amsterdam-Noord: 6
 Gemeente Beemster: 2

	Gemeente Edam–Volendam: 3 Gemeente Graft-De Rijp: 1 Gemeente Landsmeer: 4 Gemeente Oostzaan: 2 Gemeente Purmerend: 5 Gemeente Waterland: 2 Gemeente Wormerland: 2 Gemeente Zaanstad: 5 Gemeente Zeevang: 1 Totaal: 40 stemmen
<i>Rol raad en college</i>	
Verantwoording door de GR	
<i>Reguliere verantwoordingsinstrumenten</i>	Het algemeen bestuur brengt jaarlijks voor 1 augustus verslag uit van de werkzaamheden van het recreatieschap van het voorafgaande jaar. Het jaarverslag wordt algemeen verkrijgbaar gesteld. Het algemeen bestuur kan in een organisatieverordening of mandaatregeling nadere regels stellen met betrekking tot periodieke rapportages door de uitvoeringsorganisatie.
<i>Incidentele verantwoording</i>	
Evaluatie en bijsturing	
<i>Wijze van evaluatie van deelname aan de GR</i>	Is in de interviews aan de orde gesteld.
<i>Wijze van bijsturing op basis van lokale wensen en ontwikkelingen</i>	

Werkvoorziening Zaanstreek-Waterland (BaanStede)

Kaderstelling door raad en college	
<i>Inhoudelijke en financiële kaders voor onbepaalde tijd</i>	<p>De gemeenschappelijke regeling inzake werkvoorzieningschap Zaanstreek en Waterland is aangegaan door 8 gemeenten, te weten: Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zaanstad en Zeevang. De GR heeft tot doel om door middel van de uitvoering van de Wsw (straks Participatiewet) te voorzien in arbeid al dan niet onder aangepaste omstandigheden, die zoveel mogelijk gericht zijn op behoud, herstel dan wel bevorderen van de arbeidsbekwaamheid van die personen, die tot het verrichten van arbeid is staat zijn, doch voor wie in belangrijke mate ten gevolge van bij hen gelegen factoren, gelegenheid om onder normale omstandigheden arbeid te verrichten niet of voorhands niet aanwezig is, een en ander mede met het oog op het kunnen verrichten van arbeid onder normale omstandigheden.</p> <p>De gemeenschappelijke regeling werkvoorziening Zaanstreek-Waterland heeft een duur van onbepaalde tijd.</p> <p><i>Toetreding</i></p> <p>Na het verkrijgen van toestemming van het algemeen bestuur kunnen andere gemeenten tot de gemeenschappelijke regeling toetreden. In het geval van toetreding van één of meer gemeenten stelt het algemeen bestuur, zulks in overleg met de raad of raden van de toetredende gemeente of gemeenten, voor het tijdstip van toetreding een regeling vast met betrekking tot de bestuurlijke organisatorische en financiële gevolgen van die toetreding. Naast de bedoelde regeling kunnen door het algemeen bestuur aan de toetreding eventueel ook andere voorwaarden worden verbonden. Toetreding geschiedt door een besluit van de raad van de toetredende gemeente.</p>

	<p><i>Uittreding</i> Uittreding van één of meer gemeenten kan slechts geschieden per 1 januari van een kalenderjaar, indien het voornemen daartoe tenminste 3 jaar van te voren bij aangetekend schrijven aan het algemeen bestuur is kenbaar gemaakt. Tevens is goedkeuring vereist van de Gedeputeerde Staten. In geval van uittreding stelt het algemeen bestuur, ten minste 1 jaar voor het tijdstip van uittreding, dat in overleg met de raad of raden van de uittredende gemeente of gemeenten, een voor die gemeente of gemeenten bindende regeling vast ter zake de financiële gevolgen van die uittreding. Indien in het algemeen bestuur ten minste 1 jaar voor het tijdstip van uittreding geen volstreekte meerderheid voor deze regeling kan worden bereikt, wordt geacht een geschil te bestaan als bedoeld in art 28 Wgr. De uittreding komt tot stand, nadat de uittredende gemeente of gemeenten aan haar of hun verplichtingen hebben voldaan.</p> <p><i>Wijzigingen en opheffing van de regeling</i> Zie artikelen 47 tot en met 52 van de gemeenschappelijke regeling – voor het wijzigen of opheffen van de regeling zijn de besluiten nodig van de raden van tenminste twee derde van de deelnemende gemeenten, het algemeen bestuur gehoord.</p>
<i>Inhoudelijke en financiële kaders per kalenderjaar</i>	Zie begroting en jaarrekening hieronder.
<i>Kaders voor informatievoorziening en verantwoording</i>	<p><i>Begroting</i> Het dagelijks bestuur dient jaarlijks voor 1 mei bij het algemeen bestuur een ontwerp van de begroting van de GR voor het volgende jaar in. Het ontwerp van de begroting gaat vergezeld van een memorie van toelichting. Het dagelijks bestuur zendt het ontwerp van de begroting en de toelichting op de begroting tevens en gelijktijdig toe aan de raden van de aan deze regeling deelnemende gemeenten. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen binnen zes weken na de datum van toezending van de ontwerpbegroting het dagelijks bestuur van hun commentaar doen blijken. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur is aangeboden, uiterlijk twee weken voor de vergadering van het algemeen bestuur.</p> <p>Het algemeen bestuur stelt de begroting vast voor of op uiterlijk 1 juli. Nadat de begroting is vastgesteld zendt het dagelijks bestuur deze binnen 14 dagen na datum van vaststelling ter goedkeuring aan Gedeputeerde Staten (uiterlijk voor 15 juli). En voorts aan de raden van de deelnemende gemeenten ter informatie. Binnen twee maanden na toezending geeft Gedeputeerde Staten hun commentaar schriftelijk door aan het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur wordt daarvan op de hoogte gesteld, schriftelijk.</p> <p><i>Jaarrekening</i> Jaarlijks voor of uiterlijk op 1 mei dient het dagelijks bestuur bij het algemeen bestuur een verantwoording in van het over het afgelopen dienstjaar uitgevoerde beleid, zulks onder overlegging van de rekening met de daarbij behorende bescheiden en een voorlopige berekening van de door de gemeenten te betalen bijdragen. Het voegt daarbij een verslag van het onderzoek naar de deugdelijkheid der rekening. Het dagelijks bestuur zendt het ontwerp van de rekening tevens en gelijktijdig toe aan de raden van de deelnemende gemeenten. Zij kunnen binnen zes weken na de datum van toezending van de ontwerp-rekening het dagelijks bestuur van hun commentaar doen blijken. Het dagelijks bestuur voegt de ontvangen commentaren bij de rekening en biedt deze ter voorlopige vaststelling aan.</p> <p>Het algemeen bestuur stelt de rekening vast voor of uiterlijk 1 juli.</p> <p>Nadat de rekening door het algemeen bestuur is vastgesteld, wordt deze binnen 14 dagen door het dagelijks bestuur ter kennisneming aangeboden aan Gedeputeerde Staten en voorts zo nodig ter kennisneming aan de raden van de gemeenten, die binnen twee maanden na de datum van toezending schriftelijk van hun commentaar doen blijken. Het dagelijks bestuur wordt van dit commentaar op de hoogte gesteld.</p>

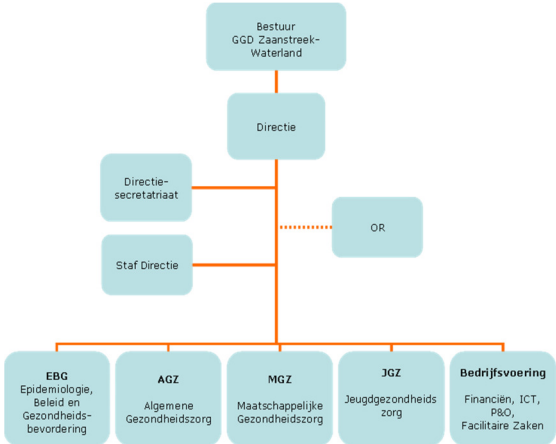
	Na de vaststelling van de rekening over enig boekjaar betalen de gemeentebesturen binnen 1 maand de bijdrage welke zij ingevolge artikel 37 van de gemeenschappelijke regeling verschuldigd zijn. Blijkens tussenrapportages kan het dagelijks bestuur gedurende het boekjaar per kwartaal achteraf, bevoorschotting verzoeken aan de gemeentebesturen.
Rolopvatting en -invulling	
<i>Rol bestuurders GR</i>	De gemeenschappelijke regeling bestaat uit een (1) Algemeen Bestuur; (2) Dagelijks Bestuur en (3) Voorzitter. In de gemeenschappelijke regeling wordt in hoofdstuk III en IV ingegaan op de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van deze organen.
<i>Rol raad en college</i>	
Verantwoording door de GR	
<i>Reguliere verantwoordingsinstrumenten</i>	De verantwoording geschiedt via de reguliere P&C-cyclus – begroting, kwartaalrapportages en jaarrekening.
<i>Incidentele verantwoording</i>	<p>De rijksbudgetten voor de uitvoering van de WSW worden via subsidieoverdracht aan BaanStede betaalbaar gesteld. BaanStede fungeert bovendien als 'clearinghouse' door het gehele budget voor de deelnemende gemeenten te beheren. Dit betekent dat BaanStede ook subsidie doorbetaalt aan andere SW-bedrijven die SW-werkplekken realiseren voor inwoners van de deelnemende gemeenten. Vanaf het verantwoordingsjaar 2010 leggen openbare lichamen in de zin van de wet gemeenschappelijke regelingen (WGR), de zgn. 'medeoverheden', zelf rechtstreeks verantwoording over de WSW aan het ministerie. De gemeenten volgen het jaar erop met de bevestiging van de door de medeoverheden ingediende gegevens. BaanStede legt alleen verantwoording af over de SW-geïndiceerden die in haar zorgkader vallen. SW-geïndiceerde inwoners van deelnemende gemeenten die bij een ander SW-bedrijf een SW-dienstverband hebben, moeten ook door dat bedrijf in hun WSW-verantwoordingsinformatie voor de gemeenten opgenomen worden.</p> <p>Verder verzorgt BaanStede via de P&C-instrumenten begroting en jaarverslag de verantwoording over de jaren. Hetgeen hieruit blijkt, dat vanaf 2011 grote tekorten zijn ontstaan op de exploitatie van BaanStede onder andere door teruglopende Rijksbijdragen. Het tekort in 2011 bedroeg naar schatting € 1.902.270 en zal oplopen tot circa € 6.044.600, als er niet geherstructureerd zal worden. De tekorten komen voor rekening van de deelnemende gemeenten. Om het tekort terug te dringen is besloten vanuit de deelnemende gemeenten om een herstructureringsplan te maken voor BaanStede. Hiervoor is een bedrag gereserveerd van € 5.600.000, dat ook door de deelnemende gemeenten moet worden opgebracht. In deze plannen wordt de huidige uitvoeringsorganisatie van BaanStede (inclusief personele formatie) geleidelijk en in stappen afgebouwd of overgedragen. Daardoor worden de detacherings- en vervreemdingsopdrachten uitvoerbaar en overzichtelijk terwijl de beschikbare tijd tot 2018 wordt gebruikt om de herstructureringskosten binnen het beschikbare budget van € 5,6 miljoen te beperken.</p>
Evaluatie en bijsturing	
<i>Wijze van evaluatie van deelname aan de GR</i>	Is in de interviews aan de orde gesteld.
<i>Wijze van bijsturing op basis van lokale wensen en ontwikkelingen</i>	De mogelijkheden van bijsturen liggen hem in het feit dat de raden de mogelijkheid hebben om commentaren te sturen op de begroting en de jaarrekening. De daadwerkelijke sturing geschiedt via het Algemeen Bestuur. De vertegenwoordigers in het Algemeen Bestuur dienen hun eigen raad te informeren. Waarop de raden de mogelijkheid hebben om vragen te stellen.

Bijlage 2

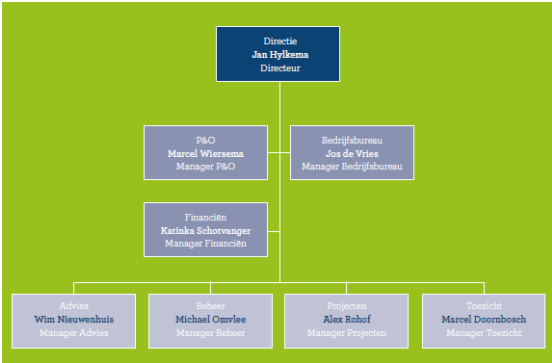
Duiding Gemeenschappelijke Regelingen

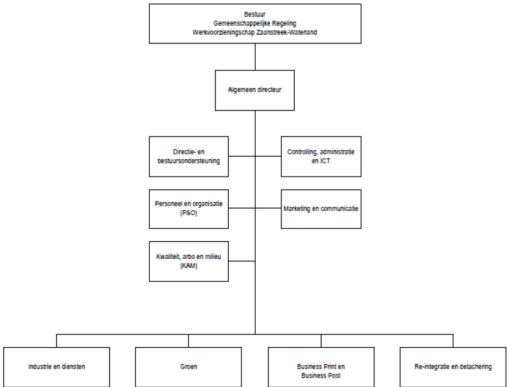
Naam	Taken	Governance	Omvang Organisatie in fte
Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW)	<p>De Veiligheidsregio behartigt belangen van de deelnemende gemeenten op de volgende terreinen:</p> <ol style="list-style-type: none"> brandweezorg, met uitzondering van de taken die bij de gemeenten zelf zijn ondergebracht; geneeskundige hulpverlening; rampenbestrijding en crisisbeheersing; het beheer van een gemeenschappelijke meldkamer. <p>De veiligheidsregio heeft tot taak en is bevoegd tot:</p> <ol style="list-style-type: none"> het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises; het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald; het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak, bedoeld in artikel 3 eerste lid van de Wvr; het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing; het instellen en in stand houden van een brandweer; het instellen en in stand houden van een 	<p>Het bestuur van het openbaar lichaam bestaat uit:</p> <ol style="list-style-type: none"> het algemeen bestuur - Het algemeen bestuur wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten; het dagelijks bestuur, genaamd het veiligheidsbestuur - Het algemeen bestuur bepaalt de omvang en de zittingsduur van het dagelijks bestuur en wijst uit zijn midden de leden van het dagelijks bestuur aan. De voorzitter van het algemeen bestuur is tevens voorzitter van het dagelijks bestuur. de voorzitter. <p>De Veiligheidsdirectie:</p> <ol style="list-style-type: none"> de Regionaal Commandant van de brandweer, de korpschef van politie, de Regionaal Geneeskundig Functionaris (RGF), de coördinerend gemeentesecretaris en de secretaris van het Veiligheidsbestuur. <p>De voorzitter is de commandant van de regionale brandweer.</p> <p>Veiligheidsbureau - een multidisciplinair team, dat het bestuur en het management adviseert.</p>	<p>Beroeps: 111,1 fte Overhead: 31,1 fte Aantal vrijwilligers: 644</p> <p>(Bron: Berenschot, 2013, Normering Overhead Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 21 mei 2013, pp. 1-19)</p>

Naam	Taken	Governance	Omvang Organisatie in fte
	<p>GHOR;</p> <p>g. het voorzien in de meldkamerfunctie;</p> <p>h. het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel;</p> <p>i. het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij genoemde taken.</p> <p>De VrZW voert taken uit voor de volgende negen gemeenten: Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zaanstad en Zeevang.</p>	<p><u>Organogram van de VrZW:</u></p> <p><small>Het veiligheidsbureau, de Regionale Brandweer Zaanstreek-Waterland (RBZW) en de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR) vallen onder de gemeenschappelijke regeling en dus onder het Algemeen Bestuur (AB) en Dagelijks Bestuur (DB). De politie valt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van het regionale college (met koppeling naar Openbaar Ministerie). De gemeenten worden aangestuurd door hun colleges van burgemeester en wethouders.</small></p> <p>Bron: Beleidsplan Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland 2009-2012</p>	
<p>Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zaanstreek-Waterland (GGD)</p>	<p>Het belang waarvoor de GGD is opgericht, betreft de bevordering en de totstandkoming en de continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg en de afstemming ervan met de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij rampen en ongevallen. Alsmede het uitvoeren van jeugdgezondheidszorg, ouderengezondheidszorg en de algemene infectieziektebestrijding. Het openbaar lichaam is bevoegd tot:</p>	<p>Het bestuur van de GGD bestaat uit:</p> <ol style="list-style-type: none"> Het algemeen bestuur; Het dagelijkse bestuur - Het dagelijks bestuur bestaat uit tenminste drie en ten hoogste vijf door het algemeen bestuur uit zijn midden gekozen leden, de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter inbegrepen; De voorzitter. <p>De GGD kent een ambtelijk apparaat. De directeur van de GGD is de secretaris van het algemeen en het dagelijks bestuur.</p>	<p>Ruim 300 medewerkers – zie www.ggdzw.nl</p>

Naam	Taken	Governance	Omvang Organisatie in fte
	<p>a. het oprichten en instandhouden van een doelmatig georganiseerde GGD, als bedoeld in de Wpg;</p> <p>b. het opstellen van een (deel van het) crisisplan in het kader van een infectiecrisis welke gezamenlijk met het bestuur van de veiligheidsregio dient te worden vastgesteld;</p> <p>c. de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, met inachtneming van het bepaalde in de gemeenschappelijke regeling "Geneeskundige hulpverlening bij Ongevallen en Rampen in de veiligheidsregio";</p> <p>d. het uitvoeren van taken voortkomend uit andere wetgeving.</p> <p>De GGD voert taken uit voor de volgende negen gemeenten: Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zaanstad en Zeevang.</p>	<p><u>Organogram van de GGD:</u></p> <pre> graph TD Bestuur[Bestuur GGD Zaanstreek-Waterland] --- Directie[Directie] Directie --- Secretariaat[Directie-secretariaat] Directie --- Staf[Staf Directie] Directie -.- OR[OR] Directie --- EBG[EBG Epidemiologie, Beleid en Gezondheids- bevordering] Directie --- AGZ[AGZ Algemene Gezondheidszorg] Directie --- MGZ[MGZ Maatschappelijke Gezondheidszorg] Directie --- JGZ[JGZ Jeugdgezondheids zorg] Directie --- Bedrijfsvoering[Bedrijfsvoering Financiën, ICT, P&O, Facilitaire Zaken] </pre>	
<p>Stadsregio Amsterdam (SrA)</p>	<p>De Stadsregio Amsterdam heeft tot taak die belangen te behartigen, welke verband houden met een evenwichtige en harmonische ontwikkeling van de regio Amsterdam. Met belangen wordt bedoeld:</p> <ol style="list-style-type: none"> ruimtelijke ordening volkshuisvesting verkeer en vervoer grondbeleid milieu economische ontwikkeling 	<p>Het bestuur van de Stadsregio Amsterdam bestaat uit:</p> <ol style="list-style-type: none"> De regiораad - De raad telt 62 leden en bestaat uit gekozen vertegenwoordigers (bestuurders en raadsleden uit de gemeenten), verdeeld over verschillende politieke partijen. Ze worden afgevaardigd door de gemeenten in de Stadsregio Amsterdam. Het dagelijks bestuur – deze worden gekozen vanuit de regiораad. De voorzitter – dit is de burgemeester van 	<p>60 medewerkers – zie: www.stadsregioamsterdam.nl</p>

Naam	Taken	Governance	Omvang Organisatie in fte
	<p>g. welzijn</p> <p>Op deze belangen is de Stadsregio Amsterdam bevoegd tot:</p> <ol style="list-style-type: none"> het aangeven van hoofdlijnen van de gewenste ontwikkeling van het gebied door middel van planning, sturing en coördinatie; uitvoering van gemeentelijke taken, die aan de Stadsregio Amsterdam zijn overgedragen; het verlenen van diensten – Dit houdt in dat de Stadsregio Amsterdam desgevraagd en wanneer de regioraad daarmee instemt, diensten kan verlenen ten behoeve van één of meer deelnemende gemeenten; uitoefening van taken van rijk en/of provincie(s), wanneer de Stadsregio Amsterdam daartoe in staat wordt gesteld. <p>De Stadsregio Amsterdam is een samenwerkingsverband van zestien gemeenten: Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Beemster, Diemen, Edam-Volendam, Haarlemmermeer, Landsmeer, Oostzaan, Ouder-Amstel, Purmerend, Uithoorn, Waterland, Wormerland, Zaanstad en Zeevang.</p>	<p>Amsterdam.</p> <p>De Stadsregio Amsterdam heeft een ambtelijk apparaat, aan het hoofd waarvan een secretaris staat. De medewerkers zijn verdeeld over de beleidsvelden Ruimte Economie Mobiliteit, Infrastructuur en Openbaar Vervoer, met ondersteuning van een aantal stafmedewerkers. De jeugdzorg is ondergebracht bij de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling van de gemeente Amsterdam.</p>	
<p>Recreatieschap (Twiske en Landschap Waterland)</p>	<p>De gemeenschappelijke regeling Recreatieschap heeft ten doel:</p> <ol style="list-style-type: none"> het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling in de openluchtrecreatie; in samenhang met het vorenstaande tot stand brengen en bewaren van een 	<p>De gemeenschappelijke regeling bestaat uit:</p> <ol style="list-style-type: none"> Algemeen Bestuur met 12 leden. Dagelijks Bestuur - de voorzitter en tenminste vier leden, die worden aangewezen uit en door het algemeen bestuur. 	<p>98 medewerkers (86 fte) – zie jaarverslag 2011</p>

Naam	Taken	Governance	Omvang Organisatie in fte
	<p>evenwichtig natuurlijk milieu;</p> <p>c. het tot stand brengen en duurzaam in stand houden van het specifiek en gedifferentieerde karakter van het landschap door bescherming, ontwikkeling en consolidatie van de waarden die het in zich draagt.</p> <p>De gemeenschappelijke regeling Recreatieschap is belast met de volgende taken:</p> <p>a. het jaarlijks opstellen en het aanpassen van een jaarbegroting en van een meerjarenbegroting, die geldt voor de periode, volgend op het jaar waarvoor de jaarbegroting geldt.</p> <p>b. het periodiek opstellen dan wel aanpassen van een beleidsplan, dat ondermeer omvat een prioriteiten- en investeringsschema en het opmaken en vaststellen van plannen voor de werken van het recreatieschap, waaronder begrepen basis- en deelplannen alsmede beheerplannen.</p> <p>c. het uitoefenen van toezicht op de naleving van bepalingen in wetten, reglementen en verordeningen in het gebied voor zover vermeld in een bijlage bij de gemeenschappelijke regeling.</p> <p>d. het verwerven, ruilen, bezwaren en vervreemden van roerende en onroerende zaken, vorderingen of persoonlijke rechten en tot het verhuren, verpachten of op ander wijze in gebruik geven van de eigendommen van het recreatieschap.</p> <p>e. het aangaan van geldleningen.</p>	<p>c. Voorzitter.</p> <p>Het Recreatieschap Twiske-Waterland maakt onderdeel uit van de bredere organisatie Recreatie Noord-Holland. De organisatie van Recreatie Noord-Holland ziet er als volgt uit:</p> <pre> graph TD Director["Directie Jan Hylkema Directeur"] PO["P&O Marcel Wiersma Manager P&O"] Bedrijfsbureau["Bedrijfsbureau Jos de Vries Manager Bedrijfsbureau"] Financien["Financien Karinka Schorvanger Manager Financien"] Advies["Advies Wim Nieuwenhuis Manager Advies"] Beheer["Beheer Michael Omvlee Manager Beheer"] Projecten["Projecten Alex Rohof Manager Projecten"] Toezicht["Toezicht Marcel Doornbosch Manager Toezicht"] Director --- PO Director --- Bedrijfsbureau Director --- Financien Director --- Advies Director --- Beheer Director --- Projecten Director --- Toezicht </pre>	

Naam	Taken	Governance	Omvang Organisatie in fte
	<p>Het recreatieschap is een samenwerkingsverband van de provincie Noord-Holland, stadsdeel Amsterdam Noord en de gemeenten Beemster, Edam-Volendam, Graft-De Rijp, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zaanstad en Zeevang</p>		
<p>Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland (BaanStede)</p>	<p>De gemeenschappelijke regeling BaanStede heeft ten doel om door middel van de uitvoering van de Wsw (straks Participatiewet) te voorzien in arbeid al dan niet onder aangepaste omstandigheden, die zoveel mogelijk gericht is op behoud, herstel dan wel bevorderen van de arbeidsbekwaamheid van die personen, die tot het verrichten van arbeid is staat zijn, doch voor wie in belangrijke mate ten gevolge van bij hen gelegen factoren, gelegenheid om onder normale omstandigheden arbeid te verrichten niet of voorhands niet aanwezig is, een en ander mede met het oog op het kunnen verrichten van arbeid onder normale omstandigheden.</p> <p>BaanStede is het arbeidsontwikkelings- en re-integratiebedrijf van de gemeenten: Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zaanstad en Zeevang.</p>	<p>Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling bestaat uit:</p> <ol style="list-style-type: none"> Algemeen Bestuur; Dagelijks Bestuur; Voorzitter. <p>Onder dit bestuur hangt de uitvoerende organisatie BaanStede (zie organogram):</p> <pre> graph TD A[Bestuur Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland] --> B[Algemeen bestuur] B --> C[Directie- en bestuursondersteuning] B --> D[Controlling, administratie en ICT] B --> E[Personeel en organisatie (P&O)] B --> F[Marketing en communicatie] B --> G[Kwaliteit, oors en milieu (K&O)] C --> H[Industrie en diensten] C --> I[Groen] C --> J[Business Fit en Business Plan] C --> K[Re-integratie en ontzetting] </pre>	<p>75 medewerkers ambtelijke organisatie - 68,95 fte (zie jaarstukken 2011 BaanStede)</p>

Bijlage 3**Financieel overzicht Gemeenschappelijke Regelingen**

Gemeenschappelijke Regeling	Eigen Vermogen		Vreemd vermogen		Resultaat voor bestemming			
	31-12-2011	31-12-2010	31-12-2011	31-12-2010	B2011	R2011	B2010	R2010
Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW)	€ 2.139.119	€ 2.281.250	€ 1.730.147	€ 1.600.321	-€ 874.489	-€ 142.131	-€ 55.000	€ 763.895
Gemeenschappelijke Regeling Gezondheidsdienst Zaanstreek-Waterland (GGD)	€ 1.362.899	€ 2.860.310	€ 5.321.129	€ 2.592.836	€ 63.048	-€ 465.469	€ 0	€ 495.009
Stadsregio Amsterdam (SrA)	€ 24.791.754	€ 20.829.226	€ 494.989.614	€ 454.691.089	€ 1.532.900	€ 3.950.529	-€ 3.803.880	-€ 2.620.680
Recreatieschap (Twiske / Landschap Waterland)	€ 2.685.790	€ 2.259.007	€ 1.659.954	€ 1.813.827	nb	€ 426.782	nb	€ 473.633
Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland (Baanstede)	€ 818.364	€ 1.704.905	€ 10.123.989	€ 7.508.337	-€ 1.702.900	-€ 886.505	-€ 519.722	-€ 946.485

Tabel 1: Overzicht van het eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat voor bestemming 2010 & 2011 per gemeenschappelijke regeling. Bron: jaarrekening 2010 en 2011 van de vijf gemeenschappelijke regelingen.

Bijdrage per gemeente aan de gemeenschappelijke regeling 2011	Edam-Volendam		Landsmeer		Oostzaan		Waterland	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW)	€ 402.097	€ 420.308	€ 151.532	€ 153.125	€ 136.413	€ 133.320	€ 303.942
Gemeenschappelijke Regeling Gezondheidsdienst Zaanstreek-Waterland (GGD)	€ 876.000	€ 941.000	€ 242.189	€ 303.635	€ 275.002	€ 306.866	€ 484.542	€ 514.407
Stadsregio Amsterdam (SrA)	€ 60.854	€ 63.866	€ 23.368	€ 22.118	€ 0	€ 0	€ 38.806	€ 38.016
Recreatieschap (Twiske / Landschap Waterland)	€ 19.584	€ 19.237	€ 6.861	€ 6.702	€ 16.124	€ 19.614	€ 16.504	€ 15.564
Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland (Baanstede) (bijdrage in exploitatietekort)	€ 72.933	€ 71.533	€ 25.529	€ 10.517	€ 12.232	€ 12.590	€ 57.929	€ 20.430
Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland (Baanstede) (budgetoverdracht)	€ 2.375.701	€ 2.495.149			€ 329.966	€ 361.788		

Tabel 2: Overzicht van de gemeentelijke bijdrage 2010 & 2011 per gemeenschappelijke regeling. Bron: jaarrekening 2010 en 2011 van de gemeenten Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan en Waterland.

Tabel 1 geeft inzicht in de vermogenspositie van de vijf gemeenschappelijke regelingen. Bij de gemeenschappelijke regelingen SrA en Landschap Waterland is te zien dat het eigen vermogen over het boekjaar 2011 toeneemt en het vreemd vermogen afneemt. Bij de gemeenschappelijke regelingen Veiligheidsregio, GGD en Baanstede is te zien dat juist het eigen vermogen over het boekjaar 2011 afneemt en het vreemd vermogen toeneemt. Daarnaast is te zien dat de Veiligheidsregio, de GGD en Baanstede het boekjaar 2011 hebben afgesloten met een verlies. De GGD begrootte overigens voor 2011 nog een positief resultaat.

Tabel 2 geeft inzicht in de financiële bijdrage die de vier onderzochte gemeenten in de boekjaren 2010 en 2011 hebben betaald aan de vijf gemeenschappelijke regelingen.

Bijlage 4

Lijst van bestudeerde documenten

In deze bijlage wordt een overzicht gegeven van de documenten die in het kader van dit onderzoek bestudeerd zijn. Het gaat om algemene documenten over Gemeenschappelijke Regelingen, documenten van de vier gemeenten en documenten van of over de vijf Gemeenschappelijke Regelingen.

4.1 Algemene documenten over Gemeenschappelijke Regelingen

- Wet Gemeenschappelijke Regelingen.
- SGBO, Democratische controle op gemeenschappelijke regelingen, 1999.
- Ministerie van BZK, Democratische legitimatie Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, notitie voor de Staten-Generaal, 2005 (Bijlage bij Kamerstuk 30300-VII nr. 4).
- VNG, 2013, Juridisch sterker door samenwerken; Handreiking 'Gemeentelijke Samenwerking Juridische Functie'.

4.2 Documenten van de vier gemeenten

Edam-Volendam

- Jaarstukken 2010 gemeente Edam-Volendam.
- Overzicht van deelnemingen van de gemeente Edam-Volendam in gemeenschappelijke regelingen en privaatrechtelijke personen, 1 januari 2010.
- Advies IBC naar Aanleiding van agenda vergadering Veiligheidsbestuur en Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 4 juli 2011.
- Advies IBC naar aanleiding van agenda vergadering op vrijdag, 18 november 2011 Veiligheidsbestuur en Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 10 november 2011.
- B&W advies begroting 2012 Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 23 mei 2011.
- Jaarstukken 2011 gemeente Edam-Volendam.
- Prioriteitenprogramma 2012 gemeente Edam-Volendam.
- Programmabegroting en paragrafen 2012 gemeente Edam-Volendam.
- Raadsbesluit 1^e begrotingswijziging 2012 GGD Zaanstreek-Waterland, 16 februari 2012.
- Collegevoorstel wijzigingen gemeenschappelijke regeling GGD Zaanstreek-Waterland, 16 februari 2012.
- Raadsbesluit wijzigingen gemeenschappelijke regeling GGD Zaanstreek-Waterland, 16 februari 2012.
- Advies IBC naar aanleiding van agenda vergadering op 22 februari 2012 Veiligheidsbestuur en Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 17 februari 2012.
- Raadsbesluit herstructurering Baanstede, 19 april 2012.
- Brief B&W, Jaarrekening 2011, gewijzigde begroting 2012, begroting 2013 Baanstede, 19 april 2012.

- Advies naar aanleiding van agenda vergadering op 11 mei 2012
Veiligheidsbestuur en Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 7 mei 2012.
- B&W advies conceptbegroting 2013 Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 24 mei 2012.
- Advies naar aanleiding van agenda vergadering op 13 juli 2012
Veiligheidsbestuur en Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 11 juli 2012.
- Collegevoorstel Jaarstukken 2011 Baanstede, 12 juli 2012.
- Raadsbesluit Jaarstukken 2011 Baanstede, 12 juli 2012.
- Raadsbesluiten rondom begroting 2013 Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 12 juli 2012.
- Advies naar aanleiding van agenda vergadering op 5 okt. 2012
Veiligheidsbestuur en Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 28 september 2012.
- Collegevoorstel inzake het concept van de herziene begroting 2013 inclusief meerjarenraming 2014-2016 van het Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland (Baanstede) en de toekomstvisie van het Algemeen Bestuur van Baanstede, 22 november 2012.
- Raadsbesluit inzake het concept van de herziene begroting 2013 inclusief meerjarenraming 2014-2016 van het Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland (Baanstede) en de toekomstvisie van het Algemeen Bestuur van Baanstede, 22 november 2012.
- Zienswijze gemeente Edam-Volendam op jaarrekening 2011 en begroting 2013 GGD Zaanstreek Waterland, 2 december 2012.
- Prioriteitenprogramma 2013 gemeente Edam-Volendam.
- Programmabegroting en paragrafen 2013 gemeente Edam-Volendam.
- Collegevoorstel 2^e begrotingswijziging 2012 GGD Zaanstreek-Waterland, 24 januari 2013.
- Raadsbesluit 2^e begrotingswijziging 2012 GGD Zaanstreek-Waterland, 24 januari 2013.
- Memo/advies in verband met de vergadering op 24 mei 2013 van het
Veiligheidsbestuur en Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 22 mei 2013.
- Collegevoorstel begroting en jaarstukken Baanstede, 27 juni 2013.
- Raadsbesluit begroting en jaarstukken Baanstede, 27 juni 2013.
- Collegevoorstel jaarrekening 2012 GGD Zaanstreek-Waterland, 27 juni 2013.
- Raadsbesluit jaarrekening 2012 GGD Zaanstreek-Waterland, 27 juni 2013.
- Memo/advies in verband met de vergadering 5 juli 2013 van het
Veiligheidsbestuur en Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 2 juli 2013.

Landsmeer

- Jaarstukken 2011 gemeente Landsmeer.
- Jaarstukken 2012 gemeente Landsmeer.
- Programmabegroting 2013 gemeente Landsmeer.

Oostzaan

- Concept verslag vergadering Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 16 december 2009.
- Jaarstukken Gemeente Oostzaan 2011.
- Zienswijze Gemeente Oostzaan Begroting 2012 Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 3 oktober 2011.
- Programmabegroting gemeente Oostzaan 2012-2015.
- Jaarstukken gemeente Oostzaan 2012.
- Zienswijze gemeente Oostzaan Begroting 2013 Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 4 juli 2012.
- Programmabegroting gemeente Oostzaan 2013-2016.
- Reactie op notitie financieel meerjarenperspectief VRZW als gevolg van Regionalisering brandweer, 10 april 2013.
- Reactie op notitie financieel meerjarenperspectief VRZW als gevolg van Regionalisering brandweer en op rapport berenschot inzake overhead, 22 mei 2013.
- Register Gemeenschappelijke Regelingen gemeente Oostzaan, 2013.

Waterland

- Kaderstellende notitie met betrekking tot gemeenschappelijke regelingen, 12 december 2005.
- Raadsbesluit benoeming leden en plaatsvervangende leden in een aantal gemeenschappelijke regelingen, 3 juni 2010.
- Raadsbesluit benoeming lid en plaatsvervangend lid dagelijks bestuur Landschap Waterland, 15 juni 2010.
- Raadsbesluit benoeming plaatsvervangend lid dagelijks bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 15 juni 2010.
- Begroting 2011 gemeente Waterland, 4 november 2010.
- Jaarstukken 2011 gemeente Waterland.
- Register Gemeenschappelijke Regelingen gemeente Waterland, 12 augustus 2011.
- Begroting 2012 gemeente Waterland, 3 november 2011.
- Jaarstukken 2012 gemeente Waterland, 25 april 2012.
- Begroting 2013 gemeente Waterland, 1 november 2012.
- Aanwijzen vertegenwoordiger in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling recreatieschap Twiske-Waterland, 6 mei 2013.

4.3 Documenten van of over de vijf Gemeenschappelijke Regelingen*Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland*

- Meerjarenbeleidsplan Multidisciplinair Opleiden, trainen en oefenen 2010 - 2013
- Concept verslag vergadering Veiligheidsdirectie Zaanstreek-Waterland, 10 maart 2010.
- Verslaglegging Controllersoverleg Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 16 maart 2010.
- Concept Verslag vergadering Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 2 juli 2010.

- Concept Verslag vergadering Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 1 oktober 2010.
- Concept Verslag vergadering Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 12 november 2010.
- Besluit Algemeen Bestuur BURAP II 2010, 12 november 2010.
- Besluit Algemeen Bestuur Voorstel Weerstandvermogen, 12 november 2010
- Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 17 december 2010.
- Jaarverantwoording 2010 Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
- Zienswijze controllers begroting 2011 Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 16 maart 2011.
- Concept Verslag vergadering Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 31 maart 2011.
- Concept Verslag vergadering Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 11 mei 2011.
- Jaarverantwoording 2010 en begroting 2012 Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 14 juni 2011.
- Concept verslag vergadering Algemeen Bestuur (AB) Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 15 december 2011.
- Jaarverantwoording 2011 Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland.
- Begroting 2012 Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland.
- Bestuurlijke samenvatting jaarverantwoording Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland 2011.
- Kadernota Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland 2012 e.v.
- Definitief verslag vergadering Algemeen Bestuur (AB) Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 22 februari 2012.
- Definitief verslag vergadering Algemeen Bestuur (AB) Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 23 maart 2012.
- Definitief verslag vergadering Algemeen Bestuur (AB) Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 13 juli 2012.
- Definitief verslag vergadering Algemeen Bestuur (AB) Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 5 oktober 2012.
- Zienswijze controllers en commandanten over de BERAP 1 2012 van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland en de daarbij behorende voorgelegde besluiten, 5 oktober 2012.
- Definitief verslag vergadering Algemeen Bestuur (AB) Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 9 november 2012.
- Beleidsplan veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland 2013 – 2016, 4 december 2012.
- Definitief verslag vergadering Algemeen Bestuur (AB) Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 12 december 2012.
- Bestuursrapportage I Veiligheidsregio Zaanstad-Waterland januari t/m april 2012.
- Bestuursrapportage II Veiligheidsregio Zaanstad-Waterland januari t/m augustus 2012.
- Definitief verslag vergadering Algemeen Bestuur (AB) Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 25 januari 2013.

- Definitief verslag vergadering Algemeen Bestuur (AB) Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 1 maart 2013.
- Overzicht zienswijzen deelnemende gemeenten begroting Veiligheidsregio Zaanstad-Waterland 2013.
- Uitgangspunten begroting 2013 Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland.
- Begroting 2013 Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland.
- Toelichting op begroting 2013 van de activiteiten van de gemeentelijke kolom.
- Jaarverantwoording 2012 Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland.
- PwC, 2013, Concept Accountantsverslag 2012, op koers wat komen gaat, 13 mei 2013.
- Berenschot, 2013, Normering Overhead Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 21 mei 2013.
- Notitie wijziging gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zaanstad-Waterland, 21 mei 2013.
- Uitgangspunten begroting 2014 Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zaanstreek-Waterland (GGD)

- Nota Gezondheidsbeleid 2008-2011 GGD Zaanstreek-Waterland, 27 maart 2008.
- Strategisch Beleidsplan 2008-2011 GGD Zaanstreek-Waterland.
- Jaarstukken 2010 GGD Zaanstreek-Waterland.
- Gemeenschappelijke Regeling GGD Zaanstreek-Waterland, 1 januari 2011.
- Jaarstukken 2011 GGD Zaanstreek-Waterland.
- Jaarverslag 2011 GGD Zaanstreek-Waterland.
- Evaluatie Regionale nota volksgezondheid 2008-2011 GGD Zaanstreek-Waterland, 3 januari 2012.
- Jaarstukken 2012 GGD Zaanstreek-Waterland.
- Strategische Agenda 2013-2016 GGD Zaanstreek-Waterland.
- Planning & Control Cyclus Kadernota 2014 GGD Zaanstreek-Waterland.

Stadsregio Amsterdam

- Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Amsterdam.
- Reglement voor de portefeuillehoudersoverleggen van het Regionaal Orgaan Amsterdam, 1 juli 2005.
- Verordening op de regiораadscommissies van het Regionaal Orgaan Amsterdam, 1 juli 2005.
- Controle verordening van het Regionaal Orgaan Amsterdam, 1 januari 2006.
- Regionale Agenda 2010-2014, 19 november 2010.
- Jaarverslag en jaarrekening 2010 Stadsregio Amsterdam.
- PwC, Accountantverslag bij jaarstukken 2010, 28 juni 2011.
- Halfjaarrapportage 2011 Stadsregio Amsterdam.
- Jaarverslag en jaarrekening 2011 Stadsregio Amsterdam.
- PwC, Accountantsverslag bij jaarstukken 2011, 10 juli 2012.
- Halfjaarrapportage 2012 Stadsregio Amsterdam.
- Begroting 2012 Stadsregio Amsterdam.
- Begroting 2013 Stadsregio Amsterdam.
- Conceptbegroting 2014 Stadsregio Amsterdam.

Recreatieschap Twiske en Landschap Waterland

- Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Twiske-Waterland.
- Jaarverslag 2011 Recreatie Nood-Holland.

Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland (BaanStede)

- Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland.
- Jaarstukken 2011 Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland (BaanStede).
- Gewijzigde begroting 2013 Begroting 2014 Meerjarenraming 2015-2017 Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland (BaanStede), 18 april 2013.
- Transitieplan BaanStede 2013 – 2017 “Iedereen doet mee !”, 26 april 2013.
- Leeswijzer transitieplan BaanStede en verwijzingen naar aanleiding van moties uit gemeenteraden, 26 april 2013.

Bijlage 5

Lijst van geïnterviewden

In deze bijlage wordt een overzicht gegeven van de personen die in het kader van dit interview zijn geïnterviewd. Per gemeente zijn drie groepsinterviews gehouden:

1. een groepsinterview met een vertegenwoordiging van de raad;
2. een groepsinterview met (een deel van) het college van B&W;
3. een groepsinterview met (een deel van) het MT.

5.1 Edam-Volendam

Gemeente Edam-Volendam			
Nr.	Datum van het interview	Naam	Functie
1	3 juli 2013	De heer Nico Karhof – Volendam	Gemeenteraadslid
		De heer Emile Karregat – VVD	Gemeenteraadslid
		De heer Bob van der Meulen – PvdA	Gemeenteraadslid
		De heer Ferry Veerman – CDA	Fractievoorzitter
		De heer Nico van Straalen – GroenLinks	Fractievoorzitter
2	4 juli 2013	De heer W.J.F.M. van Beek	Burgemeester
		Mevrouw Marisa Kes	Wethouder
		Mevrouw Gina Kroon – Sombroek	Wethouder
3	3 juli 2013	De heer Dick Hendriks	Gemeentesecretaris
		De heer Jaap Leek	Adjunct-secretaris
		De heer Wim van der Niet	Afdelingshoofd Samenleving
		De heer Marc Beerhorst	Afdelingshoofd Veiligheid, Handhaving & Brandweezorg en Bestuursondersteuning
		De heer Roelf de Boer	Afdelingshoofd VROM

5.2 Landsmeer

Gemeente Landsmeer			
Nr.	Datum van het interview	Naam	Functie
1	18 juli 2013	Mevrouw Hanneke van Dusseldorp – D66	Gemeenteraadslid
2	16 juli 2013	De heer Cor Hienkens	Wethouder
		De heer Franke Doting	Wethouder
		De heer Paul Menting	Gemeentesecretaris
3	8 juli 2013	De heer René Dekker	Afdelingshoofd VROM

Gemeente Landsmeer			
Nr.	Datum van het interview	Naam	Functie
		Mevrouw Marianne Lasker	Afdelingshoofd Publiekszaken
		De heer Huub van de Wel	Medewerker Financiën (vervanging van de heer Hans Bleeker – Afdelingshoofd Financiën)

5.3 Oostzaan

Gemeente Oostzaan			
Nr.	Datum van het interview	Naam	Functie
1	12 juli 2013	Mevrouw Tine Schaafsma – VVD	Fractievoorzitter
		Mevrouw Marja van der Pol – Gase - GroenLinks	Gemeenteraadslid
		De heer Teun Flens - CDA	Fractievoorzitter
2	2 juli 2013	De heer P.J. Möhlmann	Burgemeester
		De heer R.J. Monen	Wethouder Financiën, Werkgelegenheid, Woningbouw
		De heer P. Visser	Wethouder Wonen, Leefomgeving, Mobiliteit, Centrumplan
		De heer M. Olij	Wethouder Maatschappelijke Participatie, Wmo, De Kunstgreep, Buurt- en Wijkgericht Werken
3	11 juli 2013	Mevrouw Inge Drupsteen	Afdelingshoofd Beleid en Regie
		De heer Nanno Brink	Afdelingshoofd Wijk- en gebiedszaken

5.4 Waterland

Gemeente Waterland			
Nr.	Datum van het interview	Naam	Functie
1	3 juli 2013	De heer Rob Schröder – VVD	Fractievoorzitter
		De heer Simon Verbeek – CDA	Fractievoorzitter
		De heer Ton van Nieuwkerk – PvdA	Fractievoorzitter
		De heer Johan Lok - GroenLinks	Gemeenteraadslid
		Mevrouw Yvonne Gras-Hogerwerf – Waterland Natuurlijk	Fractievoorzitter
		Mevrouw Gabriëlle Bekhuis – D66	Fractievoorzitter

Gemeente Waterland			
Nr.	Datum van het interview	Naam	Functie
		De heer Jacob Kes - SP	Fractievoorzitter
2	2 juli 2013	Mevrouw Luzette Wagenaar – Kroon	Burgemeester
		De heer Patrick Kools	Wethouder VROM en economische zaken, milieu en openbare werken
		De heer Bert Schalkwijk	Wethouder Zorg & welzijn, sociale zaken, onderwijs, sport en cultuur
		De heer Tjeerd Hoekstra	Wethouder Financiën, Algemene en Juridische Zaken, Facilitaire Zaken, Personeel & Organisatie en Grondzaken
		De heer Danny Broere	Gemeentesecretaris
3	3 juli 2013	De heer Danny Broere	Gemeentesecretaris
		Mevrouw Nanda Hellingman-Kuiper	Coördinator afdeling Algemene en Juridische Zaken
		De heer Iwan Schaap	Afdelingshoofd Brandweer
		De heer Jan Uidam	Afdelingshoofd Openbare Werken
		De heer Rinie Kling	Afdelingshoofd VROM
		Mevrouw Astrid Vreugdenhil	Afdelingshoofd Zorg & Welzijn
		De heer Frank Schreutelkamp	Afdelingshoofd Financiën
		Mevrouw Mieke van Hal	Afdelingshoofd P&O

Bijlage 6

Voorbeeld stroomschema voor keuze samenwerking

Hieronder is een voorbeeld van een stroomschema van de gemeente Zwolle weergegeven op basis waarvan de afweging gemaakt kan worden of, en zo ja, welke samenwerkingsvorm gekozen wordt.

